

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ
ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရပ်ရွာလူထုများကို
အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း

Another Development (AD) အဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံအခြေပြု အကျိုးအမြတ်မယူသော မူဝါဒဆိုင်ရာ သုတေသနများပြုစုသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ AD အဖွဲ့အနေဖြင့် လူ့အခွင့်အရေး၊ ဗဟုယဉ်ကျေးမှုများကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျော့ချခြင်းနှင့် ဖက်ဒရယ်ဝါဒ၊ ကျေးလက်စီးပွားဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် လူမှုအကျိုးပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ လျှပ်မြန်အစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ဟူသည့် အဓိကကဏ္ဍရပ် ၅ ခုကို အလေးထားလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ထိရောက်မှုရှိသော ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒများကိုပြောင်းလဲရန်အလို့ငှာ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ပြဿနာများနှင့် ပဋိပက္ခများကို ဖြေရှင်းချက်ထုတ်ရာတွင် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ပါဝင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ AD အဖွဲ့တွင် လုပ်ငန်းဌာနလေးခုရှိပြီး ၎င်းတို့မှာ မဟာဗျူဟာ ဆက်သွယ်ရေးဌာန၊ သုတေသနနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းဌာန၊ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုဌာနနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး အထောက်အကူပြုဌာနတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ရှေးဦးစွာ AD အဖွဲ့အနေဖြင့် ဤသုတေသနလက်စွဲစာအုပ် ဖြစ်မြောက်စေရေးအတွက်၊ အထူးသဖြင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ချောချောမွေ့မွေ့ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ လိုအပ်သောအကူအညီများနှင့် အထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ခဲ့သည့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၊ ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ကရင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်နှင့်တကွ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတို့ကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။ ထို့အတူ AD အဖွဲ့အနေဖြင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သုတေသနအတည်ပြုခြင်းဆွေးနွေးပွဲများတွင် မိမိတို့၏ အချိန်များကိုပေးအပ်ကာ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့ကြပြီး အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အကြံပြုချက်နှင့် မှတ်ချက်များကို ပေးအပ်ခဲ့သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးချင်းစီနှင့် အစိုးရတာဝန်ရှိသူတစ်ဦးချင်းစီကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

AD အဖွဲ့အနေဖြင့်ကျွန်ုပ်တို့၏မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသောထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တောင်ပိုင်းလူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကွန်ရက်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်းတစ်လျှောက် ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့အတွက် လိုက်လိုကပ်လို့လို့ ကျေးဇူးတင်လိုပါသည်။ ဒေသအတွင်းရှိ အရေးကြီးသော သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုတို့ကို AD အဖွဲ့အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြလိုပါသည်။ ထို့အတူ AD အဖွဲ့အနေဖြင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးတို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ တက်ကြွစွာပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့်အတူ အချိန်ကာလ၊ ဒေသစသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို လိုလိုလားလား မျှဝေပေးခဲ့သည့်အတွက် ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။

အထူးသဖြင့် ဤသုတေသနလက်စွဲစာအုပ်ကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာမှအစ အပြီးသတ်ရေးသားသည်အထိ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် လိုအပ်သောလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များပေးအပ်ခဲ့သော AD အဖွဲ့၏ သုတေသနအတိုင်ပင်ခံ ဂျွန်လစ်ဗင်းစတုန်းကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်လိုပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေနှင့် AD အဖွဲ့သည် Norwegian People's Aid ကို ၎င်း၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိလိုပါသည်။ ယင်း အထောက်အပံ့မပါဘဲ ဤစီမံကိန်း ဖြစ်မြောက်လာမည် မဟုတ်ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဤနေရာတွင် မဖော်ပြခဲ့မိသည့် ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့အစည်းအား ကူညီထောက်ပံ့ပေးခဲ့သူများကိုလည်းပဲ အသိအမှတ်ပြု ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ထုတ်ဝေသူ - Another Development Policy Think-Tank
ထုတ်ဝေသည့်ရက်စွဲ - မတ်လ၊ ၂၀၁၉ခုနှစ်
သုတေသီများ - စောမာဂေထူးနှင့် စောကပလူစိုး
သုတေသနအတိုင်ပင်ခံ - ဂျွန်လစ်ဗင်းစတုန်း
စီမံကိန်းဖြစ်မြောက်ရေး ပံ့ပိုးပေးသူများ - နော်ကယ်ရယ်မိုမိုအေးနှင့် ဝေလျှံပိုင်

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ
ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရပ်ရွာလူထုများကို
အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း

ဤသုတေသနလက်စွဲစာအုပ်သည် Norwegian People's Aid ၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သော ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့၊ တောင်ပိုင်းလူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ရက်၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် ပြုစုထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသုတေသနစာအုပ်တွင် ပါရှိသည့် ရေးသားချက်များသည် Another Development ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များသာဖြစ်ပြီး Norwegian People's Aid နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘောထားများကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ထင်ဟပ်ခြင်းမရှိပါ။

မာတိကာ

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

၁။ အနှစ်ချုပ်	၇
၂။ မိတ်ဆက်	၁၃
၃။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များ	၁၆
၃.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များ	၁၇
၃.၂။ ကရင်ပြည်နယ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များ	၂၂
၃.၃။ နိဂုံးချုပ် သုံးသပ်ချက်	၂၅
၄။ နယ်ပယ်(၁) ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး	၂၆
၄.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေ	၃၃
၄.၂။ ကရင်ပြည်နယ်၏ သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှုအခြေအနေ	၃၄
၄.၃။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ	၃၅
၄.၃.၁။ တရားမျှတမှုရရှိရေးနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်ဖွင့်မှု ဆောင်ရွက်ခြင်း (တီမောလက်စ်တီ)	၃၅
၄.၃.၂။ ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း(ဘတ်ဂျက်) ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (ဘန်ဒေါင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား)	၃၇
၄.၃.၃။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်း (နာဂါမြို့၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ)	၃၉
၄.၃.၄။ မီးဘေးနှင့်ရေဘေး သတိပေးနိုးဆော်သည့် စီမံချက် (တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ)	၄၁
၄.၄။ နယ်ပယ်(၁) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၄၂
၅။ နယ်ပယ်(၂) အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု	၄၆
၅.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ	၅၀
၅.၂။ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ	၅၁
၅.၃။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ	၅၂
၅.၃.၁။ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်း (မာဒါဂါစကာနိုင်ငံ)	၅၂
၅.၃.၂။ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်း (Porto Alegre မြို့၊ ဘရာဇီးနိုင်ငံ)	၅၄
၅.၃.၃။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအောက်မှ အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာအခွင့်အရေး (နီဂျာနိုင်ငံ)	၅၆
၅.၃.၄။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးမှတစ်ဆင့် ပြည်သူများပါဝင်မှု (မက်ဆီဒိုးနီးယားနိုင်ငံ)	၅၈
၅.၄။ နယ်ပယ်(၂) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	၆၁
၆။ ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်	၆၅

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

AD	Another Development
ASF	Avocats Sans Frontiere
BIGS	ဘန်ဒေါင်း အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အင်စတီကျု (Bandung Institute of Governance Studies)
CLLs	ရပ်ရွာဥပဒေဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ (Community Legal Liaisons)
CSC	ဒေသခံများကိုယ်တိုင် အသိအမှတ်ပြု အမှတ်ပေးသည့်စနစ် (Community Score Card)
CSOs	အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (Civil Society Organizations)
DAO	စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ (Development Affairs Organization)
DDA	ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (Dawei Development Association)
GAD	အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန (General Administration Department)
ICT	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ (Information and Communication Technology)
ICT-DEV	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ် (Information and Communications Technology Development Program)
INGOs	နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (International Non-governmental Organizations)
KNU	ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (Karen National Union)
KSCN	ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကွန်ရက် (Kayin State Civil Society Network)
LDFs	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများ (Local Development Funds)
LSD	မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာန (Land Service Department)
MPs	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ (Members of Parliament)
NGOs	အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (Non-governmental Organizations)
NLD	အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (National League for Democracy)
SEZ	အထူးစီးပွားရေးဇု (Special Economic Zone)
SYDO	တောင်ပိုင်းလူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (Southern Youth Development Organization)
TDAC	မြို့နယ်စည်ပင်သာယာကော်မတီ (Township Development Affairs Committee)
UNDP	ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် (United Nations Development Program)
VDP	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံချက် (Village Development Plan)
WAs/VTAs	ရပ်ကွက် (သို့မဟုတ်) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ (Ward/Village Tract Administrators)

အခန်း(၁) အနှစ်ချုပ်

ဤလက်စွဲစာအုပ်သည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကြုံတွေ့နေရသောကိစ္စရပ်များကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် Another Development က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စီမံကိန်း၏ ရလဒ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအတွင်း အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော အတွေးအမြင်များ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသောကိစ္စရပ်များအပေါ် အခြေခံထားပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သုတေသနစာပေများကို လေ့လာသုံးသပ်ချက်မှ ရရှိသည့် အချက်အလက်များအပြင် အဓိက သက်ဆိုင်သူများနှင့် သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှရရှိသော အချက်အလက်များကိုစုစည်းကာ ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ပြုစုခဲ့ပါသည်။ ဤစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအတွင်း ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသော ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ဒေသအတွင်း အခြေအနေများနှင့်ကိုက်ညီပြီး သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ

အကြား အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်လောက်သော စီမံကိန်းဥပဒေများနှင့် သုတေသနအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များ

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအရ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ကြုံတွေ့နေရသော ဘုံပြဿနာများမှာ ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်နှင့် ပါဝင်မှု၊ မြေယာပြဿနာ၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သဘာဝသယံဇာတ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ပညာရေးနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သော အချက်အလက်များကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးနောက် ကိစ္စရပ်များအားလုံးနီးပါးတွင် ဆက်နွယ်ပါဝင်နေသော ဆက်စပ်နယ်ပယ်(၂)ရပ်ကို တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထိုနယ်ပယ်(၂)ရပ်မှာ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတို့ဖြစ်ကြသည်။ မြေယာပြဿနာဖြစ်စေ၊ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး သို့မဟုတ် သဘာဝသယံဇာတကိစ္စဖြစ်စေ ဆွေးနွေးကြရာတွင် ပြည်သူများ၏ဥပဒေနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များအကြောင်း အသိအမြင်အားနည်းမှုနှင့် ဥပဒေနှင့် ပြည်သူ့အသံပါဝင်မှုမရှိဘဲ ရေးဆွဲထားပြီး ပြည်သူများ မသိနားမလည်

သော လုပ်ငန်းစဉ်များအကြောင်းကို အဓိကထား ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ဥပဒေနှင့်အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များသာမက သက်ရောက်မှုကြီးမားသော သဘာဝသယံဇာတဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအပါအဝင် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အရေးပေါ် အချက်အလက်များကဲ့သို့သော သတင်း အချက်အလက်များရရှိနိုင်မှု အားနည်းခြင်းက ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေး အတွက် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲရလဒ်များအပေါ်အခြေခံပြီးနယ်ပယ်နှစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သော သီအိုရီ (အရေးပါမှု၊ အကျိုးကျေးဇူး၊ စိန်ခေါ်မှု)ကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ အခြေအနေများအပေါ် မူတည်၍ တင်ပြထားပါသည်။ ယင်းနယ်ပယ်နှစ်ခုကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း ရန်အတွက်လည်း နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားပါသည်။ နယ်ပယ်တစ်ခုချင်းစီကိုလည်း ဖော်ပြထားသော နိုင်ငံ တကာအတွေ့အကြုံများအား ဒေသအတွင်း ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်မည့် အလားအလာများကို သုံးသပ်၍ နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။

နယ်ပယ်(၁)

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးသည် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်ဟူသော အချက်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံထား ကြသည်။ ထိုရောက်သော ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးသည် အစိုးရနှင့် ပြည်သူ့အကြား ဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေသည့်အပြင် အုပ် ချုပ်ရေး၏ အဓိကဝိသေသ လက္ခဏာ(၃)ရပ်ဖြစ်သော နိုင်ငံတော်၏ စွမ်းဆောင်ရည်၊ အချိန်မဆွဲ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုနှင့် တာ ဝန်ခံမှုတို့ကို သိသိသာသာ အကျိုးပြုစေသည်။

ကောင်းမွန်သော ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးမရှိပါက အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် စိန်ခေါ်မှုများ ပိုမိုရင်ဆိုင်ရကာ ဆိုးကျိုး များလည်း ရှိလာနိုင်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် အစိုးရ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများပါဝင်လိုမှုနည်းလားခြင်း၊ မတူညီ သည့် အစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ အတိုက်အခံပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ခြင်းများနှင့် ပြည်သူများ အင်အားသုံး တုံ့ပြန်မှုများကဲ့သို့သော ဆိုးကျိုးများ ရှိလာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက်နှင့် ယုံကြည်မှုကို ရရှိရန်အတွက် ပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း၊ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း၊ အကြံပေးဆွေးနွေးခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း နှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသောဒေသများနည်းတူ တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးရှိ သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေမှာလည်း

စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေသည်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးများမှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရရှိလာ သော အချက်အလက်များကိုဖြန့်ဝေရာတွင် အဓိကကျသည်။ အစိုးရ ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ (ကျောင်း၊ ဆေးခန်း များ၊ ရွာလမ်းများ)နှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များအား ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အချို့သောဒေသများတွင် ကျေနပ်မှုများရှိကြောင်းကို လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။

အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ စီမံကိန်းရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ထွေအုပ်၏တာဝန်နှင့်အခန်းကဏ္ဍ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ငွေကြေးသုံးစွဲသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်မှုမှာ လုံလောက်မှုမရှိကြောင်း နှင့် ရပ်ရွာများအကြားတွင် သတင်းအချက်အလက်များ ပျံ့နှံ့နိုင်မှုမှာ လည်း အနည်းငယ်သာရှိကြောင်းကို အစီရင်ခံစာကြည့်ပါ။ သို့သော် အချို့သော အကြံပြုချက်များအရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ ဘဏ္ဍာ ရေး ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများ ပိုမိုပါဝင်လာနိုင် အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည့်အတွက် သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင် မှုမှာ တိုးတက်မှုရှိနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ထားသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၏ သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုအခြေအနေ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးကဲ့သို့ပင် ကရင်ပြည်နယ်တွင်လည်း သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေမှာ အခက်အခဲတစ်ခု အနေဖြင့် တည်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ သတင်းအချက် အလက်အများစုသည် ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူးများမှတစ်ဆင့် အဓိက အားဖြင့် ပျံ့နှံ့သည်။ သမားရိုးကျလမ်းကြောင်းများဖြစ်သော ကျေးရွာ လူကြီးများ၊ ဂုဏ်သရေရှိလူကြီးများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ မိသားစုနှင့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို အလွယ်ကူဆုံး သတင်းအချက် အလက် ရယူနိုင်မှု လမ်းကြောင်းများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအနေဖြင့် ဥပဒေအသစ်နှင့် ပတ်သက် သည့် သတင်းများရရှိရန်အတွက် ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားသည် အရေးပါကြောင်း အစီရင်ခံစာများတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်သူများမှ မြို့နယ်အဆင့် ဖြစ်ပျက်နေသည့် ကိစ္စရပ်များကို သိရှိနိုင်မှုမှာ အကန့်အသတ်များရှိနေသည့်အလျောက် သတင်း အချက်အလက် ထုတ်ပြန်စီးဆင်းမှု ထိရောက်မှုမရှိသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ တစ်ကြောင်းသွား သမားရိုးကျ ဆက် သွယ်ရေးနည်းစနစ်ဖြစ်သည့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသို့ ထိုနောက်မှတစ်ဆင့် ရပ်ရွာဒေသခံများခံသို့ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေသည့်စနစ်ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ထားမှုများရှိသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးကဲ့သို့ပင် ကရင် ပြည်နယ်တွင်လည်း လတ်တလော၌ သတင်းအချက်အလက် ရယူ နိုင်မှု အခြေအနေ မြင့်တက်လာသည်ဟု ယူဆနိုင်မှုများရှိပြီး

အကြောင်းအရင်းမှာ အစိုးရဌာနများမှ ပြည်သူများနှင့် တွေ့ဆုံမှုများ ပိုမိုပြုလုပ်လာခြင်း၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အရပ်ဘက် လူမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် အွန်လိုင်းမီဒီယာများကဲ့သို့သော သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေနိုင်မှု လမ်းကြောင်းများ ပိုမိုများပြားလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ထားမှုများလည်း ရှိသည်။

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ

အောက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများမှာ ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူများ၏ နားလည်နိုင်မှုအတွက် ထိရောက်မှု ရှိသော စီမံကိန်းများဖြစ်သည်။ ယင်းဥပမာများသည် ဤနယ်ပယ် အတွက်သာမက အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအတွင်း ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေး ခဲ့သော ကိစ္စရပ်များနှင့်ပါ စပ်ဆိုင်မှုရှိသည်။ နယ်ပယ်(၁)အတွက် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများမှာ-

- တရားမျှတမှုရရှိရေးနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်ဖွင့်မှု ဆောင်ရွက်ခြင်း (တီမောလက်စ်တီ) - လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံနားလည်မှု များ မြှင့်တက်လာစေရန်နှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ဒီမို ကရေစီလမ်းစဉ် ထွန်းကားရေးအတွက် ပြုလုပ်သော စီမံကိန်း တစ်ခုဖြစ်သည်။
- ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း(ဘတ်ဂျက်) ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အား ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း (ဘန်ဒေါင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား) - အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများကို စွမ်း ဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရအား တာဝန်ခံမှု ရှိလာ စေရန်နှင့် အစိုးရမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သူများနှင့် ပြည်သူများ အကြား ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်မှု ကွာဟမှုကို ဖယ်ထုတ်ရန် ရည်ရွယ်ပြုလုပ်ခဲ့သော စီမံချက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။
- အုပ်ချုပ်ရေးတွင် နည်းပညာကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်း (နာဂါမြို့၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ) - ပိုမိုတာဝန်ခံမှုရှိသော၊ အချိန်မဆွဲ ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော အစိုးရတစ်ရပ် ပေါ်လာစေရန်နှင့် မြို့ တော် တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်စီမံမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပိုမို ဆန်းသစ်သောနည်းလမ်းများ အသုံးပြုတတ်လာစေရန် ရည် ရွယ်လျက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စီမံချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။
- မီးဘေးနှင့်ရေဘေး သတိပေးနိုးဆော်ရေး စီမံချက် (တောင် အာဖရိကနိုင်ငံ) - စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း နည်းပါးပြီး သတင်း အချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အားနည်းသော ထိလွယ်ရှလွယ်သည့် ဒေသများအတွင်း ရေဘေးနှင့် မီးဘေး ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ဆိုင်သော အသိအမြင်ဖွင့် စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

နယ်ပယ်(၁) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

နယ်ပယ်(၁)အတွက် နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများမှာ ကရင် ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ ကာလဒေသများနှင့် ဆင်တူ မှုများ ရှိနေသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော စီမံကိန်းများ ဖြစ်သည်။ အချို့သောစီမံကိန်းများကို ကျေးလက်ဒေသများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး အချို့ကို မြို့ပြဒေသများနှင့် အချို့မှာ ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြ နှစ်ခုစလုံးကို လွှမ်းမိုးခဲ့ထားသည်။ ၎င်းစီမံကိန်းများ သည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည့် အချို့သော ကိစ္စရပ်များအပေါ်တွင်လည်း အခြေခံသည်။ ထိုစီမံကိန်းများအတွင်း အသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းများမှာ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် သင့်တော်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး နှစ်ခု စလုံးသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမစီ ရေးကြီးခြင်းနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု အားနည်းခြင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ အသိအမြင်နှင့် သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေများသည် ရေးကြီးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သိသာထင်ရှားသော စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သည်ကို အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများအတွင်း ဖော်ပြကြသည်။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံရှိ မီးဘေးနှင့်ရေဘေး သတိပေးနိုးဆော်ရေးစီမံချက်သည် အစိုးရ လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပြန် လည်အသုံးပြုနိုင်သည့် လက်တွေ့ဥပမာများကို ဖော်ပြပေးထားသည်။

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများတွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအတွက် လူထုဖိုရမ်၊ တွေ့ဆုံစည်းဝေးပွဲများ၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာ၊ ရေဒီယို၊ SMS နှင့် အင်တာနက်များအပါအဝင် နည်းလမ်းမျိုးစုံ အသုံးပြုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ နေထိုင် သူလူဦးရေအများစုမှာကျေးလက်ဒေသတွင်နေထိုင်သည့်အလျောက် တွေ့ဆုံစည်းဝေးပွဲများ၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့် ရေဒီယိုများမှာ ၎င်းတို့ထံသို့ သတင်းအချက်အလက်ရောက်ရှိနိုင်ရန် အသင့်တော်ဆုံးသော နည်း လမ်းများ ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုသို့ဆို၍ အခြားသောနည်းလမ်းများ အသုံး မတည့်ဟု မဆိုလိုပါ။

နည်းပညာနှင့် မီဒီယာလက်လှမ်းမီနိုင်မှုမှာ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး နှစ်ခုစလုံးတွင် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေ ဆဲဖြစ်သည်။ မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် တယ်လီဆက်သွယ်ရေးများ တိုးတက်လာ သော်လည်း ဝတ်ဆိုင်ဖွင့်ကြည့် လေ့လာနိုင်သူမှာ အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် Facebook သည် လွှမ်းမိုးမှု အား ကောင်းပြီး အစိုးရသာမက ပြည်သူများကပါ အဓိကအသုံးပြုသည့် သတင်းအချက်အလက် လမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ၏ အတွေ့အကြုံအရ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ဝတ်ဆိုင်မှုများတွင် ရိုးရှင်းနားလည်လွယ်သော ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ ဆက်သွယ်ရမည့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ချိန်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် နှစ်ပတ် လည် ဘတ်ဂျက်များ၊ ရရှိနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ၎င်းတို့ကို

အသုံးချပုံများကို ထပ်တိုးဖော်ပြနိုင်ပါက အကျိုးရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသများ အတွက် အသစ်အဆန်းများမဟုတ်ပါ။ ရှိပြီးသားလမ်းကြောင်းများ နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အသုံးချကာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါသည်။ အခြားသောစီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်းများကဲ့သို့ပင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာပြဿနာများ ရှိနိုင်ပါ သည်။ ထိုပြဿနာကို ပထမဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် ဖြေရှင်းရန်မှာ အစိုးရမှ ယင်းကဲ့သို့သော စီမံချက်များကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းက ပို၍ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ အစိုးရ၊ လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ CSO များနှင့် INGO များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ် ကြောင်း အထက်ပါစီမံချက်များက ဖော်ပြလျက်ရှိပါသည်။

နယ်ပယ်(၂)

အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အောင်မြင်သော ဒီမိုကရေစီစနစ် ၏ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်ကြပါသည်။ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် အစိုးရဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြည်သူများ၏ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီလာစေရုံသာမက ပဋိပက္ခများကိုလည်း ပြေလျော့စေကာ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်မှုကို အထောက်အပံ့ပေး နိုင်ပြီး ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြည်သူများ၏ အသိအမြင်များ ကို တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။

အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများကို ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းများ မရှိပါက ပြည်သူများ၏ ဆန့်ကျင်မှု သံသယ ဖြစ်မှုနှင့် ၎င်းတို့အပေါ်အပျက်သဘောဆောင်သည့် လူမှုစီးပွားအကျိုး သက်ရောက်မှုများ ကျရောက်နိုင်မည်ကို ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများကို ဆန့်ကျင်သည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများအထိ မကြာခဏ ဦးတည်စေနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဥပဒေရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ် အစမှအဆုံး အဆင့် တိုင်းဖြစ်သော ပြင်ဆင်ခြင်း၊ မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်းက အစိုးရများ အတွက် အကျိုးအမြတ်ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်သည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ

၂၀၁၂၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဥပဒေတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ၎င်းတို့၏ဒေသ ကိုယ်စား လှယ်များဖြစ်သည့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက်

သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပူးပေါင်းပါဝင် ခွင့် ပြုထားသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဒေသဆိုင်ရာ စီမံ ကိန်းများနှင့်ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင် ပြည်သူ များပါဝင်မှုမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိသည်ဟု ယူဆနေကြသည့်တိုင် အောင် ပြည်သူနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနအကြား အပြန် အလှန် ဆက်ဆံရေးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်ခြင်းတို့အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။

မြို့ပြနေရာများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို မြို့နယ် အဆင့် မြူနီစီပါယ်များဖြစ်သော စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များတွင် တွေ့ရသည်။ မြို့နယ်စည်ပင်တွင် ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခြင်း သည် ပြည်သူလူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းကို တိုးတက်စေပြီး ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားကောင်းစေကာ ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပို၍ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်ဟု ဆို သည်။ သို့သော်လည်း လူထုအစည်းအဝေးများ ပုံမှန်ပြုလုပ်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ သတ်မှတ်ထားခြင်းလည်းမရှိဘဲ မြို့ပြနေ ပြည်သူ အများစုမှာ မြို့နယ်စည်ပင်နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အလွန်အား နည်းနေသေးသည်ဟု သိရသည်။ လတ်တလော သတင်းအချက် အလက်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးဆွဲ ခြင်း၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ပိုမို တိုးတက်မှုများ ရှိနိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ထားမှုများရှိသည်။

ကရင်ပြည်နယ်ရှိပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ပြည်သူလူထုက တိုက်ရိုက်ပုံစံဖြင့် ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရလည်း စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းတို့တွင် အောက်ခြေပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှုကို အားပေးထားသည်။ ယခင်အစိုးရလက်ထက်တွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ရပ်ရွာတွင်းဆွေးနွေးမှုများနှင့် အစည်း အဝေးများပြုလုပ်ကာ စီမံကိန်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် အဓိကတာဝန် ရှိသူများလည်းဖြစ်သည်။

လတ်တလော သတင်းအချက်အလက်အရ ကရင်ပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် ကျေးရွာများမှ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများမှ တစ်ဆင့် လုပ် ဆောင်ကြသည်။ UNDP ၏ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များတွင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှု တိုးတက်လာသော်လည်း ရပ်ရွာသားများကို လုံလောက်စွာ ကိုယ်စားမပြုနိုင်ကြောင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲများသည် အသိပေးရုံအတွက် သာ အဓိကထားကြောင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုများကလည်း အစည်းအဝေး

များတွင်ပါဝင်ရန် စိတ်ပါဝင်စားမှု အားနည်းကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

စီမံကိန်း အစည်းအဝေးများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင်လည်း အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုမှာ အလွန်နည်းသေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံ

အောက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများသည် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိသော စီမံကိန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းဥပမာများသည် ဤနယ်ပယ်အတွက်သာမက အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအတွင်း ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့သော ကိစ္စရပ်များနှင့်ပါ စပ်ဆိုင်မှုရှိသည်။

နယ်ပယ်(၂)အတွက် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများမှာ-

- **မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ခြင်း (မာဒါဂါစကာနိုင်ငံ)** - ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးတစ်ခု၏ အခြေခံမူများကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာန၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို မြှင့်တင်ပေးရန်၊ အစိုးရမှဆောင်ရွက်ပေးသည့် မြေယာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူအသုံးပြုမှု တိုးတက်လာစေရန်နှင့် ယင်းဒေသတွင်း အဓိကကျသည့် အစိုးရဌာန အစုအဖွဲ့များက ပေးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူများကိုယ်တိုင် ပါဝင်လျက် သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေး မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် စီမံချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။
- **ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်း (Porto Alegre မြို့၊ ဘရာဇီးနိုင်ငံ)** - အဆင်းရဲဆုံးနှင့် ဖယ်ကြဉ်အခံရဆုံး အစုအဖွဲ့များအပါအဝင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးမှ ဘတ်ဂျက် ခွဲတမ်းဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ပြနိုင်စေရန် တွန်းအားပေးသည့် စီမံချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။
- **ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအောက်မှ အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာအခွင့်အရေး (နီဂျာနိုင်ငံ)** - နီဂျာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အမျိုးသမီးများကို စိုက်ပျိုးမြေများမှဖယ်ကြဉ်သည့် အလေ့အထကို ဖယ်ရှားသည့် စီမံချက်တစ်ရပ်နှင့်
- **ရပ်ရွာဖိုရမ်များမှတစ်ဆင့် ပြည်သူများပါဝင်မှု (မက်ဆီဒိုးနီးယားနိုင်ငံ)** - ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ပြည်သူများ၏ပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးသည့် စီမံချက်တစ်ရပ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

နယ်ပယ်(၂) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

နယ်ပယ်(၂)ရှိ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများသည် နိုင်ငံရေးအရ ရုန်းကန်မှုတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ဆင်တူသည့် အခြေအနေများဖြစ်သော စစ်အာဏာသိမ်းမှု၊ ဒီမိုကရေစီအရေးလှုပ်ရှားမှု၊ ပြည်တွင်းစစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုများ၊ အခြေခံဥပဒေအပေါ် သဘောထားကွဲလွဲမှုများ၊ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများ အစရှိသည်တို့နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြ

ရသည့် နိုင်ငံများမှဖြစ်ပါသည်။ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ပြည်သူများပါဝင်သည့် မဟာဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြသည်။ ဤစီမံကိန်းတွင် ပြည်သူများပါဝင်သည့် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများ၊ လူထုအစည်းအဝေးနှင့် ဖိုရမ်များ၊ ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းများကို မဲပေးရွေးချယ်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း အစရှိသည့် နည်းလမ်းစုံတို့ပါဝင်သည်။ ဖော်ပြခဲ့ပါ နည်းလမ်းများအနက် အချို့ကို တနင်္သာရီနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့တွင် တွေ့မြင်ရပြီးဖြစ်သည်။

ဤနိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများတွင် ဖော်ပြထားသော ကိစ္စရပ်များသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မာဒါဂါစကာ မြေယာမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း လေ့လာမှုဖြစ်စဉ်တွင် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်များ တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ မာဒါဂါစကာနိုင်ငံမှ ပြဿနာများသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် လယ်ယာမြေမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ မြေယာဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင်အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရနှင့် ရပ်ရွာအကြား ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု မရှိခြင်း အစရှိသောပြဿနာများနှင့် ထပ်တူနည်းပါး ဆင်တူသည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။

ဤ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံ စီမံကိန်းသည် အစိုးရနှင့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များနှင့်သာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အခြားသော အစုအဖွဲ့များဖြစ်သည့် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီရှိ ကျေးရွာအများစုတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် အခြားသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် ဩဇာရှိသူများဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများကို ယူပြီး ကရင်နှင့်တနင်္သာရီတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များကို မြေယာကိစ္စဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို တိုက်တွန်းရာတွင် ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ပြည်သူလူထု၏ အသိအမြင်များ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ရလဒ်ကောင်းများ ဖန်တီးစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြခဲ့ပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် အသုံးပြုနိုင်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများပါသည်။ ဒေသအခြေအနေ၊ ရိုးရာအစုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းမှုတူညီမှုများရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်းများ တူညီခြင်းတို့ကြောင့် စီမံချက်များကို အတုယူ အသုံးပြုနိုင်မှုများသည်။ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံမှ စီမံချက်များကို အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု မြှင့်တင်ပေးသည့် စီမံချက်များအတွက် အတုယူစရာ သို့မဟုတ် အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သော စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့နိုင်သည့် အခက်အခဲတစ်ခုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အစုအဖွဲ့များအကြား အလွန်အားကောင်းသည့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ လိုအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ စီမံချက်

စတင်ခြင်းမပြုမီနှင့် အကောင်အထည်မဖော်မီ အစုအဖွဲ့များအကြား တွင် မဟာဗျူဟာကျသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာယုံကြည်မှုကို ပထမဆုံး တည်ဆောက်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီ ဒေသတွင် သက်ဆိုင်ရာအစုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများပြုလုပ်ရာတွင် အခက်အခဲများ ရှိနိုင်သော်လည်း စီမံချက် အမှန်တကယ်အကောင် အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အစုအဖွဲ့များအကြား အပြု သဘောဆောင်သည့် ဆက်ဆံရေးများကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကာ နောင်တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ပေါ်ပေါက်စေမည်ဖြစ်သည်။

ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်

ဤလက်စွဲစာအုပ်ပြုစုခြင်း၏ လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကရင်ပြည် နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ သုတေသနရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်းအတွက်သာမကဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့အမျိုးမျိုး စုပေါင်းကာ သဘောထားအမြင်များ မျှဝေခြင်းနှင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေးခွန်းထုတ်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ် နိုင်ရန်အတွက် ဆုံရပ်တစ်ခုလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အစုအဖွဲ့များ အကြား မတူညီသည့် ကိစ္စရပ်အမျိုးမျိုးနှင့် လိုအပ်ချက်အသီးသီး ရှိ ကြသည်ကို သိရှိစေနိုင်ခဲ့သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်တွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သော နည်းလမ်းဥပမာအမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြထား သည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့၏ စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ကြသည့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ၎င်းတို့ ဖော် ထုတ်ခဲ့ကြသည့်ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းအသီးသီးကို ဒေသအခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီအောင် ကိုယ် ပိုင်အယူအဆများနှင့် အရင်းအမြစ်များ ပေါင်းစပ်ပြီး အကောင် အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကရင်နှင့် တနင်္သာရီ ဒေသနှစ်ခုလုံးတွင် ငွေကြေးနှင့် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ် အကန့်အသတ်များရှိနေပြီး ရေရှည်အကျိုးအတွက် ယုံကြည်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖော်ဆောင်ရာတွင် ကာလ ရှည်ကြာ အချိန်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ စာအုပ်ပြုစုထားသည့် ပုံစံအရ ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြနိုင် ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံဖြစ်စဉ် ဖော်ပြ ချက်များတွင် ပါဝင်သည့် စီမံချက်များအတိုင်းဆောင်ရွက်ပြီး စမ်းသပ် လုပ်ကိုင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပါက ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သူများ၏ အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ရန်၊ အယူအဆများမျှဝေရန်၊ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ရန်အတွက် စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် စိတ်ပါ ဝင်စားမှုများကို မြင်တွေ့ရသည်မှာ အလွန်စိတ်အားတက်ဖွယ်ရာ ဖြစ် ပါသည်။ အလားတူပင် လက်ရှိအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်၊ လူမှုအခြေအနေ၊ အစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် အခြေခံ အဆောက်အအုံကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များကိုကြည့်လျှင် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသတွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး၊ အချင်းချင်းနားလည်မှုနှင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလားအလာကောင်းများရှိနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ AD အနေဖြင့် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ CSO များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ရှိ အခြေအနေအသီးသီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင် နေကြသည့် အစုအဖွဲ့အနေဖြင့် ယခု စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကျိုးပြုစီမံချက်များအတိုင်း အတုယူ၊ ဖော်ဆောင်၊ စမ်းသပ်၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများပြုလုပ်ကာ ရပ်ရွာများအတွက် အပြု သဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲများ ဖန်တီးကြရန် တိုက်တွန်း လိုက်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏
ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု
လျှော့ချခြင်း

AD ၏ ကရင်နှင့်
တနင်္သာရီအတွင်း
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်

တနင်္သာရီ
တိုင်းဒေသကြီး
အခြေအနေ

ကရင်ပြည်နယ်
အခြေအနေ

အခန်း(၂) မိတ်ဆက်

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ ဆယ်စုနှစ် ခြောက်ခု ကြာဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ပြင်ပကမ္ဘာနှင့် အဆက်ပြတ်နေခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ သည် လက်ရှိတွင် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းသို့ ဦးတည်နေပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့်အတူ ဗဟိုဦးစီးမှု ပိုမိုလျော့ချ သည့် အစိုးရတစ်ရပ်ဖြစ်လာရေးအတွက် သမိုင်းတွင်မည့် ခြေလှမ်း များကို စတင်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင်လည်း ဗဟိုအစိုးရမှ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများသို့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာများကို အကန့် အသတ်ဖြင့် ခွဲဝေပေးထားသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချသည့် လက္ခဏာများကို တွေ့ရသည်။ အစိုးရ၏ ဗဟိုဦးစီးမှုလျော့ချသည့် အရွေ့ များကို စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် လူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် သိသိသာသာ တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချရာတွင် ဤ သို့သော တိုးတက်မှုများရှိနေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဗဟိုချုပ် ကိုင်မှုမှာ အားကောင်းနေဆဲဖြစ်သည်။ အရေးပါသည့် အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြည်ထောင်စုနှင့် သက်ဆိုင်သောဌာနများသို့ လွှဲအပ်ထားခြင်းက တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများ၏ လုပ် ပိုင်ခွင့်ကို အားလျော့စေသည့် အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

Another Development (AD) သည် လက်ရှိတွင် ဗဟိုဦးစီးမှု လျော့ချခြင်းများ အားကောင်းလာစေရန်အတွက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း

ဒေသကြီးအဆင့် တွင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။ နော်ဝေအခြေစိုက် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော Norwegian People's Aid ၏ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် AD သည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ၏ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များကို မြှင့်တင် ပေးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်လျက် ရှိသည်။ ဤစီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် AD အနေဖြင့် အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဒေသအတွင်းရှိ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူပြုရန်အတွက် ဒေသအခြေစိုက် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် AD အနေဖြင့် ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (DDA) နှင့် တောင်ပိုင်း လူငယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (SYDO) တို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင်မူ ကရင် ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကွန်ရက် (KSCN) နှင့် လက် တွဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် တနင်္သာရီ တိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့အား ရွေးချယ်ရသည့် အကြောင်းရင်း များမှာ - သြဇာရှိသော ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ ဗဟိုဦးစီးမှု လျော့ချခြင်းနှင့် ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးကို ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင် ရွက်ပေးစေလိုကြောင်း AD အား တိုက်တွန်းမှုများရှိခြင်း၊ AD ၏

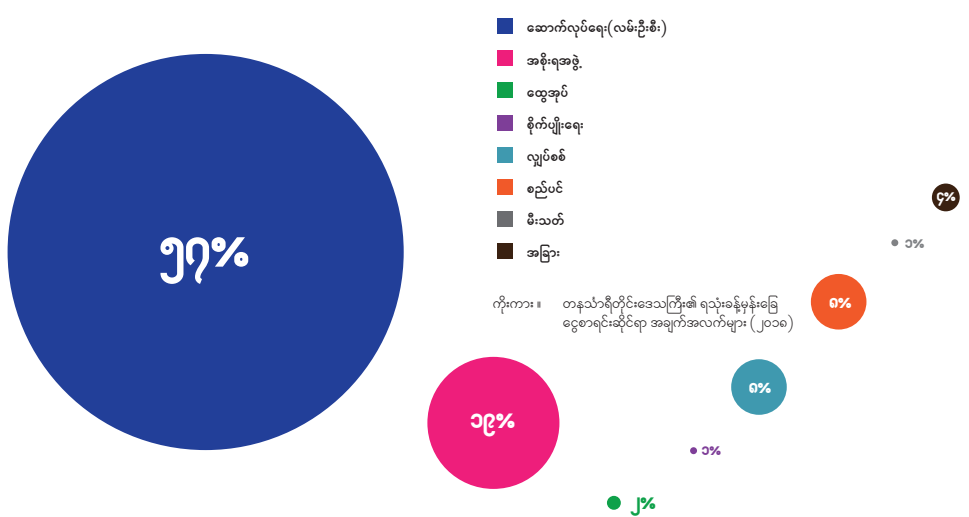
ယခင်ကာလများက တည်ဆောက်ခဲ့သော ကွန်ရက် အချိတ်အဆက် များကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ထိရောက်သည့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်ခြင်း၊ ဒေသနှစ်ခုစလုံးတွင် တူညီသည့် ပဋိပက္ခ ထိခိုက်ခံစားရမှုများရှိခြင်းနှင့် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ကိန်းညွှန်းများ အရ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များရှိနေသည်မှာ သိသာထင်ရှားခြင်း စသည့် အကြောင်းရင်းတို့ကြောင့် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် ဆယ်စုနှစ်ချီသည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ၏ အကျိုးအဆက်များကို ခံစားခဲ့ရသော ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည်။ အိုးအိမ်ရာမဲ့ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းရခြင်းအရေ အတွက်မှာ နိုင်ငံအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးထဲမှ တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခနှင့် တပ်မတော်၏ တန်ပြန်စစ်ဆင်ရေးများအပြင် မြေသိမ်းယာသိမ်းခြင်းနှင့် ပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကလည်း အိုးအိမ်ရာမဲ့ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများအနေဖြင့် ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် ကျောက်မီးသွေး၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ခဲမဖြူ အပါအဝင် အခြားသော သဘာဝသယံဇာတများ ကြွယ်ဝသည့် ဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကျွန်းစုပေါင်း ၈၀၀ ကျော်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် မြိတ်ကျွန်းစုသည်လည်း ဒေသ၏ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပြည်ပသို့ ရေထွက်ကုန် တင်ပို့မှုမှာလည်း တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဓိကကျသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားဝင်ငွေများရရှိစေသော နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုအတွက်လည်း အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော စီးပွားရေး အလားအလာကောင်းများရှိသော်လည်း တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချို့တွင် သဘာဝ သယံဇာတ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှုများ ပါဝင်တတ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ရပ်ရွာနှင့် ဒေသခံများက

လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို ခံစားရခြင်း၊ အစိုးရအပေါ်ယုံကြည်မှုလျော့နည်းလာခြင်းနှင့် အနာဂတ်တွင် လုပ်ဆောင်ရန်လျာထားသည့် စီမံကိန်းများအပေါ်တွင် စိုးရိမ်မှုများရှိခြင်း စသည်တို့ကိုဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည်လည်း ကရင်ပြည်နယ်နည်းတူ ၎င်း၏ ပြည်သူ့အသုံးစားရိတ်ကို လမ်းနှင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိရေးတွင် ပုံအောထားသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ယင်းမှာ ဒေသအတွင်းစုစုပေါင်းအသုံးစရိတ်၏ ထက်ဝက်ကျော်ဖြစ်သည်။ ထိုအသုံးစရိတ်များကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှစ်ရပ်၏ ယေဘုယျတူညီသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

ကရင်ပြည်နယ်သည်လည်း ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့သော လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုကို အများဆုံး ခံစားခဲ့ရသော ပြည်နယ်များအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ယင်းပဋိပက္ခများကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရခြင်းနှင့် အိုးအိမ်ရာမဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ အားနည်းခြင်း၊ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများရှိခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများရှိခြင်း စသည်တို့အပေါ်၌ သက်ရောက်မှုများ သိသာထင်ရှားခဲ့သည်။ ကရင်ပြည်နယ်သည် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုကို အကြီးအကျယ် ခံစားနေရသော ပြည်နယ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင်းရဲဆုံးပြည်နယ်များထဲမှ တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်နေသည့်တိုင်ကရင်ပြည်နယ်တွင်စီးပွားရေးအလားအလာကောင်းများအများအပြားရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကရင်ပြည်နယ်၏စီးပွားရေးကို စိုက်ပျိုးရေး၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများက အဓိကမောင်းနှင်လျက်ရှိပြီး ပြည်နယ်၏ ဒေသတွင်း ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး(ဂျီဒီပီ)မှာလည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှစပြီး ပုံမှန်တိုးတက်လျက်ရှိသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လျှပ်စစ်မီးကဏ္ဍများတွင် ပြည်

ပုံ(၁) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ် ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်မှုအချိုး (၂၀၁၇/၁၈ ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်းခြေ)

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရပ်ရွာလူထုများကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း

နယ်၏ အသုံးစရိတ်များကို တိုးမြှင့်ခဲ့မှုကြောင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ အခြေအနေများ တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ အစိုးရ၏ ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ရိုးရှင်းကာ လွယ်ကူစွာနားလည်လွယ် သည့် ပြည်နယ် ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းဆိုင်ရာ အကျဉ်းချုပ် စာစောင်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းသည် ပြည်နယ်၏ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကောင်း တစ်ခု ဖြစ်လာစေရန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် စံနမူနာ အရွေ့တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။

AD ၏ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဆောင်ရွက်နေသော စီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်ထားသည့် စွမ်း ဆောင်ရည် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်စေမည့် လက်စွဲစာအုပ်အား ပြုစုရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ ပါသည်။ စာအုပ် ပြုစုနိုင်ရန်အတွက် ရန်ကုန်တွင် ရှေးဦး စာတမ်းလေ့ လာမှုများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရနှင့် အရပ် ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေရသော ကိစ္စရပ်များကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့နှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို အသီးသီး ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်ရာတွင် ကိစ္စရပ်များနှင့် လိုအပ်ချက် များကို တစ်ဦးချင်းအလိုက် ရေးသားဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထို့နောက် ၎င်း တို့ ဖော်ထုတ်ထားသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို အဖွဲ့လိုက် ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိလာသော ရလဒ်များကိုအခြေခံပြီး ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိစ္စရပ်များကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း နားလည်နိုင်ရန်နှင့် ဖြစ်တန်ခြေရှိသော ဖြေရှင်းနည်း ပုံစံများကိုလေ့လာနိုင်ရန်အတွက်ထပ်ဖြည့်သုတေသနလေ့လာမှုများ ကိုပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် သုတေသန ပထမမူကြမ်းနှင့်ပတ်သက်၍

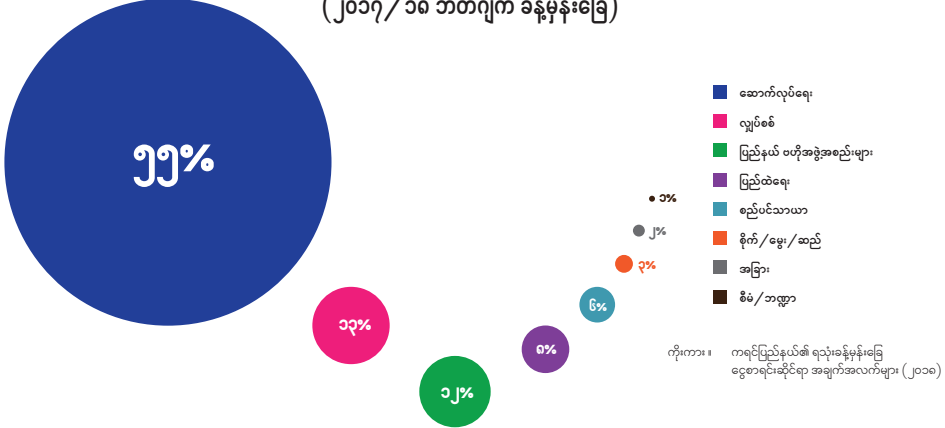
အကြံပြုချက်များကို ရယူရန်နှင့် သုတေသနရှိ အချက်အလက်များ တိကျ မှန်ကန်ပြီး ဆီလျော်မှုရှိကြောင်းကို အတည်ပြုရန်အတွက် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို အသီးသီး ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ထိုသို့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သုတေသနပြုစု လေ့လာရာမှ တွေ့ရှိချက်များအပြင် သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များမှ ရရှိသည့် အကြံပြုချက်များကိုပေါင်းစပ်ပြီး ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ပြုစုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုလက်စွဲစာအုပ်တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များ၌ ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များ ဆိုင်ရာ တွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံ၍ ဤလက်စွဲစာအုပ်မှ ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် ကိစ္စရပ်များကို စုစည်းကာ အခြားသော ကိစ္စရပ်များတွင် ဆက်နွှယ် ပါဝင်နေသည့် အဓိကနယ်ပယ်နှစ်ရပ်ကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်း တို့ကို နယ်ပယ်(၁)နှင့် နယ်ပယ်(၂) ခေါင်းစဉ်များဖြင့် အခန်းခွဲကာ ဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းအခန်းများတွင် နယ်ပယ်(၁)နှင့် နယ်ပယ် (၂)ရှိ ကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်စွာဖြေရှင်းခဲ့သည့် နိုင်ငံတကာ အတွေ့ အကြုံ သာဓကများကို ဖော်ပြထားပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကာလဒေသ အခြေအနေတွင် မည်ကဲ့သို့ အသုံးတည့်နိုင်သည်ကို သုံးသပ်ထား ပါသည်။

စာအုပ်၏ အဆုံးပိုင်းတွင် ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် များကို ဖော်ပြထားပြီး အစိုးရ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လက်စွဲစာအုပ်ပါ တွေ့ရှိ ချက်များကို အသုံးပြုကာ မိမိတို့ဒေသများတွင် အပြုသဘောဆောင် သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ စွမ်းဆောင်နိုင်ရန်အတွက် နှိုးဆော်ထား ပါသည်။

ပုံ(၂)

ကရင်ပြည်နယ်၏ စုစုပေါင်းအသုံးစရိတ် ကဏ္ဍအလိုက်ပါဝင်မှုအချိုး (၂၀၁၇/၁၈ ဘတ်ဂျက် ခန့်မှန်းခြေ)

တနင်္သာရီ
တိုင်းဒေသကြီး
အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ
တွေ့ရှိချက်များ

ကရင်ပြည်နယ်
အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ
တွေ့ရှိချက်များ

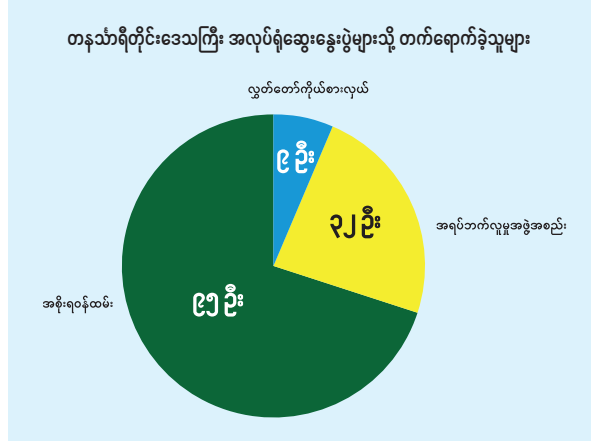
နိဂုံးချုပ်
သုံးသပ်ချက်

အခန်း(၃) အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များ

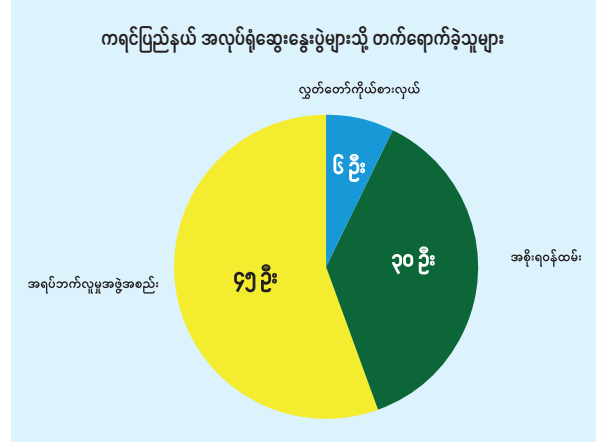
AD သည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးများတွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများသည် ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် စွမ်းဆောင်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ထုတ်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သူများအကြား အကြံဉာဏ်နှင့် အယူအဆများ မျှဝေနိုင်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို အားလုံးပါဝင်သော မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်

များနှင့် ထိတွေ့ပေးရန်၊ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအကြား မတူညီသည့် လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိစ္စရပ်များ ရှိကြသည်ကို အချင်းချင်း သတိထားမိလာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲများကို အပိုင်းနှစ်ပိုင်းဖြင့် အဓိက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အပိုင်း(၁)မှာ ပုံစံဖြည့်စွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် လိုအပ်ချက် အနည်းဆုံး(၂)ခုနှင့် ကိစ္စရပ် အနည်းဆုံး (၂)ခုတို့ကို ရေးသားဖြည့်စွက်ကြသည်။ အပိုင်း(၂)တွင် ၎င်းတို့ ဖြည့်စွက်

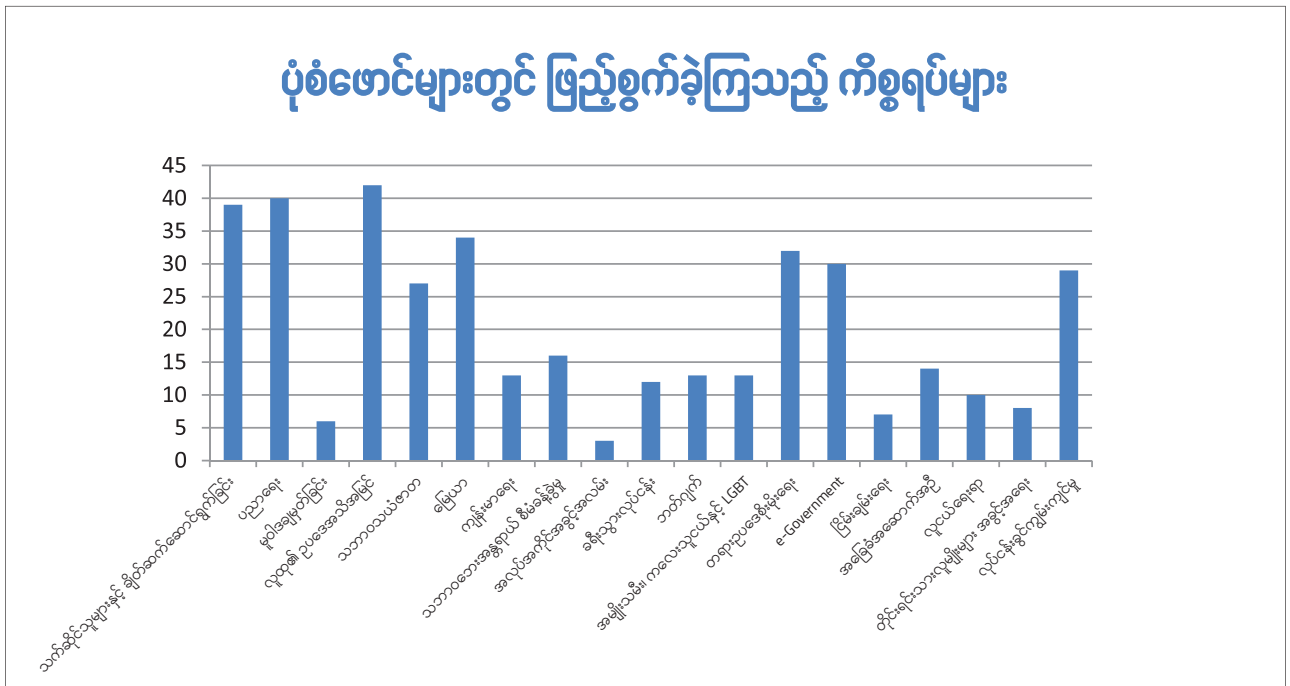
ပုံ(၃)

ပုံ(၄)

ပုံ(၅)

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၅)ခုတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည့် ကိစ္စရပ်များ

ထားသည်များကို အဖွဲ့လိုက် ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးကြကာ ပြန်လည် တင်ပြခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ (ပုံ-၅)တွင် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များကို စုစည်းကာ ဖော်ပြထားပါသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဆွေးနွေးပွဲများကို သုံးရက်ကြာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပထမနေ့တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဒုတိယနေ့တွင် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ တတိယနေ့တွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် သီးခြားစီ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက် ရောက်သူ စုစုပေါင်း ၁၃၆ ဦးရှိပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၉ ဦး၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း ၂၆ ဖွဲ့မှ ဝန်ထမ်း ၃၂ ဦးနှင့် အစိုးရ ဌာန အသီးသီးမှ ဝန်ထမ်း ၉၅ ဦးတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို နှစ်ရက်ကြာပြုလုပ် ခဲ့ပြီး ပထမနေ့တွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် လွှတ်တော်အမတ်များ ပါဝင်ကာ ဒုတိယနေ့ တွင် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ် ခဲ့သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်သူ စုစုပေါင်း ၈၁ ဦးရှိပြီး ၎င်းတွင် အစိုးရဝန်ထမ်း ၃၀ ဦး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၆ ဦးနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း ၂၇ ဖွဲ့မှ ဝန်ထမ်း ၄၅ ဦးတို့ တက်ရောက် ခဲ့သည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် အခန်း (၃.၁)နှင့် (၃.၂) တို့တွင် ဆွေး နွေးပွဲတစ်လျှောက် အများဆုံးဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအခန်းများကို ဖတ်ရှုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်နှစ်ချက်ကို သတိပြုသင့်ပါသည်။

- ပုံစံဖောင်တွင် ဖြည့်သွင်းခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များအားလုံးကို အဖွဲ့

လိုက် ဆွေးနွေးမှုများတွင် မလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့ပါ။ အချို့သောကိစ္စရပ် များသည်လည်း အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုများတွင် အကျဉ်းချုပ် ဖြင့်သာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဤအခန်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များ အားလုံးကို ထည့်သွင်းထားခြင်းမရှိဘဲ ဆွေးနွေးမှု အများဆုံးဖြစ်သော ဘုံကိစ္စရပ်များကိုသာ အကျဉ်းချုပ်ပုံစံဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များတွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်အလက်များသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သူ များ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်သက်သက်သာဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့အားလုံး၏ စုပေါင်း ထင်မြင်ယူဆချက်များကို ကိုယ်စား မပြုပါ။ ၎င်းဖော်ပြပါ ထင်မြင်ယူဆချက်များသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆန့်ကျင်နေမှုများရှိနိုင်ပြီး သဘောထား မတူညီမှုများ လည်း ရှိနိုင်ပါသည်။

၃.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဆွေးနွေးပွဲသုံးခု တွင် ကိစ္စပေါင်းများစွာနှင့် လိုအပ်ချက်ပေါင်းများစွာတို့ကို ဖော်ထုတ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်နှင့် ပါဝင်မှု

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံ ဆွေး နွေးပွဲတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များမှ အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများကို ယခုထက် ပိုမိုကျွမ်းကျင်ကာ နားလည်ရန်

လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ဥပဒေအကောင်အထည်ဖော်သည့် အပိုင်းတွင် အားနည်းချက်များရှိသည်ကို အလေးပေး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ဥပဒေများကို အများပြည်သူ နားလည်စေရန် ရှင်းလင်းပြောကြားမှု အားနည်းကြောင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ပြ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အလားတူပင် အစိုးရဝန်ထမ်းများကလည်း ပြည်သူများတွင် ဥပဒေနှင့် အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပေါ် သိရှိ နားလည်မှု အားနည်းသည်ကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် သစ် တောဦးစီးဌာနမှ တက်ရောက်သူက ပြည်သူလူထုမှ မြေယာဥပဒေနှင့် မြေအမျိုးအစားများ အသုံးချပုံများကို နားမလည်ကြသဖြင့် သစ်တော ကြိုးပိုင်းများတွင် တရားမဝင် လယ်ဖော်ထုတ် ထွန်ယက်နေကြသည့် ကိစ္စရပ်တို့ကို တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့အတူ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ တက် ရောက်သူကလည်း ပြည်သူလူထုသို့ အသိအမြင်မြှင့်တင်သည့် လုပ် ငန်းများကို လုံလောက်ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် အဏ္ဏဝါဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့တွင် ပြည်သူများ လိုက်နာမှုမရှိကြောင်းကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကမူ ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူလူထုများ ပါဝင်ခွင့်မရှိသဖြင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့် တရား ဝင်ဥပဒေများအကြား ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားရကြောင်း အလေးအနက် ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာဝေါဟာရများဖြင့် ရေးသား ထားသည့် ဥပဒေများသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် နားလည် သဘောပေါက်စေရန် အခက်အခဲဖြစ်စေသည်ဟု တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ပြည်သူများအနေဖြင့် မြေယာ၊ လယ်ယာနှင့် မြေသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် အက်ဥပဒေများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေများနှင့် FPIC (ကြိုတင်ရရှိထားသည့် အချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံပြီး လွတ် လပ်သည့်ဆန္ဒဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီခြင်း) အစ ရှိသည့် ဥပဒေများကို သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ပြည် သူများ၏ဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင်များကိုမြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါလိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြ သည်။

- (၁) အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင်များကို ပိုမိုမြှင့်တင်ပေးရန်
- (၂) ပြည်သူများ နားလည်နိုင်စေရန်အတွက် ဥပဒေများကို ရေးဆွဲရာ တွင် ရှုပ်ထွေးသည့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အသုံးအနှုန်းများကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ရှားရန်
- (၃) ဥပဒေများကိုအတည်မပြုမီ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြည်သူများအကြား ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်ရန်
- (၄) ဥပဒေကြမ်းများကို သုံးသပ်စစ်ဆေးရန်အတွက် အချိန် လုံလောက်စွာပေးရန်နှင့် အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းများကို အတည် မပြုမီ သဘောထားများ ပြန်လည်ပေးပို့နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်

ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းကို အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

လူထုက ဥပဒေစကားလုံးတွေကို မသိပေမယ့်လည်း ဥပဒေနဲ့အလားတူတဲ့ သူတို့ရပ်ရွာအဆင့်မှာ စည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းတွေရှိတယ်။ သူတို့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကနေတစ် ဆင့် ဘာသာရပ်တစ်ခုအနေနဲ့ ဥပဒေ ပြန်ပြုခြင်းဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ပြန်ပြောင်းပြီးတော့ ရိုးရိုးလေးနဲ့ သူတို့ရဲ့ တိမ်မြုပ် နေတဲ့ အသိပညာကို ပြန်ပြီးတော့ ဖော်ထုတ်တဲ့သဘောဖြစ် တယ်။ ကျွန်မတို့ CSO တွေအနေနဲ့ကတော့ ဒါကို ကောင်း မွန်စွာနဲ့ ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြီးတော့ Facilitate လုပ်နိုင်ဖို့ လို အပ်တယ်။ (.....)

နောက်တစ်ခုက ဥပဒေပြုရေးမှာ လူထုပါဝင်ခြင်းကို ကျွန်မတို့မြင်တာကရပ်ရွာမှာရှိနေတဲ့စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ဥပဒေဖြစ်လာဖို့ကို အဓိကပြောချင်တယ်။ ဥပမာ- ကျွန်မတို့ ရွာမှာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် သူ့ခြံထဲက ကျွဲဝယ်၊ နွား ဝယ်ရင် သူတို့ရဲ့စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းက ဘာလဲ၊ ရပ်ရွာအဆင့် မှာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ရှိပြီးသားဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေက သိထားဖို့လိုတယ်။ အဲဒီ ကနေတစ်ဆင့် ဥပဒေပြုတဲ့နေရာမှာ ပြန်ပြီးတော့ အသုံးပြု ရင် ရပ်ရွာကလည်း ဒါကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသားဖြစ်သွားမယ်။ သူတို့အတွက် အစိမ်းသက်သက် မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒေသခံ တွေရဲ့ မူရင်းဖြစ်တဲ့အတွက် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာမှာလည်း အဆင်ပြေတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဥပဒေပြုရေးမှာ လူထုပါဝင်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာကို ပြောချင်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက အခုဖြစ်နေတဲ့ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ ကနေပြီးတော့ ဥပဒေတွေကို ပညာရှင်စကားလုံး လှလှပပနဲ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရေးထားတာကို တွေ့ရတယ်။ CSO နဲ့ လူထု အဖွဲ့တွေကို ဖိတ်ခေါ်ပြီးတော့ သူတို့ရေးပြီးသားကို ကိုယ့်ကို ထောက်ခံခိုင်းသလိုဖြစ်နေတယ်။ ပြင်စရာရှိရင် ပြင်လို့ရ တယ်။ အကြံပေးချင်တာရှိရင် ပေးလို့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကြံ ပြုတာတွေကို သူတို့က လက်ခံပေးချင်မှ ပေးမယ်ဆိုတော့ ဒါက အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး။ တက်ရောက်လာတဲ့သူတွေက အချိန် ပေးပြီးတော့ သွားနားထောင်ရတယ်။ ပြီးတော့ အကြံလည်း ပြုတယ်။ မတက်ရောက်ခင်မှာလည်း ပြင်ဆင်ရတဲ့ အပိုင်း လည်းရှိတယ်။ ဒီလိုမျိုးပြောတာတော့ မကောင်းဘူး။ ဒီဥပဒေ က ကိုယ့်ဥပဒေမဟုတ်တော့ သူတို့ရဲ့ဥပဒေကို ကိုယ်လိုက်လုပ် ရမယ့်အပိုင်း ဖြစ်သွားတယ်။ ရှေ့ဆက်သွားတဲ့အခါမှာ ဥပဒေ တိုင်း ကျွန်မတို့ရဲ့ဥပဒေ ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

မြေယာပြဿနာ

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် မြေယာပြဿနာသည် ဆွေးနွေးမှု အများဆုံးသောကိစ္စရပ်ဖြစ်သည်။ မြေယာပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် ပြည်သူများ အသိအမြင် အားနည်းမှုများအပြင် မြေယာဆိုင်ရာ အထောက်အထားများစီမံရာတွင် မြေယာနှင့်သက်ဆိုင်သော ဌာနများမှ လာဘ်ငွေများတောင်းခံခြင်း ရှိကြကြောင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် မြေစာရင်းဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၏စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်ရေးနှင့် တာဝန်ခံမှုတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်းလည်း ဆွေးနွေးမှုများရှိခဲ့သည်။

အစိုးရဌာနများနှင့်ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူကလည်း ကျေးလက်နေပြည်သူများသို့ ဥပဒေဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များဖြန့်ဝေရာတွင် အားနည်းချက်များရှိသည်ဟု အလေးထား ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဥပဒေကြောင်းအရဖြေရှင်းရသည့် မြေယာကိစ္စရပ်များနှင့် မြေယာပဋိပက္ခများသည် ပြည်သူများမှ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို နားလည်မှုအားနည်းသဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဥပဒေများကို အင်တာနက်စာမျက်နှာများပေါ်တွင် ထုတ်ပြန်ထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ကျေးရွာအဆင့်တွင်မူ သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီနိုင်မှု မရှိသဖြင့် အဆိုပါပြဿနာများ ဖြစ်ပွားခြင်း၏အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ၂၀၁၂ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ၏ အားနည်းချက်များ၊ အဂတိလိုက်စားမှုများ၊ မြေယာဥပဒေများနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိအမြင်များ ပြည်သူများတွင် ရှိမနေခြင်းတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ၂၀၁၂ ဥပဒေသည် ပြည်သူလူထု၏ အခွင့်အရေးကို အကာအကွယ်ပေးမှုမရှိသည့်အပြင် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများသာ ပိုမိုဖြစ်ပွားစေသည့်အတွက် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မြေယာကိစ္စများကို ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်ကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် မြေယာစုံစမ်းရေးကော်မရှင်များသည်လည်း မြေယာပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်မှုမရှိကြောင်းကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအနေဖြင့် ပြည်သူ့အသံကို ပိုမိုအလေးပေးရန်၊ အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူများသို့ မြေယာနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများ၊ မြေယာအမျိုးအစားများနှင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား ရှင်းပြနိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို ပြုလုပ်ရန်၊ မြေပြင်တွင်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေများကို အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများ ပိုမိုနားလည်နိုင်စေရန်အတွက် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ ပိုမိုပြုလုပ်ရန် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူလူထုတွေက မြေယာဥပဒေနဲ့ အလှမ်းဝေးနေတယ်။ မြေယာ တစ်ခုခုတစ်ခုကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိတာ အများကြီးရှိတယ်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အနေအထားဟာလည်း ပဲ အရှုပ်အရှင်းတွေ ရှိလိမ့်မယ်။ မြေယာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပုံစံ (၇) ပိုင်ဆိုင်မှုကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး။ တချို့က အခုချိန်အထိ မြေအမျိုးအစား အလိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ခွဲဝေထားတဲ့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို တိတိကျကျ နားမလည်ကြဘူး။ အိမ်ရာမြေဆိုတဲ့ ဟာက ဥယျာဉ်ခြံလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဥယျာဉ်ခြံမြေ ပိုင်ဆိုင်ဖို့အတွက်၊ အိမ်ရာတွေပိုင်ဆိုင်ဖို့အတွက် လုပ်ဆောင်ပေးနေတဲ့ အနေအထားလည်းမရှိဘူး။ သွားလုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း ပိုက်ဆံမပေးရင် မလုပ်ပေးဘူးဆိုတာလည်း ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြေယာနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုတဲ့ ဥပဒေ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျ ချမှတ်ဖို့ လိုတယ်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

တစ်နိုင်ငံလုံးမှာ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းလောက်ရှိတဲ့ ကျေးလက်နေပြည်သူတွေက ဥပဒေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိဖို့တော့ လိုမယ်။ ပြီးတော့ ဥပဒေသိရုံနဲ့လည်းမရဘူး။ ဥပဒေကိုလည်း လေးစားလိုက်နာဖို့လိုတယ်။ ဥပဒေနဲ့အညီ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို လျှောက်ဖို့လည်းလိုမယ်။ ဥပဒေက တားမြစ်ထားတဲ့အချက်တွေလည်း လိုက်နာဖို့လိုတာပေါ့။ ပြဿနာတွေက ဒါတွေနဲ့မညီညွတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် တရားစွဲတာတွေ၊ အရေးယူတာတွေ ဖြစ်လာတာပေါ့။ အောက်ခြေမှာ ပဋိပက္ခဖြစ်နေတာတွေလည်း အများကြီးရှိတာပေါ့။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့သော သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး၏ လုပ်ငန်းများအနက် အရေးပါသည့် ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ယူဆကြသည်။ နိုင်ငံရေးသက်တမ်းနှစ်နှစ်အတွင်း ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုများကြောင့် ဥပဒေ

များပြားခြင်း၊ မြေယာပြဿနာများ ကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်မှု အပိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ ရရှိခဲ့ကြောင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ဝေမျှခဲ့သည်။

အစိုးရဝန်ထမ်းအချို့ကမူ ဌာနများအချင်းချင်းကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်လာစေရန် ပြင်ဆင်မှုများလိုအပ်ကြောင်းနှင့် ရပ်ရွာမှ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိရန်အတွက် ပြည်သူ့လူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူထုကြား၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရဌာနများကြားနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းကြားဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းခွဲကာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ရပ်ရွာများသို့ ဝင်ရောက်သည့်အခါ ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်သော ကြားခံချိတ်ဆက်ပေးသည့် ဒေသခံများမရှိခြင်း၊ လူထုမှ သင်တန်းများထက် ငွေကြေးအကူအညီနှင့် ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများကို ပိုမိုလိုလားခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုချက်များ ရယူရန်အတွက် ကျေးရွာလူကြီးများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် အချို့ကိစ္စများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကဲ့သို့ တာဝန်ရှိသူများမှတစ်ဆင့် ခွင့်ပြုချက်များကို အဆင့်ဆင့်ရယူရသည့်အတွက် အခက်အခဲများရှိကြောင်းကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ အစိုးရနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ၎င်းတို့မှာ ကြားခံညှိနှိုင်းပေးသူများ ဖြစ်ရမည့်အစား တက်ကြွလှုပ်ရှားသူနေရာမှ ပါဝင်နေရသဖြင့် အစိုးရနှင့် နားလည်မှု လွှဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အချင်းချင်းကြားတွင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မတူညီသည့်ကဏ္ဍများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းများရှိကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့ပြီး တူညီသည့် ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရန်အတွက် မဟာဗျူဟာချကာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ရပ်ကျေး ဖွံ့ဖြိုးရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့က သူတို့အတွက် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းတွေပေးဖို့ စဉ်းစားပေးတဲ့အခါမှာဆို တချို့ရွာတွေက သိပ်လက်မခံကြဘူး။ သင်တန်းပေးတဲ့ကိစ္စပဲသွားတော့ သူတို့က ဘာပြောလဲဆိုရင် ဆရာတို့အဖို့က အသိပညာပေးတာပဲရှိတယ်။ တချို့အဖွဲ့တွေက သင်တန်းပေးတယ်ဆိုရင် ဆိုလာ (Solar) တွေလည်း ပေးတယ်လို့ပြောတယ်။ ကျွန်တော်တို့က အဲဒီလိုမပေးနိုင်ဘူးလေ။

နောက်တစ်ခုက အစိုးရနဲ့ညှိနှိုင်းမှု အားနည်းတယ်။ တစ်ခါတလေ CSO အဖွဲ့တွေက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပိုတတ်တယ်လို့ မြင်မိတဲ့အပိုင်းမှာ အစိုးရအဖွဲ့ကလည်း ကိုယ့်အဖွဲ့ကို

မကြိုက်တော့ဘူး။ သူတို့လည်း အရာရှိတွေလေ။ ဆိုတော့ ငါ့ကို ဆရာလာလုပ်ကောင်းလားဆိုပြီးတော့ သူလည်း ကိုယ့်ကို အမြင်လွဲနိုင်တယ်။

CSO တော်တော်များများ ဖြစ်တော့တစ်ခုက ကိုယ်ရဲ့ အဖွဲ့သည်သာ အကောင်းဆုံးဆိုတဲ့စိတ်တွေ ထားကြတယ်။ ကိုယ့်အဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကိုသာ ပြီးအောင်လုပ်ကြတယ်။ အခြားအဖွဲ့တွေနဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ဖို့ အရမ်းအားနည်းနေတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အစုအဖွဲ့အားလုံးက သူ့ရဲ့ သန်ရာသန်ရာ လုပ်နေကြတယ်။ သို့သော် တကယ်တမ်း ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တစ်ခုကို ရောက်အောင် ဘယ်လိုသွားကြမလဲဆိုတာ မဟာဗျူဟာ စီမံကိန်းတစ်ခုကို CSO တွေအနေနဲ့ ရှိသင့်နေပြီ။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

သဘာဝသယံဇာတ

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို သဘာဝသယံဇာတ ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ကိစ္စတစ်ရပ်အနေဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးရာတွင် ဥပဒေများကို အသက်သွင်းရန်အတွက် ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် လုပ်ငန်းအခြေအနေများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ ကမ်းနီး၊ ကမ်းဝေး ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်သည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံများမှာ ငါးဖမ်းလိုင်စင် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ကွဲပြားစွာ နားလည်ထားမှုမရှိသည့်အတွက် ဥပဒေချိုးဖောက်မှုများရှိနေပြီး ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အသိအမြင် ဖွင့်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ သဘာဝသယံဇာတများအပေါ် အခြေပြုသည့် သတ္တုတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများသည် ဒေသခံနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများအပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်မှုရှိသည်ဟု ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ထို့အတူ ကျောက်မီးသွေးတူးဖော်ခြင်း၊ ပုလဲမွေးမြူခြင်း၊ ရေနံတူးဖော်ခြင်းနှင့် သစ်မှောင်ခိုထုတ်ယူခြင်း အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး ယင်းတို့ကြောင့် ဒေသခံများ၏ လူမှုစီးပွားရေးနှင့် ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှုများ ရှိခြင်းနှင့် ဒေသခံများမှ စီးပွားရေးအကျိုးခံစားခွင့်မရှိခြင်း အကျိုးဆက်များကို ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ သတ္တုတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ ချပေး

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရပ်ရွာလူထုများကို အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း

ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ကန့်သတ်ထားခြင်း အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

သဘာဝသယံဇာတဆိုရင် တခြားလူအတွက် မြေတွင်းမဟုတ်ဘဲ ရွှေတွင်းလို မြင်ချင်မြင်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့ ဒေသက လူတွေအတွက်တော့ ကျိန်စာလိုမြင်ပါတယ်။ ဘာလို့ အဲဒီလိုပြောလဲဆိုရင် ဒီမှာ ကျောက်မီးသွေးထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းရှိတယ်။ ကျောက်မီးသွေးက ထိုင်းကုမ္ပဏီနဲ့ မြန်မာကုမ္ပဏီ ဖက်စပ်လုပ်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီဖြစ်တယ်။ ကျောက်မီးသွေးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ နည်းပေါင်းစုံနဲ့ ကျောက်မီးသွေး ပြန်ထွက်သွားအောင်လုပ်တယ်။ အစက လုပ်ကွက် ခြောက်ကွက်ရှိတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ လုပ်ကွက်တစ်ကွက်ပဲ ကျန်ခဲ့တယ်။ KNU ရော၊ အစိုးရကပါ လုပ်ခွင့်ပေးထားတယ်။(…)

ဒီငါးနှစ်ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်မတို့ ရွာသားတွေနဲ့ ပြန်ဆွေးနွေးတဲ့အချိန်မှာ ကျောက်မီးသွေးကြောင့် ဖြစ်တတ်တဲ့ ရောဂါတွေအကုန်လုံး ရွာသားတွေမှာဖြစ်နေပြီ။ ရောဂါ လက္ခဏာတွေ ရှိနေပြီ။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

မြေယာနှင့် ငါးဖမ်းခြင်းကဲ့သို့သော ကဏ္ဍများတွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများအတွင်း လာဘ်စားမှုများရှိကြကြောင်းနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာများတွင် ရဲနှင့် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူအချို့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိနေကြောင်းကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပြည်သူများ၏ အကြောင်းကြားချက်ဖြင့် မူးယစ်သံသယရှိသူများကို ဖမ်းဆီးရာတွင် သံသယရှိသူများသည် ရဲအချို့နှင့် အချိတ်အဆက်ရှိနေသည့်အတွက် အာဏာပိုင်များမရောက်မီ ကြိုတင်သတင်းရရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖမ်းဆီးရန် အခက်အခဲများရှိနေသည်ဟု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့အတူ အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင်လည်း မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အဂတိလိုက်စားမှုကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အဂတိလိုက်စားမှုသည် မြေယာ၊ သဘာဝသယံဇာတ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါး အစရှိသည့် ကဏ္ဍများတွင် ဆက်နွယ်ပါဝင်နေသည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအချို့ကမူ မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုတွင် အာဏာပိုင်များပါဝင်နေမှုနှင့် လက်တုံ့ပြန်ခံရမည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ဒေသခံများမှ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ဖွင့်ပြခြင်းမရှိကြသည်များရှိကြောင်းကို ဆွေးနွေးခဲ့

သည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ရဲတပ်ဖွဲ့အချို့၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမရှိကြောင်းကိုလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဖမ်းတဲ့အခါ လက်ထဲမှာ တစ်ပြား၊ နှစ်ပြားတွေတဲ့သူတွေကိုတော့ ပညာပေးပြီး ခဏလေးနဲ့ ပြန်လွှတ်လိုက်တာတွေရှိတယ်။ အပြားများရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဥပဒေအတိုင်းသွားတာပေါ့။ အချုပ်ထဲမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ ရတာပဲတဲ့။ ရဲကိုယ်တိုင်က လာပေးပြီး သုံးလိုရတယ်လို့ ပြောကြတော့ ကျွန်တော်တို့ အောင်မြင်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်ရမလဲ။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

ပညာရေး

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အစိုးရဌာနများ ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ နှစ်ခုလုံးတွင် ပညာရေးကဏ္ဍကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဗဟိုချုပ်ကိုင်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဖြင့် ဆရာ ခန့်ထားရွေးချယ်ခြင်း မူဝါဒဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှုများ၊ ဒေသခံကျောင်းသားများနှင့် ဗမာစကားပြော ဆရာ၊ ဆရာမများကြား ဘာသာစကား အခက်အခဲများနှင့် ဆရာများအနေဖြင့် ဝေးလံခေါင်ဖျားဒေသများတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်ရန် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲမှုတို့ကို အလေးထား ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အစိုးရနှင့်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင်မူ တက္ကသိုလ်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းများမှ ပညာရေးဝန်ထမ်းများက ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်လိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် သင်ကြားမှုနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်တို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် သို့မဟုတ် နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပြောင်းရွှေ့ရသည့်စနစ်ကြောင့် သင်ကြားရေးတွင် စိန်ခေါ်မှုများရှိကြောင်းကိုလည်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြို့နယ်မှာက ဆရာလိုအပ်မှုတွေ ပိုများတယ်။ ဒီပညာရေးတို့ဆိုတာက ပြည်ထောင်စုက တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရတာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းကို သွားမေးတဲ့အခါ ကျရင် တိကျတဲ့အဖြေကို မပေးနိုင်ဘဲ ဝိုးတိုးဝါးတားနဲ့ တင်ပြပေးပါမယ်။ အစည်းအဝေးသွားရင်တော့ တောင်းပေးပါမယ်တို့နဲ့ ဒီလိုမျိုးနဲ့ပဲ ပြန်လှည့်ခဲ့ရတာပဲ။(…)

တစ်တိုင်းလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ပြောရရင် တိုင်းမှူးက ဘာ ပြောလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မြို့နယ်မှာ အခုချက်ချင်း အချက်အလက်တွေ စစ်တမ်းကောက်လိုက်မယ်။ ပြီးရင် ဆယ် မြို့နယ်လုံး စုလိုက်ပါမယ်။ ပြီးရင် နေပြည်တော်မှာ သွားပြီး တော့ အစည်းအဝေးတက်တဲ့အခါ တင်ပြပေးပါမယ်ဆိုတော့ နောက်ဆုံး ဘယ်မှာသွားဆုံးလဲဆိုတော့ နေပြည်တော် ပြည် ထောင်စုမှာပဲ ဆုံးတယ်။ အဲဒီတော့ ကြန့်ကြာနေတာတွေရှိ တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပေါ်လစီကြောင့်ပေါ့။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

ကျောင်းမှာ ဝန်ထမ်းအင်အားတွေ မလုံလောက်ဘူး။ ဆရာမတွေဆိုလည်း နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ်၊ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် စသ ဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ အခြေမကျသေးခင် နောက်တစ်နေရာ ပြောင်းရတယ်ဆိုတော့ အဆင်မပြေဘူး ပေါ့။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရဌာနများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

၃.၂။ ကရင်ပြည်နယ်

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တွေ့ရှိချက်များ

ကရင်ပြည်နယ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးမှ တွေ့ရှိချက်များနှင့် တူညီသော ကိစ္စရပ် များအပြင် အခြား ကွဲပြားသည့်ကိစ္စရပ်များကို ထုတ်ဖော်ဆွေးနွေး ခဲ့ကြသည်။

ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်နှင့် ပါဝင်မှု

လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်နှင့် ပါဝင်မှုသည် အခြားကိစ္စ အများစု တွင် ဆက်စပ်ပါဝင်နေသည့် အားလျော်စွာ အစိုးရဌာနများနှင့် လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များကြားကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ကိစ္စရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်ကို ဆွေးနွေးရာတွင် ဌာနဆိုင်ရာအသီးသီး၏ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အစိုးရထုတ်ပြန်ချက်များအား သိရှိနားလည် မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ရလဒ်အရ ပြည်သူများတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင် အလွန်အား နည်းခြင်း၊ ပြည်သူများအနေဖြင့် ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အပေါ် လက်လှမ်းမမီခြင်းနှင့် ပြည်သူများ ဥပဒေလိုက်နာမှုအားနည်း ခြင်း အစရှိသည့် ကိစ္စရပ်များကို တွေ့ရှိရသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများ၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း

ခြင်းတို့ကြောင့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် ချို့ယွင်းချက်နှင့် နှောင့် နှေးကြန့်ကြာခြင်းများ ပေါ်ပေါက်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ထုတ်ဆွေး နွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲတွင် အနည်းငယ်ကွဲပြားသည့်အမြင်များကို တွေ့ရသည်။ အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများက အထူးသဖြင့် ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ခြင်းတို့တွင် လူထုပါဝင်မှုမရှိသဖြင့် ဥပဒေများသည် လူထုအသံ ကိုယ်စားပြုမှု အားနည်းပြီး လက်တွေ့တွင် အသုံးမတည့်ခြင်းတို့ဖြစ်ရ ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရဌာနများတွင် ပြည်သူ များသို့ ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ လက်လှမ်း မီနိုင်ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဖြူးရန် နည်းဗျူဟာမရှိ ကြောင်းကိုလည်း အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက အလေးထား ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားတာတွေ ရှိတယ်။ တန်ခူး လဆန်း ၁ ရက်နေ့ကနေ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆိုလပြည့် နေ့အထိ သုံးလကို ငါးမဖမ်းရရာသီလို့ ထိန်းသိမ်းထားတာ ရှိတယ်။ ဘာလို့ထိန်းသိမ်းထားလဲဆိုတော့ ငါးမဖမ်းကောင်က အကောင် တစ်သိန်းနီးပါးလောက် ဥချနိုင်တယ်။ နောက် သူတို့ မိတ်လိုက်တဲ့အချိန်တွေ၊ ဥပေါက်ဖွားတဲ့အချိန်တွေ အဲဒီလိုအချိန်တွေမှာ ငါးရှာ၊ ငါးဖမ်းတဲ့ ဒေသခံတောင်သူတွေ ကို ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ထားတယ်။

မိလိုရှိရင် ထောင်ဒဏ် (၂)နှစ်တို့၊ ငွေဒဏ် (၂)သိန်း၊ (၃)သိန်းတို့ ချမှတ်တာတွေရှိတယ်။ အဲဒါကို ချမှတ်တဲ့အခါ၊ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ နှစ်ပိဿာ၊ သုံးပိဿာ၊ နှစ်ထောင်ဖိုး၊ သုံး ထောင်ဖိုးနဲ့ တချို့တွေ ထောင်ကျတာတွေရှိတယ်။ တချို့က ငွေဒဏ်နဲ့ လေ့တွေအသိမ်းခံရတာ ရှိတယ်။

ဒါမျိုးတွေကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဥပဒေအရ လုပ်ရ တာရှိတယ်။ မသိမ်းချင်ဘူး။ ဒေသခံတွေကို လိုက်နာစေချင် တယ်ပေါ့။ သက်ဆိုင်ရာဌာနကချမှတ်တဲ့ အမိန့်စည်းကမ်းတွေ ကို လိုက်နာစေချင်တယ်။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

မြေယာပြဿနာ

ကရင်ပြည်နယ်၌ မြေယာကိစ္စကို အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မြေယာပြဿနာများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ပြည်သူနှင့် အစိုးရဌာနများအကြား ဆက်သွယ် ချိတ်ဆက်ကာ ဖြေရှင်းပေးရာ၌ အခက်အခဲများရှိကြောင်း လွှတ်တော်

ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မြေယာတိုင်ကြားစာများ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသည့်အပိုင်းတွင် အစိုးရဌာနများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် သတင်း အချက်အလက် နှင့် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များရှိခြင်းသည် အစိုးရဌာန များနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအပေါ်တွင် ပြည်သူလူထု၏ ယုံကြည်မှုကို အားနည်းစေသည့်ကိစ္စရပ်များဖြစ်ကြောင်းကို ဆွေးနွေး ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရဌာနများအတွက်မူ တိုင်ကြားမှုများ ဖြေရှင်းရာတွင် ပြည်သူများပါဝင်မှုမရှိခြင်းနှင့် လီဆယ်တိုင်ကြားမှုများက အစိုးရ၏ မြေယာကိစ္စဖြေရှင်းမှုတွင် ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်စေသည်ဟု ဆွေး နွေးခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများက ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များအပေါ် ပြည်သူလူထုများ နားလည်မှုအားနည်းသည့် ကိစ္စရပ်များ ကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှုပ်ထွေးခြင်းနှင့် နားလည်အောင် ရှင်းပြနိုင်မှုမရှိခြင်းတို့က ပြည်သူလူထု၏ ဥပဒေ အပေါ် နားလည်နိုင်မှုကို အဓိက အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုကြ သည်။ ဥပမာ- လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ပုံစံ(၇) လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအပေါ် ပြည်သူများသိရှိနားလည်မှု အားနည်းကြောင်းကို ဆွေးနွေးဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်ထိ ပုံစံ (၇) မရသေးသူ အများအပြားရှိနေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ၏ ပြည်သူလူထုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်း၊ မြေပြင်သို့ကွင်းဆင်းကာ မြေယာပြဿနာများ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်းတို့ကိုလည်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များအဖြစ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအချို့က ဆွေးနွေး ခဲ့ကြသည်။

မြေယာကိစ္စတွေမှာ အစိုးရတွေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ ပါနေပြီဆိုရင် ကျွန်တော်တို့လွှတ်တော်က ကိုင်တယ်။ ကျွန် တော်တို့ လွှတ်တော်ရောက်တဲ့အချိန်မှာ တရားရုံးအတိုင်းပဲ။ လူထုရဲ့ထွက်ဆိုချက်၊ စစ်ဆေးချက်အကုန်လုံးကို ကျွန်တော်တို့ မှတ်တမ်းတင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ဥပဒေပညာရှင်တွေ ပါ တယ်။ လွှတ်တော်က ပညာရှင်တွေလည်း ပါတယ်။ မြေစာရင်း လည်းပါတယ်။ အကုန်လုံး တိကျခိုင်လုံတဲ့ရလဒ်တစ်ခု ရှာရ မယ်။ ရှာပြီးရင် အဲ report (စာတမ်း)ကို ကျွန်တော်တို့ သုံးသပ်တယ်။ ပြီးရင် အောက်ခြေမှာ ကွင်းပြန်ဆင်းရတယ်။ ဒေတာအချက်အလက်တွေကို မှန်အောင် ကွင်းဆင်းတယ်။ ပြီးမှ အကြံပြုချက်တွေကို အစိုးရရုံးဆီ ကျွန်တော်တို့ တင်တယ်။ အစိုးရရုံးက ကျွန်တော်တို့ကို အကြောင်း ပြန် မလာဘူး။ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုတွေ တော်တော်ကြာတယ်။ အခုလက်ရှိ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့အခက်အခဲက public (ပြည်သူ) က ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်မဏ္ဍိုင်ကြီးကို နည်းနည်း မလေး

စားတော့ဘူး။ အစိုးရအနေနဲ့ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိဖို့ လိုအပ်တယ်။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်

ကရင်ပြည်နယ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် သဘာဝ ဘေး အန္တရာယ်ကို အရေးကြီးကိစ္စရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခြင်းအတွက် အံ့ဩ ဖွယ်မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆွေးနွေးပွဲမပြုလုပ်မီ တစ်လခန့် အလိုတွင် ကရင်ပြည်နယ်သည် သမိုင်းတစ်လျှောက် အဆိုးဝါးဆုံး မှတ်တမ်းဝင်သည့် ရေကြီးမှုဒဏ်ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ရေကြီးမှု ကြောင့် မြို့နယ်ငါးမြို့နယ်မှ လူပေါင်း ၁၆၀၀၀ ကျော် ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရ သည်။ ရေကြီးမှုကြောင့် ဆွေးနွေးပွဲ မတက်ရောက်နိုင်သူများလည်း ရှိသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းအပါအဝင် ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှုအစီအစဉ်များ တိုးတက် အောင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဖော် ထုတ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း အလေးထား ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များရယူသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်စပ်၍ လည်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ သဘာဝဘေးဒဏ်သင့် ဒေသများသို့ လိုအပ်သည့်အထောက်အပံ့များကို အချိန်ကိုက်ပေးပို့နိုင်ရန်အတွက် ရပ်/ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံမှ မှန်ကန်သည့် သတင်းအချက် အလက်များရရှိရေးနှင့် ကျေးရွာလူထုထံမှ မြေပြင် အခြေအနေများ သိရှိနိုင်ရေးမှာ အစိုးရဌာနများနှင့် ရပ်ရွာအကြား ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန် အရေးတကြီးလိုအပ်နေသည့် ကိစ္စဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက အစိုးရတွင် ဘေးအန္တရာယ် အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် အရေးပေါ် အခြေအနေများအတွက် ပြင်ဆင်မှုများမရှိကြောင်းကို ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် အချို့ သော ကျေးရွာများတွင် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် သတင်းများကို လက်လှမ်းမမီခြင်းကလည်း ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်နေပေသည်။ ထို့ အတူ KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေများရှိ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အာဏာပိုင်နှစ်ရပ် ရှိနေခြင်းကလည်း ခရီးသွားလာခွင့် ကန့်သတ်ခံထားရသည့် ရပ်ရွာ များသို့ အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ရန်အတွက် အခက်အခဲတစ်ခု ဖြစ် နေသည်ဟု ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးတဲ့အပိုင်း အားနည်းတယ်။ ရွာ ၁၇ ရွာ သွားခဲ့တာ အဲဒီမှာ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်တွေ သူတို့ဆီမရောက်ဘူး။ တီဗွီ၊ ရေဒီယိုလောက်ပဲ ရောက်တယ်။ အဲဒီ တီဗွီ၊ ရေဒီယိုတွေတောင်မှ လှုပ်စစ်မီး မရှိရင် သုံးလိုမရတဲ့ အနေအထားမျိုးမှာ ရှိနေတယ်။ အရေး ပေါ်အခြေအနေဖြစ်ခဲ့ရင်တောင် သူတို့က ဘယ်သူ့ကို ချိတ် ဆက်ရမုန်းကို မသိဘူး။ တချို့က စိတ်ဝင်စားမှု မရှိကြဘူး။ သူတို့စီးပွားရေးပဲ။ လယ်လုပ်မယ်၊ ယာလုပ်မယ် ပုံမှန်ပဲ။ လယ် တွေ၊ ယာတွေလုပ်လို့ မိုးလေဝသကြည့်ရမယ် ဆိုတာတောင် မိရိုးဖလာအတိုင်း သွားနေတုန်းပဲ။

ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး

ပုံစံဖောင်ဖြည့်သွင်းရာတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် ထိပ်ဆုံး အရေးပါသော ပြဿနာအဖြစ် အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ဖြည့်သွင်းဖော်ပြထားခဲ့ကြသည်။ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါး၊ အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုကင်းမဲ့ခြင်းတို့ကိုဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာ ကို ဆွေးနွေးရာတွင် ရဲများ၏ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပုံ လျော့ရဲမှုကို ဆွေး နွေးသကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအတွက် အသုံးစရိတ် မလုံ လောက်မှုနှင့် အဆောင်အယောင်များ မရှိခြင်းတို့ကလည်း မူးယစ် ဆေးဝါးပြဿနာများ ဖြေရှင်းရာတွင် အတားအဆီးဖြစ်ပုံကို တစ်ပါ တည်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကမူ ရဲနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန် ရှိသူအချို့က မူးယစ်ဆေးနှင့် လောင်းကစားလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ပတ်သက်နေခြင်းသည် မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာ ဖြေရှင်းရာတွင် ရင်ဆိုင်ရသည့် အဓိကအခက်အခဲဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ ထို့ အပြင် အဂတိလိုက်စားမှု၊ လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတချို့၏ ပါဝင် စွက်ဖက်မှုရှိနေခြင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါး ပြန့်လည် ထူထောင်ရေးစခန်းများ မရှိခြင်း၊ ထို့အတူ အာဏာပိုင်များနှင့် ရပ်ရွာ များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်းတို့ကိုလည်း ဆွေးနွေးပွဲ တွင် ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အစိုးရဆီကနေ အထောက်အပံ့ လိုအပ်နေပါတယ်။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲဆိုရင် မူးယစ်ဆေးဝါး ဖမ်းဆီးဖို့အတွက် ကုန်ကျ စရိတ်က အခက်အခဲဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာ- အစိုးရက မူးယစ် ဆေးဝါးအမှုတစ်ခုအတွက် တရားဝင် ကုန်ကျစရိတ်က တစ် သောင်းပဲရှိတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးစစ်မှန်ကြောင်းကို စစ်ဆေးဖို့ အတွက် ဓာတ်ခွဲခန်းတွေသွားပြီး စစ်ဆေးနေရတယ်။ ဒါ ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဓာတ်ခွဲခန်း ရှိစေချင်တယ်။ ပြီးတော့ တရား

ဥပဒေစိုးမိုးဖို့အတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့တစ်ခုနဲ့တင် မလုံလောက်ဘူး။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအတွက် ပြည်သူတွေအားလုံးကလည်း လိုက်နာဖို့ လိုအပ်တယ်။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

သက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အစိုးရဌာန များက ကိစ္စရပ်တစ်ခုအနေဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်း များအနေဖြင့် ရပ်ရွာလူထုနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်ဆံခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးရသူများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် စိန်ခေါ်မှုအချို့ရှိသည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ဌာန၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး လုပ်ငန်းရှင်များ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းခြင်းဖြစ် သည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကမူပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်တူ အစိုးရ၏ ပြည်သူလူထုနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းသည့်အပေါ်တွင် ပိုမို အလေးပေး ဆွေးနွေးသွားခဲ့သည်။

သူများနိုင်ငံမှာဆိုရင် FDA က အာဏာရှိတယ်။ ကျွန် တော်တို့နိုင်ငံက မရှိဘူး။ ရှိတယ်လို့တောင် ထင်တာမဟုတ် ဘူး။ မုန့်ဆိုင်တစ်ဆိုင်၊ ဆေးဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို စစ်ဆေးတယ် ဆိုရင် စစ်ခံရတဲ့သူတွေက Respect မထားပေးဘူး။ ဒါကို အစစ်ခံရလို့ သူတို့ပစ္စည်းတွေ သိမ်းတော့မယ့်လူတွေလို ကိုယ် တွေအပေါ်စိတ်မကြည်တော့ဘူး။ အဲဒီလို သဘောတရားလေး တွေ ရှိတယ်။

ကျွန်မတို့က ဝန်ထမ်း။ လာတဲ့သူက ပုဂ္ဂလိက၊ ချမ်းသာ တဲ့သူတွေ။ ဒီလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြတာ။ သူတို့ကို တစ်လ တစ်ခါ ပြန်တမ်းတွေပေးကြတယ်။ ပေးရတဲ့အခါ သူတို့က မလေးစားဘူးပေါ့။ ဘယ်နေပေးရမယ်ဆိုတော့လည်း သူတို့က ငါတို့လုပ်ငန်းလုပ်တာ။ ငါတို့ပိုက်ဆံနဲ့ငါတို့ ဘာမှ ချပြစရာ မလိုဘူးဆိုပြီး သူတို့ကလုပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရုံးလုပ်ငန်းတွေမှာ ကျုဝန်ထမ်းနဲ့ပြည်သူ့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး လုပ်ဆောင်ရမှာ ပဲပေါ့ဆိုပြီး ပြောတယ်။ တစ်ခါတလေကျရင်လည်း ပြန်တမ်း တွေတောင်းရင် ပေးတာမျိုးတွေ သိပ်ပြီးတော့မရှိဘူး။ ကိုယ် က အတင်းအဓမ္မတောင်းရတဲ့ ပုံစံတွေဖြစ်တော့ သူတို့က စိတ် အနှာင့်အယှက်ဖြစ်တာပေါ့။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ကောက်နုတ်ချက်

အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသားလွှမ်းမိုးမှု အားကောင်းသည့် ကျေးရွာများတွင် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးသော်လည်း လက်တွေ့တွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ခက်ခဲသည့်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများရှိကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် သင်တန်းတက်ရောက်သူများအတွက် ရေရှည်ရလဒ်များ ထွက်ပေါ်စေမည့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများပေးရာတွင်လည်း အခက်အခဲရှိမှုများရှိကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

e-Government

အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အများဆုံး ဆွေးနွေးခဲ့သည့်ကိစ္စများအနက် တစ်ခုမှာ e-Government ကိစ္စဖြစ်သည်။ ယင်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်မှုနှင့် နည်းပညာကျွမ်းကျင်မှုတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး အများဆုံး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖက်တွင် သင့်တင့်သည့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသည်ကို ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးကြသကဲ့သို့ အခြားတစ်ဖက်တွင် အစိုးရဌာနများမှ ၎င်းတို့၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းတို့ကို နည်းပညာ အသုံးပြုဆောင်ရွက်သည့် အဝန်းအဝိုင်းသို့ ပြောင်းလဲလိုသည့် သဘောထားများရှိကြောင်းကို ၎င်းတို့၏ဆွေးနွေးချက်များက ထင်ရှားစေပါသည်။

၃.၃။ နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက ကိစ္စရပ်အမျိုးမျိုး၊ စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ မတူညီသည့် အစုအဖွဲ့များ၏ မတူညီသည့် အတွေ့အကြုံ၊ အသိအမြင်နှင့် ယူဆချက်များက ကိစ္စရပ်တစ်ခုချင်းစီ၏ မတူညီသည့် ရှုထောင့်များ၊ အတားအဆီးများနှင့် မြေပြင် လက်တွေ့အခြေအနေများကို ပိုမိုနားလည်စေခဲ့သည်။ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အစုအဖွဲ့အသီးသီး ပါဝင်ခဲ့ကြရာ တွေ့ရှိချက်အမျိုးမျိုးကို ထွက်ပေါ်စေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် တက်ရောက်ပါဝင်သူများမှ စိတ်အား တက်ကြွစွာ စိတ်ပါလက်ပါ ဝင်ရောက်ပါဝင်ခြင်းက အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအောင်မြင်မှု၏ အဓိကသော့ချက်ဖြစ်ပေသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များတွင် ဖော်ပြခဲ့သလိုပင် ကိစ္စရပ်အမျိုးမျိုးဖြစ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များမှအစ အသိအမြင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ရသုံးစာရင်းကိစ္စမှ

အစ ပညာရေးနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများအထိ ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သမျှ ကိစ္စရပ်တိုင်း၊ လိုအပ်ချက်တိုင်းမှာ အရေးပါသည်ဖြစ်သော်လည်း ယခုလက်စွဲစာအုပ်ဖြင့် အကြံပြု ဖြေရှင်းမရသည့် ကိစ္စများရှိပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ရသုံးစာရင်း၊ လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်၊ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် မြေယာအခွင့်အရေးစီမံမှု မူဘောင်များသည် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ အထူးသဖြင့်လိုသည့် ဥပမာအချို့ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် အရင်းအမြစ်များ အများအပြား သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှစ်မျိုးလုံးသည် ယခုလက်စွဲစာအုပ် သက်ရောက်မှုနယ်ပယ်၏ ပြင်ပမှ ကိစ္စရပ်များဖြစ်သည်။ ယခုလက်စွဲစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တင်ပြခဲ့သည့် အချို့သောကိစ္စရပ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် အလုပ်ဖြစ်မည့် သုတေသနတွေ့ရှိချက်များမှ အပြုသဘောဆောင်သော လုပ်ငန်းဥပမာများ ဖော်ပြပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဥပမာများကို ဒေသအခြေအနေနှင့် လိုက်ဖက်စွာအသုံးပြုနိုင်ပြီး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် မကြာခဏ ဖော်ထုတ်ခံရသည့် ဆက်စပ်နယ်ပယ်နှစ်ရပ်ကို အခြေပြုလျက် ပြုစုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းနယ်ပယ်နှစ်ရပ်သည် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် ကိစ္စရပ်များအားလုံးနီးပါးတွင် ဆက်နွယ်ပါဝင်နေပြီး ယခုလက်စွဲစာအုပ်ပါ နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နယ်ပယ်များဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် (၂) အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုတို့ဖြစ်သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့် မြေယာအခွင့်အရေး၊ ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေအသိအမြင်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် သဘာဝသယံဇာတကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ယင်းနယ်ပယ်နှစ်ရပ်လုံးကိုမကြာခဏထည့်သွင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ဆက်လက်ဖော်ပြမည့်အခန်းများတွင် နယ်ပယ်တစ်ခုချင်းစီကို ၎င်းတို့၏ သဘောတရားများ၊ အရေးပါမှု၊ အကျိုးအမြတ်များနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့၏ ဒေသအခြေအနေနှင့်တကွ ဆွေးနွေးတင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ပယ်နှစ်ရပ်ရှိ စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အကောင်းဆုံးဥပမာ နည်းလမ်းများကိုလည်း တင်ပြသွားမည် ဖြစ်သည်။ အခန်းတစ်ခုချင်းစီကို ဥပမာနည်းလမ်းများအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ၊ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ ဒေသအခြေအနေများတွင် အသုံးပြုနိုင်မှု အလားအလာတို့ကို တင်ပြခြင်းဖြင့် နယ်ပယ်တစ်ခုစီကို အဆုံးသတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး
သဘောတရားများ

တနင်္သာရီ
တိုင်းဒေသကြီး
သတင်းအချက်အလက်
ရယူနိုင်မှု အခြေအနေ

ကရင်ပြည်နယ်
သတင်းအချက်အလက်
ရယူနိုင်မှု အခြေအနေ

နိုင်ငံတကာ
အတွေ့အကြုံများ

အခန်း(၄) နယ်ပယ်(၁) ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး

ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးသည် အရေးပါသည့်နေရာမှ ပါဝင်သည်။ ထိုရောက်သော ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများသည် အစိုးရနှင့်ပြည်သူကြား ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်စေပြီး၊ အစိုးရ၏ တာဝန်ခံမှုနှင့် လျင်မြန်စွာ တုံ့ပြန်နိုင်စွမ်းတို့ကို ပိုမိုအားကောင်းစေနိုင်ပါသည်။ အစိုးရနှင့် ပြည်သူကြား အပြန်

အလှန် သဘောဆောင်သည့် ဆက်သွယ်ရေးရှိခြင်းအားဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို အဆက်မပြတ်ခြင်း၊ ပြည်သူများက သဘောထားမှတ်ချက်များ ပေးနိုင်ခြင်း၊ အစိုးရနှင့်ပြည်သူကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှုများကို မြှင့်တင်ပေးစေနိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်လာမည်ဖြစ်သည်။ မဟာဗျူဟာကျသည့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်း

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး အကျိုးကျေးဇူးများ	ကောင်းမွန်သောပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး မရှိခြင်း၏ ဆိုးကျိုးများ	စိန်ခေါ်မှုများ
ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မူဝါဒများကို ချမှတ်နိုင်ပြီး ၎င်းဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိခြင်း	နိုင်ငံရေးဆန္ဒများကို အားလျော့စေခြင်း (နိုင်ငံရေးနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများ ပါဝင်လိုမှု)	ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပြည်သူ့လူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းကို ၎င်းတို့၏ တာဝန်များအဖြစ် သတိမပြုမိခြင်း
ပြည်သူများမှ ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့် လိုအပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်ခြင်း	မတူညီသည့်အစုအဖွဲ့များမှ အတိုက်အခံ ပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ခြင်းများ ရှိနိုင်ခြင်း။	ငွေအင်အား၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အချက်အလက် စီမံမှုစွမ်းရည်နှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးမဟာဗျူဟာ မရှိခြင်း
ပြည်သူများသည် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်နေပုံနှင့် အစိုးရ၏တာဝန်ခံမှုတို့အတွက် လေ့လာစောင့်ကြည့်နိုင်ခြင်း	ပြည်သူများက အင်အားသုံးတုံ့ပြန်မှုများ (ဆန္ဒပြခြင်း သို့မဟုတ် အင်အားစွဲကိုင် သပိတ်မှောက်ဆန့်ကျင်ခြင်း)	ပြည်သူ့လူထု၏ အမြင်သဘောထားများကို ကန့်သတ်ထားသည့် နိုင်ငံရေးစနစ်နှင့် အစဉ်အလာများကြောင့် အချက်အလက် တောင်းယူရန် စိမ်းနေခြင်း

ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေးဟူသည် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများ၏ပါဝင်မှုနှင့် သဘောတူညီချက်များကို ဗဟိုချက်ထားခြင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ လိုအပ်ချက်များအပေါ် အချိန်မဆိုင်းမတွ ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် တာဝန်ခံခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် တန်းတူညီမျှပြီး အားလုံးအတွက် ရည်ရွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြစ်သည်ဟု အကျဉ်းချုပ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

စဉ်များသည် အစိုးရအရာရှိများ၏ တာဝန်ခံမှုကို မြှင့်တင်စေနိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အကတိလိုက်စားမှုတို့ကို လျော့ချနိုင်ပြီး အစိုးရ လုပ်ငန်းများ၏ ထိရောက်မှုနှင့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတို့ကို မြှင့်တင်ပေး နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဆက်သွယ်ရေးဖြင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း

အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေးသည် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင် သည့် အုပ်ချုပ်ရေး၏ ကျောရိုးမကြီးဖြစ်သည်။^{၁၂} ၎င်းသည် ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းဖြစ်သော ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၏ အခြေခံဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေးကို အစိုးရမှ စနစ်တကျအသုံးပြုပါက ပြည်သူများအနေဖြင့် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက် သည့် အချက်အလက်များ သိရှိနိုင်သကဲ့သို့ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အကြံပေးတည်မတ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ အချက် အလက်များကို ပြည်သူများက အပြည့်အစုံသိရှိနိုင်မှသာ ပြည်သူ့ အခြေပြုအုပ်ချုပ်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။^{၁၃} ကောင်းမွန် သည့် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုရှိခြင်းဖြင့် ပြည်သူများမှ အစိုးရ၏ လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်အစီအစဉ်များကို သိရှိစေခြင်း၊ ပြည်သူ များမှ ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးနှင့် လိုက်နာရမည့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို နားလည်စေခြင်း၊ ၎င်းတို့၏လိုအပ်ချက်များနှင့် အမြင်သဘောထား များကို ထုတ်ဖော်နိုင်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ ရယူနိုင် မည်ကို သိရှိစေခြင်းတို့အတွက် အထောက်အကူပြုစေမည်ဖြစ်သည်။

အုပ်ချုပ်မှု၏ အခြေခံမူကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရန် ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေးသည် အဓိကကျသည်ဟု ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံထား ကြသည်။ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေးဟူသည် အဘယ်နည်း။ အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော် မရှင် (UNESCAP)၏ သတ်မှတ်ချက်အရ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး အခြေခံမူ (၈)ချက်ရှိသည်။^{၁၄} အကျဉ်းချုပ်၍ဆိုရလျှင် ကောင်းမွန် သော အုပ်ချုပ်ရေးဟူသည် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်း စဉ်တွင် ပြည်သူများ၏ပါဝင်မှုနှင့် သဘောတူညီချက်များကို ဗဟိုချက် ထားခြင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ လိုအပ်ချက်များအပေါ် အချိန်မဆိုင်းမတွ

ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် တာဝန်ခံခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် တန်းတူညီမျှပြီး အားလုံးအတွက်ရည်ရွယ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်သော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြစ်သည်ဟု အကျဉ်းချုပ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။^{၁၅}

ဗြိတိန်နိုင်ငံအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော United Kingdom Department for International Development (DfID) ၏ သတ်မှတ် ချက်အရ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးသည် အုပ်ချုပ်ရေး၏ အဓိက ဝိသေသ လက္ခဏာသုံးရပ်ဖြစ်သော နိုင်ငံတော်၏စွမ်းဆောင်ရည်၊ အချိန်မဆွဲ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့ကို အားကောင်းစေ သည်။

(က) နိုင်ငံတော်၏စွမ်းဆောင်ရည် - ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့် အစိုးရသည် ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် ဝန် ဆောင်မှုများနှင့် မူဝါဒများကို ချမှတ်နိုင်ပြီး ၎င်းဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့်စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသည်ဟု ယူဆချက်ရှိသည်။

(ခ) အချိန်မဆွဲ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှု - ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများမှ ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များ နှင့် လိုအပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနိုင်သည်ဖြစ်ရာ နိုင်ငံသား များ၏ လိုအပ်ချက်များကို အစိုးရက တုံ့ပြန် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(ဂ) တာဝန်ခံမှု - ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံသားများသည် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းအချက်အလက်များကို လေ့လာသုံးသပ်နိုင်ပြီး ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေမှုများနှင့် အစိုးရ၏စီမံချက်များကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ကာ အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေပုံနှင့် အစိုးရ၏ တာဝန်ခံမှုတို့အတွက် လေ့လာစောင့်ကြည့်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။^{၁၆}

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ထိရောက်မှုမှာ အစိုးရ၏ ပွင့်လင်းလိုသည့်ဆန္ဒနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေး လိုသည့်ဆန္ဒ၊ နိုင်ငံသားများ၏အချက်အလက်များတောင်းဆိုနိုင်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုတို့အပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။^{၁၇}

အကွက်(၁)တွင် အချက်အလက်ရယူသိရှိခွင့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားပြီး အကွက်(၂)တွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးခြင်းနှင့်ဆိုင် သည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားသည်။

က UNESCAP ၏ ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး အခြေခံမူ (၈) ချက်မှာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ သဘောတူညီမှုကိုရှေးရှုမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ လျင်မြန်စွာတုံ့ပြန်နိုင်မှု၊ ထိရောက်ပြီး မြန်ဆန်မှု၊ သာတူညီမျှပြီး အားလုံးပါဝင်မှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုတို့ဖြစ်သည်။

အကွက် ၁ ။ ။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ အချက်အလက်များ ရယူမှု

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်း၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် အစိုးရနှင့်ပြည်သူအကြား ဆက်ဆံပေါင်းကူးပေးနိုင်ရန်အတွက် အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရသည် Kelompok Informasi Masyarakat (KIM) ဟုခေါ်သည့်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ၇၁၀ ကျော်ကျွန်းပေါ်ရှိ ဆူရာဘာရာမြို့တွင် အခြေစိုက်ထားပါသည်။

အထက်အောက် စီးဆင်းသည့် ဆက်သွယ်မှုနည်းလမ်း

- (၁) KIM Jambangan သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးသည်။ ဥပမာ- ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သစ်ပင်လဲကျနေခြင်းကဲ့သို့သော အရေးပေါ်ဆိုင်ရာ သတင်းများကို အကြောင်းကြားဖြင့် ပြည်သူများ သတိပေးရန် ရှိစေသည်။
- (၂) KIM Mojo သည် အစိုးရဆိုင်ရာ နောက်ဆုံးရ အချက်အလက်များဖြန့်ဖြူးခြင်းကို အင်တိုက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ အချက်အလက်များအားလုံးကို www.kimmojo.com ဝဘ်ဆိုက်နှင့် ၎င်း၏ ဆိုရှယ်မီဒီယာများတွင် ရယူနိုင်ရန် ပြုလုပ်ပေးထားသည်။ ထို့အပြင် သမားရိုးကျနည်းလမ်းများဖြစ်သော လက်ကမ်းစာစောင်၊ သတင်းလွှာနှင့် ကြော်ငြာများကိုလည်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီး အစိုးရဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးသည်။
- (၃) KIM Swaraguna သည် အရှေ့ဂျာဗားကျွန်းရှိ Gunung Anyar တွင် အခြေစိုက်သည်။ ၎င်းသည် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး လုပ်ငန်း ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကို အင်တာနက်မှဆောင်ရွက်သည်။ ဒေသခံများနှင့် အနီးအနားမှလူငယ်များ အသုံးပြုနိုင်မည့် အစိုးရလုပ်ငန်း အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ပေးပေးသည်။
- (၄) KIM Medokan Semampir သည် အင်တာနက်နှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် အစိုးရလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးသည်။
- (၅) KIM Surabaya သည် သတင်းအချက်အလက်ကို လူမှုနယ်ပယ်မှဆိုင်ရာရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။ ရရှိသည့် အချက်အလက်များကို စစ်ထုတ်ပြီး နိုင်ငံသားများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်အလိုက် ၎င်းတို့နှင့် သင့်တော်သည့် အချက်အလက်များကို ရွေးချယ်ကာ အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးသည်။

အောက်ခြေမှအပေါ်သို့ စီးဆင်းသည့် ဆက်သွယ်မှုနည်းလမ်း

- (၁) KIM Klampis Ngasem သည် ကျေးရွာများမှ ပြည်သူလူထု၏တိုင်စာများ၊ သုံးသပ်ချက်များကို ဆူရာဘာရာမြို့၏ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့သည်။
- (၂) KIM Bahari သည် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြည်သူများ၏တိုင်ကြားစာကို မြူနီစီပယ်အစိုးရသို့ စုစည်းပေးပို့ပေးသည်။

ကိုးကား။ G G Aji et al. (2018) ^{၁၇}

အကွက် ၂ ။ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပြည်သူများပါဝင်နိုင်ရန် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးကို အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် အီကွေဒေါနိုင်ငံ ဥပမာ

အီကွေဒေါနိုင်ငံ မနာဘီ (Manabi) ပြည်နယ်တွင် UPOCAM အဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ပြီး Radio Alfaro Initiative အစီအစဉ်ကို PROLOCAL အဖွဲ့နှင့် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။^{၁၈} မနာဘီပြည်နယ်သည် ဒေသန္တရနှင့် ဒေသတွင်းဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်ပူးပေါင်းနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ ချေးငွေရယူနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ အခြေခံဝန်ဆောင်မှုများ လိုအပ်ခြင်း အစရှိသည့် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထိုအခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်

၁၈ PROLOCAL သည် ဆင်းရဲမှုလျှော့ချခြင်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ဖြစ်သည်။

နိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးမဟာဗျူဟာကိုချမှတ်ကာ စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် ပြည်သူများအား ဒေသအတွင်း ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးရန်၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ကြရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးမဟာဗျူဟာတွင် အောက်ပါကဏ္ဍနှစ်ရပ် ပါဝင်သည်။

- (၁) ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံအဆင့် သက်ဆိုင်သူများကြား ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆိုင်သည့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးမှုများ ပေါ်ပေါက်စေခြင်း ဖြင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် နိုင်ငံရေးအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခု ဖန်တီးပေးရန် ရည်ရွယ်သည့် ဌာနအစုအဖွဲ့လိုက် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများ
- (၂) စုပေါင်းလက္ခဏာဖော်ထုတ်ရန်၊ လိုအပ်ချက်များကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ထုတ်ရန်၊ ဒေသန္တရဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ရပ်ရွာများမှပါဝင်နိုင်ရန်၊ ဒေသအဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သဘောထားများ ပြန်လည်ပေးပို့နိုင်ရန်၊ ရပ်ရွာများကို ဆုံးဖြတ်ပါဝင်ခွင့်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပြည်သူများပါဝင်မှုကို ဦးစားပေးသည့်လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

Radio Alfaro - ဒေသတွင်းဖြစ်ပေါ်နေသည့် ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးသည်။ သက်ဆိုင်သူများအကြား နီးစပ်မှုဖန်တီးပေးသည်။ ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများကို ပို၍ကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ ဖြစ်စေရန် ပံ့ပိုးပေးသည်။ အခြေခံလူတန်းစားများကို ရပ်ရွာအခြေပြုရေဒီယို၏ သတင်းအချက်အလက်များကို ထိန်းချုပ် နိုင်ခွင့် ပေးထားသည်။ ရပ်ရွာများသို့ အသံလွှင့်ရာတွင် ရပ်ရွာသားများရင်းနှီးသည့် အသုံးအနှုန်းများကို အသုံးပြုသည်။ ရပ်ရွာသားများ၏ အမြင်များကို ဖွင့်ဟရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာများ၏ ဆုံးဖြတ်ပါဝင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ပေးသည်။

သင်တန်းပေးခြင်း - သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းဆိုင်ရာ နည်းနာများ ကို သင်ကြားပေးသည့် သင်ကြားရေးဌာနဖြစ်သည်။ သင်တန်းမှတစ်ဆင့် ဒေသခံအစီအစဉ်တင်ဆက်သူ သင်တန်းသားများသည် ရေဒီယိုအစီအစဉ်များကို ထုတ်လွှင့်ခဲ့ကြသည်။ သင်တန်းတက်ရောက်သူများသည် ရပ်ရွာသားများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအမြင်များနှင့် ထောက်ပြချက်များကိုဖော်ပြသည့်ရေဒီယိုသတင်းလွှာကို အပတ်စဉ် ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြသည်။

ကိုးကား - en_breve@worldbank.org^{၁၁}

ဥပဒေအကြောင်းအရာများကို ပြည်သူ့သို့ ဖြန့်ဝေခြင်း

တရားမျှတမှုခံစားခွင့်သည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် တရားဥပဒေ ရှင်သန်ရေးတို့အတွက် အခြေခံကျသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။^{၁၂} တရားမျှတမှုမရှိခြင်းသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု၊ ပြည်သူ့လူထု၏ပါဝင်မှုကို အကန့်အသတ် ဖြစ်စေသောကြောင့် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အားနည်းစေသည်။^{၁၃} ဒီမိုကရေစီသဘောတရား ရှင်သန်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ဥပဒေများရေးဆွဲရာ၌ ပြည်သူ့လူထု၏အသံကို နားထောင်ရန်မှာ အရေးကြီးပေသည်။ ပြည်သူများအနေဖြင့် ဥပဒေများကို လက်လှမ်းမီရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ဥပဒေအကြောင်းအရာ ရပိုင်ခွင့်များကို နားလည်ထားရန်လည်း လိုအပ်သည်။ သို့သော် သုတေသန တွေ့ရှိချက်များအရ ပြည်သူများ၏ တရားမျှတမှုခံစားခွင့်ကို ပိတ်ပင်တားဆီးသည့် အတားအဆီး အများအပြားရှိနေသည်။ ၎င်းအတားအဆီးများတွင် သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်းသည်လည်း အကြောင်းအရင်းတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။

ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေအကြောင်းအရာ ရပိုင်ခွင့်

များနှင့် တရားစီရင်ရေးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြေခံအချက်အလက်များကို ပြည်သူ့လူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမီခြင်းသည် နိုင်ငံအများအပြားတွင် ကြုံတွေ့နေရသည့် ပြဿနာဖြစ်သည်။^{၁၄} ဥပဒေများ၊ တရားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူ့လူထု အသိအမြင်အားနည်းမှုသည်လည်း နောက်ထပ် အခက်အခဲတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အချက်အလက်များ သိရှိရန်အတွက် ဘာသာစကားဆိုင်ရာ အခက်အခဲများရှိခြင်းနှင့် သတင်းမီဒီယာဆက်သွယ်ရေး မရှိခြင်းသည်လည်း လူနည်းစုအုပ်စုများနှင့် ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသူများ၏ တရားဥပဒေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ရယူသိရှိခွင့်ကို အကြီးအကျယ် နှစ်နာစေသည်ဟု ပညာရပ်ဆိုင်ရာ စာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ထိုကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အချက်အလက်များကို ကျယ်ပြန့်စွာဖြန့်ဝေနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေဆိုင်ရာအသိအမြင်များ မြှင့်တင်ပေးခြင်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံထားကြသည်။ အစိုးရနှင့်

အစိုးရမဟုတ်သော အစုအဖွဲ့အများအပြားသည် ပြည်သူလူထု၏ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် ၎င်းတို့လိုက်နာရမည့် ဥပဒေများကို ပိုမိုနားလည်စေရန်ရည်ရွယ်၍ ဥပဒေအမြင်ဖွင့်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်တတ်ကြသည်။

ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

အချို့သောနိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး ဖွဲ့စည်းပုံများ သည် အစိုးရ၏ သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေနိုင်ခြင်းကို ကန့်သတ် နိုင်ပြီး ပြည်သူများ သတင်းအချက်အလက်ရရှိမှုကို အတားအဆီး ဖြစ် စေနိုင်ပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုအချို့မှာ -

(၁) **အစိုးရစွမ်းဆောင်ရည်** - ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပြည်သူ လူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်း၊ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေး ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ တာဝန်များတွင် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်ကို သတိမပြုမိသည်များ ရှိနိုင်ပါသည်။ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအတွက် ငွေအင်အားနှင့် လူအင်အား သုံးစွဲနိုင်မှုမရှိခြင်းသည်လည်း အကန့်အသတ်တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အချက်အလက် စီမံမှုစွမ်းရည်နှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး မဟာ ဗျူဟာကို မူဝါဒတစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားမှု မရှိခြင်းတို့ သည်လည်း အစိုးရ၏ အချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှုကို အတားအဆီး ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

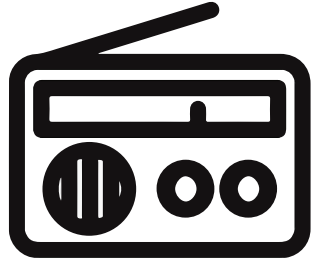
(၂) **ပြည်သူ့များ၏စွမ်းဆောင်ရည်** - အသိအမြင် နှိုင်းကြားမှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် အချက်အလက်များ ရယူနိုင်သည့်လမ်းကြောင်း မရှိ ခြင်း။ ဥပမာ- ကျေးလက်လူထုအတွက် ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့် အွန် လိုင်းမီဒီယာများသည် အချက်အလက် ရယူခြင်းအတွက် အတားအဆီးများ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နေပေမည်။ နောက်ထပ် အကြောင်းတရားတစ်ခုမှာ ပြည်သူများ၏ အကြောက်တရား သို့ မဟုတ် ပြည်သူလူထု၏ အမြင်သဘောထားများကို ကန့်သတ် ထားသည့် နိုင်ငံရေးစနစ်နှင့် အစဉ်အလာများကြောင့် အချက် အလက်တောင်းယူရန် စိမ်းနေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တစ်ဖက်တွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးကို ကောင်းမွန်စွာ ဆောင် ရွက်ခြင်းမရှိပါက အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် အခက် အခဲများ ပို၍ရင်ဆိုင်ရကာ ဆိုးကျိုးများလည်း ရှိလာနိုင်ပါသည်။ ယေဘု ယျအားဖြင့် နိုင်ငံရေးဆန္ဒများကို အားလျော့စေခြင်း (နိုင်ငံရေးနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများပါဝင်လိုမှု)၊ မတူညီသည့် အစု အဖွဲ့များ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ အတိုက်အခံ ပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ခြင်းများ ရှိနိုင်ခြင်း၊ ထို့အပြင် ပြည်သူ များက အင်အားသုံးတုံ့ပြန်မှုများ (ဆန္ဒပြခြင်း သို့မဟုတ် အင်အား စွဲကိုင် သပိတ်မှောက်ဆန့်ကျင်ခြင်း)၊ ကဲ့သို့သော ဆိုးကျိုးများ ရှိလာ နိုင်ပါသည်။ ပြည်သူများ၏ အစိုးရအပေါ်ဆန့်ကျင်သည့် အင်အားသုံး တုံ့ပြန်မှုများသည် အာဏာပိုင်များကို ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့သည့် နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် လူမျိုးရေးအခြေပြု မကျေနပ်မှုများရှိသည့် နိုင်ငံနှင့် ကောလာဟလများ၏ ခြောက်လှန့်မှုများပြားသည့် နိုင်ငံများတွင် ပိုမို

သိသိသာသာမြင့်မားသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများ၏ သဘော တူညီချက်နှင့် ယုံကြည်မှုကိုရရှိရန် အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း၊ အကြံပေးဆွေး နွေးခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးပေ သည်။

ပြည်သူ့လူထုထံသို့ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်းနည်းလမ်းများ

ပြည်သူ့လူထု၏ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ မြှင့်တင်ပေး ရန်အတွက် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြ သည်။ ဦးတည်အုပ်စု တစ်ခုချင်းစီအတွက် ရည်ရွယ်သည့် အခမဲ့ မာလ်တီမီဒီယာအစီအစဉ်များနှင့် စည်းရုံးလှုပ်ရှားသည့် အစီအစဉ် များကို အများဆုံးအသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ယခုနောက်ပိုင်း တွင် လှုပ်ရှားမှုအများအပြားကို မိုဘိုင်းနည်းပညာနှင့် ကွန်ပျူတာ နည်းပညာများကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုလာခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် မိုဘိုင်းစာသားမက်ဆေ့ချ် (SMS)၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြား၊ မိုဘိုင်းဖုန်း အက်ပလီကေးရှင်းနှင့် အင်တာနက်ပေါ် အခြေခံသည့် အရင်းအမြစ် များ အပါအဝင် နည်းပညာပေါင်းစုံကို အသုံးပြုကာ တရားရေးနှင့် ဥပဒေရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးနှင့် အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေကြ သည်။ အောက်တွင် သတင်းအချက်အလက် ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းဥပမာအချို့ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ ရေဒီယို

ကျေးလက်နေသူအများအပြားရှိသော၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှု မြင့်ကာ စာတတ်မြောက်နှုန်းနည်းပြီး ရုပ်မြင်သံကြား၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့် လှုပ်စစ် မီး လက်လှမ်းမမီသည့် နေရာများတွင် ရေဒီယိုသည် ပျံ့နှံ့မှုအား အကောင်းဆုံး မီဒီယာဖြစ်သည်။

တီမောလက်စ်တီနိုင်ငံတွင် Search for Common Ground အဖွဲ့ မှ ဦးဆောင်ကာ ‘သူမအကြောင်း’ (Her Story) ဟု အမည်ရသည့် ရေဒီယိုအစီအစဉ်တစ်ခုကို အစပြုခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရေဒီယိုအစီအစဉ် သည် အရှေ့တီမောရီအမျိုးသမီး၊ လူငယ်နှင့် အမျိုးသားများကို တရား ရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများ ဖြေရှင်းပုံများနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ အချက် အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ အဓိက ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြဿနာ

များဖြစ်သော မြေယာအငြင်းပွားမှု၊ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု၊ ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း၊ ပြည့်တန်ဆာ၊ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးလုပ်သား အခွင့်အရေးတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ပညာပေးအစီအစဉ်ကို အပိုင်း(၁၅)ပိုင်းခွဲကာ ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ရေဒီယိုအစီအစဉ်သည် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိကြောင်းနှင့် တရားရေးစနစ်ပေါ်တွင် ပြည်သူများ၏ ယုံကြည်မှုကို တိုးတက်စေခဲ့ကြောင်း အစီရင်ခံစာများက ဖော်ပြကြသည်။ ထို့အတူ အမျိုးသမီးများအပေါ် စာနာကာ အကောင်းမြင်သည့် သဘောထားများကိုလည်း ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ကိုးကား - Search for Common Ground Timor-Leste (2014)^{၂၀}

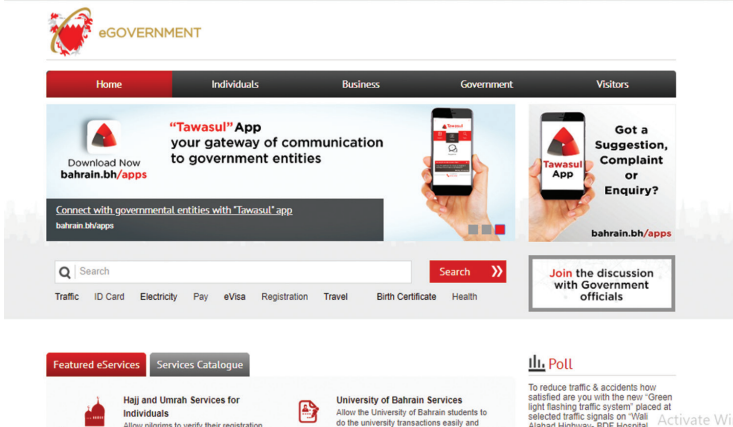
၂။ မိုဘိုင်းစာသားမက်ဆေ့ချ် (SMS)

ရိုးရှင်းကာ ထိရောက်သည့် နည်းစနစ်ဖြစ်ပြီး အစိုးရဌာန အသီးသီး၏ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်ဖွင့်ခြင်းကို တိုးတက်စေသည်။ ရံဖန်ရံခါ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးကို အသုံးပြုကာ ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးသည်။

ကျော်ဂျီယာနိုင်ငံတွင် အစိုးရအရာရှိများ တာဝန်ခံမှုရှိစေရန် ရည်ရွယ်၍ အရေးကြီးသော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲများ၏ အကျဉ်းချုပ် စုစည်းထားမှုအပါအဝင် လွှတ်တော်အတွင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို နိုင်ငံသားများထံသို့ SMS စာစောင်များဖြင့် ပေးပို့သည့်စနစ်ကို Transparency International အဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ကင်ညာနိုင်ငံသည် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ သုံးစေ့နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဲ့သို့သော အခြေခံဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စများအတွက် နယ်မြေအလိုက် ခွဲထားပေးသည့် ဘတ်ဂျက်အချက်အလက်များကို ခြေရာခံသည့်စနစ် (Budget Tracking Tool) ကို အသုံးပြုကာ

ဘာရိန်းနိုင်ငံ၏ အစိုးရဝန်ဆောင်မှု မိုဘိုင်း Portal

၎င်း၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာနှင့် SMS မှတစ်ဆင့် အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဖော်ဆောင်ပေးရန်အတွက် ပြန်လည်တုံ့ပြန် ဆန္ဒပြုစာပေါင်း ၄၅၀၀ ကို SMS မှ ရရှိခဲ့ပြီး အကြံပေးစာပေါင်း ၅၇၀၀ ကို ၎င်း၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့ကြသည်။

ကိုးကား - UNDP (2012)^{၂၁}

၃။ အွန်လိုင်းနှင့် မိုဘိုင်းအက်ပလီကေးရှင်း

ယနေ့ခေတ်တွင် အွန်လိုင်းနှင့် မိုဘိုင်းအက်ပလီကေးရှင်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာအသုံးပြုပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာနှင့် လွယ်လွယ်ကူကူ ရရှိစေပါသည်။

ဘာရိန်းနိုင်ငံတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် Web Portal များမှတစ်ဆင့် အစိုးရ၏ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူခြင်း

ဘာရိန်းဘုရင့်နိုင်ငံ၏ အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်လည်ပတ်သော Bahrain ဝတ်ဆိုက်နှင့် မိုဘိုင်း portal များက ပြည်သူများကို အစိုးရဌာနများက ထောက်ပံ့သော သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား သိရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်။ Portal ၏ အစပိုင်းတွင် အစိုးရဝန်ဆောင်မှု (၁၁)မျိုးဖြင့် စတင်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် (၄၅) မျိုးကျော်အထိ ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုဝန်ဆောင်မှုများတွင်

- (၁) သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဥပမာ- အွန်လိုင်းရာသီဥတု၊ အစိုးရကို ဆက်သွယ်နိုင်သည့်လိပ်စာများ၊ ခရီးသွားလာရေး နယ်မြေများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုအနှစ်ချုပ် အစီရင်ခံချက် အစရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များ
- (၂) အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဥပမာ- မိုဘိုင်းစစ်တမ်းများ၊ လျှပ်စစ်ပြတ်တောက်မှု၊ ယာဉ်အချက်ပြမှု၊ လမ်းနှင့်မိလ္လာ အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြံပြုချက်များ သို့မဟုတ် တိုင်တမ်းချက်များကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်
- (၃) ငွေကြေးပေးဆောင်ခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဥပမာ- လျှပ်စစ်မီတာခနှင့် ရေမီတာခပေးဆောင်ခြင်း သို့မဟုတ် သို့မဟုတ် ယာဉ်စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှုများအတွက် ဒဏ်ကြေးပေးဆောင်ခြင်း၊ စာတိုက်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မြေယာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။

ကိုးကား - ဘာရိန်းအစိုးရဝန်ဆောင်မှု (www.bahrain.bh)

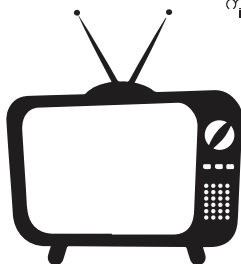
၄။ ပုံနှိပ်မီဒီယာ

သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းများ ပါဝင်သည်။ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်များရှိသည့်နေရာများတွင် အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေရန်အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည့် သမားရိုးကျနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များဖြန့်ဝေရန် ပုံနှိပ်မီဒီယာကိုအသုံးပြုခြင်း (ကင်ညာနိုင်ငံ)

ကင်ညာနိုင်ငံရှိ တောင်သူဦးကြီးများကို စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေးရန်အတွက် သတင်းစာနှင့် မဂ္ဂဇင်းများကို အသုံးပြုလေ့ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် စာတတ်မြောက်ကြသည့် တောင်သူများအတွက် အသုံးပြုသည်။ ကင်ညာ သတင်းစာဖြစ်သော Saturday Nation နှင့် စိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်တို့ ပူးပေါင်းပြီး ‘ရွှေမျိုးစေ့’ အမည်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးမဂ္ဂဇင်းကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ တောင်သူများကို စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များ ဖြန့်ဝေပေးရန် ရည်ရွယ်၍ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အဆိုပါမဂ္ဂဇင်းတွင် တောင်သူများအတွက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များကို ဆက်သွယ်နိုင်မည့် အချက်အလက်များ၊ ပြဿနာများ၊ မေးခွန်းများကို မေးမြန်းနိုင်သည့် လိပ်စာများကိုပါ ထည့်သွင်းပေးထားသည်။ ကင်ညာတွင် The Organic Farmer ၊ Farmers Voice ၊ the Smartfarmer နှင့် Top Farmer ကဲ့သို့သော လစဉ်နှင့် တစ်လနှစ်ကြိမ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်းများကိုအသုံးပြုပြီး တောင်သူများကို အချက်အလက်များပေးပို့ခြင်းနှင့် ပညာပေးခြင်းများပြုလုပ်သည်။ ဓာတုလွတ် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ၊ လွယ်ကူရိုးရှင်းသည့် နည်းလမ်းဖြင့် အထွက်တိုးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် အမျိုးမျိုးကိုလည်း ဖြန့်ဝေပေးသည်။

ကိုးကား - Ogola (2015) ၃၀

၅။ ရုပ်မြင်သံကြား

သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းသစ်တီထွင်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ပရိသတ်အများအပြားကို ဖြန့်ဝေနိုင်သည့် အထိရောက်ဆုံးသော မီဒီယာဖြစ်သည်။ ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် အသိအမြင် ဖွင့်ခြင်းသည် အချက်အလက်များကို ပို၍နားလည်စေပြီး မြင်တွေ့ထိတွေ့စေကာ အချက်အလက် ရယူအသုံးပြုနိုင်မှုကို အားကောင်းစေသည်။

ကင်ညာနိုင်ငံမှ Saturday Nation သတင်းစာကထုတ်ဝေသော ရွှေမျိုးစေ့မဂ္ဂဇင်း ရှေ့မျက်နှာပုံ။ (Photo : Daily Nation, Kenya)

ရုပ်မြင်သံကြားဇာတ်လမ်းတွဲများဖြင့် ကျားမတန်းတူရေး အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း (တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ)

တောင်အာဖရိကတွင် ‘မ’ဝါဒနှင့် ကျားမတန်းတူရေး ပညာပေးရန် ရည်ရွယ်လျက် ကိတ်တောင်မြို့အသံလွှင့်ရုံမှ Engender ရုပ်မြင်သံကြား ဆွေးနွေးခန်းကို အပိုင်းလိုက်ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ Accidental Films and TV နှင့် Heinrich Boell Foundation South Africa တို့မှ ပူးပေါင်းတင်ဆက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၅ တွင် ထုတ်လွှင့်ခဲ့သော အပိုင်းသုံးပိုင်းပါ ရုပ်မြင်သံကြားဇာတ်လမ်းတွဲကို ထုတ်လွှင့်ခဲ့ပြီး ၎င်းဇာတ်လမ်းတွဲတွင် ‘မ’ဝါဒ၊ အရိုးစွဲနေသည့် ကျားမခွဲခြားမှု၊ လူမျိုး၊ အဆင့်အတန်း၊ လိင်နှင့် အသက်အရွယ်များအပေါ် အခြေခံသည့် တစ်ဖက်သတ် အမြင်သဘောထားများ၏ အကျိုးဆက်များကို အဓိကထား ဖော်ပြခဲ့သည်။

ကိုးကား - Accidental Films ဝဘ်ဆိုက် (<http://accidentalfilms.co.za>)

၆။ သမားရိုးကျ အစုအဖွဲ့များမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေခြင်း

သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူသိရှိစေရန် အဓိကအရင်းအမြစ်အနေဖြင့် သမားရိုးကျအစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ရပ်ရွာအစုအဖွဲ့များကို အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။ သမားရိုးကျအစုအဖွဲ့များကို ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များဖြန့်ဝေရာတွင် ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါက ကျေးလက်နေ ပြည်သူများထံသို့ သတင်းစကား ပျံ့နှံ့စေရန် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့များကို ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုခြင်း (ဘူဂေးရီးယားနိုင်ငံ)

Chitalishta သည် ဘူဂေးရီးယား၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပညာရေး အဖွဲ့အဖွဲ့ကြီးဖြစ်သည်။ UNDP နှင့် နိုင်ငံအဆင့် NGO များက Chitalishta Development Foundation ကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး၊ ကျေးရွာငယ်များနှင့် ပြည်သူ့အဖွဲ့အစည်းများကြားတွင် သတင်းဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန်အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးမည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ Chitalishta အဖွဲ့ကို သတင်း အချက်အလက် စုစည်းပုံ၊ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့် နည်းစနစ်များကို လေ့ကျင့်ပေးကာ ကျေးရွာများတွင် လိုအပ်နေသည့် အချက်အလက်များနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရကပေးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို စစ်တမ်းကောက်ယူကာ စုစည်းစေခဲ့သည်။ ယင်းလုပ်ငန်း အစီအစဉ်သည် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက် အမျိုးမျိုးကို ရပ်ရွာမှ အလွယ်တကူရရှိရန် အထောက်အကူဖြစ်စေခဲ့သည်။

ကိုးကား - UNDP (2009) ^{၃၇}

၇။ လမ်းဘေးပြဇာတ်နှင့် ပြခန်းများဖြင့် ဥပဒေအသိအမြင် ပညာပေးခြင်း

ပြည်သူများ အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သည့် နေရာများကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် များစွာသော ပရိသတ်အပေါင်းကို အသိအမြင်ဖြင့် ပညာပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ယင်းနည်းလမ်း၏ အားသာချက်မှာ လမ်းသွားလမ်းလာများမှ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်သည့် အတွက် တကူးတကနားဆင်ရန် သို့မဟုတ် ကြည့်ရှုရန် အချိန်သီးသန့်အသုံးပြုရန်မလိုပေ။

လမ်းဘေးပြဇာတ်များဖြင့် ဥပဒေအသိအမြင် ပညာပေးခြင်း (အိန္ဒိယနိုင်ငံ)

နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သည့် စေတနာရှင်အဖွဲ့ဖြစ်သော Jananeethi သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် ထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ပေးသည်။ ဥပဒေဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် တာဝန်များ အပေါ်တွင် နားလည်နိုင်စေရန်အတွက် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အမြင်ဖြင့်ခြင်းကိုလည်း စီမံကိန်းတစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၎င်းတို့အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ လမ်းဘေးပြဇာတ်နှင့် သရုပ်ဖော်မှုများပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လမ်းများနှင့် အများပြည်သူ နေရာများတွင် ပြဇာတ်သဘော တင်ပြမှုများပြုလုပ်ကာ ဥပဒေအကြောင်းအရာ သို့မဟုတ် ပြဿနာများ သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းရန်လို

အပ်သည့် ကိစ္စများကို ရုပ်ရှင်၊ ရုပ်သေသဘောဖြင့် တင်ဆက်မှု ပြုလုပ်သည်။ အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနားလည်နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ပရိသတ်လူထုက အလွန်နှစ်သက်သည်။

ကိုးကား - Human Rights Education in Asia Pacific (2010) ^{၃၈}

၈။ နည်းလမ်းစုံပေါင်းစပ် အသုံးပြုခြင်း

နည်းလမ်းတစ်ခုချင်းစီ၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို သုံးသပ်ပြီး နည်းလမ်းများ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အသိအမြင် ဖွင့်လှစ်ပေးရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ဖီဂျီနိုင်ငံ၏ ဘဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတိပေးနိမိတ်

ဖီဂျီနိုင်ငံသည် အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်နှင့် ကောက်ပဲသီးနှံများကို အကြီးအကျယ်ပျက်စီးစေခဲ့သည့် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း အများအပြားကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရဖူး သည်။ ပြည်သူများကို ဘေးအန္တရာယ်အတွက် ပြီးပြည့်စုံအောင် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် နှိုးဆော်ရန် လိုအပ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖီဂျီကြက်ခြေနီနှင့် အခြားအသင်းအဖွဲ့များ ပေါင်းပြီး ဆိုင်ကလုန်းရာသီမစတင်မီတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရက်သတ္တပတ် (Disaster Awareness Week) ကို ပြင်ဆင်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ ရက်သတ္တပတ်အတွင်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ပြင်ဆင်ရေးနှင့်ဆိုင်သည့် သတင်းပေးပို့မှုများကို ရေဒီယိုများမှထုတ်လွှင့်ပြီး သတင်းစာများကလည်း ယခင်က ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းများတွင်လည်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဆိုးကျိုးများ လျော့ချခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် စာပေပြိုင်ပွဲများကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ NGO များကလည်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက်များဖော်ပြထားသည့် လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် စာရွက်စာတမ်းပစ္စည်းများ ဖြန့်ဝေရာတွင် ကူညီပေးခဲ့သည်။

ကိုးကား - International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (2000) ^{၃၉}

၄.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေ

အစိုးရဌာနများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည်သူများသိရှိပါက အစိုးရ၏ တာဝန်ယူမှုနှင့်တာဝန်ခံမှုကို ပို၍ ခိုင်မာစေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ဆယ်အိမ်မှူးများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရောက်ရှိလာသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပြန်လည်ဖြန့်ဝေရာတွင် အရေးပါသည်။ သို့သော် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် အခြားသော ပြည်နယ်များကဲ့သို့ပင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင်လည်း သတင်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်မှုသည် အခက်အခဲတစ်ခုအနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုနှင့်

ပတ်သက်၍ လတ်တလောတွင် ပြုစုထားသည့် သုတေသနများ မရှိ သည့်အတွက် လက်ရှိအခြေအနေကို ဖော်ပြနိုင်ရန် အခက်အခဲရှိပေ သည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အချက်အလက် များသည် လက်လှမ်းအမီနိုင်ဆုံးသော အချက်အလက်များကို ကိုး ကားထားသကဲ့သို့ လက်ရှိဒေသအတွင်း ပြောင်းလဲလာမှုအခြေအနေ နှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိသည့် သတင်း အချက်အလက်များကို ကိုးကားထားပါသည်။ UNDP (2015) စစ်တမ်း အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှုသည် ကရင် ပြည်နယ်နှင့် အနည်းငယ်ကွဲပြားသည်မှာ တနင်္သာရီဒေသကြီးတွင် ဆယ်အိမ်မှုများက ကျေးရွာအစည်းအဝေးများတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ် ရေးမှုထံမှရရှိသည့် အချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေကြသည်။^၆ ယင်း သို့ ဆယ်အိမ်မှုများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေခြင်းသည် အချို့သော ကျေး လက်များရင်ဆိုင်နေရသည့် မြေပြင်ပထမီဆိုင်ရာပြဿနာများဖြစ်ကြ သည့် ဝေးလံခြင်း၊ သွားရေးလာရေးခက်ခဲခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ အားနည်းခြင်းတို့ကို ဖြေရှင်း ကျော် ဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ထားမှုရှိသည်။^၇ သတင်း အချက်အလက်များကို ကြော်ငြာသင်ပုန်းများနှင့် လက်ကမ်းစာစောင် များမှတစ်ဆင့်လည်း ကြေညာလေ့ရှိသည်။^၈ အထူးသဖြင့် ရပ်ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို ကြေညာလေ့ရှိသည်။ အစိုးရ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ စီမံကိန်း များ (ကျောင်း၊ ဆေးခန်း၊ ကျေးရွာလမ်း) နှင့်ဆိုင်သည့် အချက် အလက်များကို ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများနှင့် ဆယ်အိမ်မှုများမှ တစ်ဆင့်ဖြန့်ဝေခြင်းကို တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အချို့သော ဒေသ များတွင် ကျေနပ်မှုများရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။^၉ သို့သော် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ စီမံကိန်းရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဘတ် ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ထွေအုပ်၏တာဝန်နှင့် အခန်းကဏ္ဍ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ငွေကြေးသုံးစွဲသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်မှုမှာ လုံလောက်မှုမရှိကြောင်းနှင့် ရပ်ရွာများအကြားတွင် သတင်းအချက်အလက်များ ပျံ့နှံ့နိုင်မှုမှာလည်း အနည်းငယ်သာရှိကြောင်းကို အစီရင်ခံစာကြည့်ပါ။^{၁၀} တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနမှ ရရှိ သည့် လတ်တလောအချက်အလက်အရ ၎င်းသတင်းအချက်အလက် ပျံ့နှံ့နိုင်မှု ပြဿနာမှာ ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။^{၁၁} အထွေထွေအုပ် ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှရရှိသည့် မှတ်ချက်အရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာရေး ရေးဆွဲသည့်လုပ်ငန်းတွင် (အထူးသဖြင့် ၂၀၁၉- ၂၀၂၀ ဘတ်ဂျက်တွင်) ပြည်သူများကို ကွင်းဆင်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေး ပွဲများကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပိုမိုပါဝင်လာစေသည့်အတွက် ယခင်နှစ်များနှင့်ယှဉ်လျှင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ သတင်း အချက်အလက် ရယူနိုင်မှုမှာ ပိုမိုတိုးတက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း သုံး

သပ်ထားသည်။^{၁၂} တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများနှင့် ပတ် သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ရယူသည့်အပိုင်းတွင် စိုးရိမ် ဖွယ်ရာ အခြေအနေများ ရှိနေသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ထားဝယ် အထူးစီးပွားရေးဇုန် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် မြေသိမ်းမှု၊ အိုးမဲ့ အိမ်မဲ့ ပြောင်းရွှေ့ပေးရသည့်ပြဿနာများတွင် ပြည်သူလူထုသည် စီမံကိန်းနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များ၊ ရွှေ့ပြောင်းမှုနှင့် ဆိုင်သည့် အချက်အလက် အနည်းငယ်ကိုသာ သိရှိရသည်ဟု အစီရင်ခံစာများက ဖော်ပြထားသည်။^{၁၃} သတင်းအချက်အလက်များ အပြည့်အစုံ ဖြန့်ဝေမှု မပြုလုပ်ခြင်း၊ အချက်အလက်ဖြန့်ဝေရာတွင် လက်လှမ်းမီရန် ခက်ခဲ သည့် နည်းလမ်းများအသုံးပြုခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုများကို အပေါ်ယံ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကြိုတင် သတင်းပေးမှုမရှိခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကြောင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တင်ပြမှုမရှိခြင်းတို့ကို အဓိက ပြဿနာများအဖြစ် သုံးသပ်ကြသည်။^{၁၄} ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေ သည့် Earthrights International ၏ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာတွင် စီမံကိန်းဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များ အချိန်မှစပြီး အစိုးရနှင့်ကုမ္ပဏီသည် အထူး စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တရားဝင် ထုတ်ပြန်မှုမရှိတော့သည့်အကြောင်းကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထား သည်။^{၁၅} ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သက်တမ်းအရင့်ဆုံးထဲက တစ်ခုဖြစ် သည့် ဟိန္ဒူးသတ္တုတွင်းတွင်လည်း ရပ်ရွာများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ထိုင်း ကုမ္ပဏီအကြား ဆက်ဆံရေးလမ်းကြောင်းမရှိခြင်း၊ သတင်း အချက် အလက်များ ရယူနိုင်မှုမရှိခြင်းတို့ရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။^{၁၆} ယင်း စီမံကိန်းများသည် ဒေသခံများ၏ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုမှု၊ သဘာဝ ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဝန်းကျင်နှစ်ခုလုံးကို အကြီးအကျယ်ထိခိုက်စေကာ နစ်နာရသည့် ရပ်ရွာသားများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအကြား တင်းမာမှု များကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

၄.၂။ ကရင်ပြည်နယ်၏ သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုအခြေအနေ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ဒေသ များမှာကဲ့သို့ပင် ကရင်ပြည်နယ်တွင်လည်း အချက်အလက် ရရှိနိုင်မှု သည် အခက်အခဲတစ်ခုအနေဖြင့် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရတက်လာသည့် နောက်ပိုင်းတွင် သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်မှု အခြေအနေကို သုံးသပ်ထားသည့် သုတေသနအချက်အလက်များ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်တွင် ကိုးကားထားသည့်အချက်အလက်များသည်သုတေသနစာပေများကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းမှ ရရှိသည့် အချက်အလက်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများမှရရှိသည့် လတ်တလောအခြေအနေများကို ကိုးကား ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ UNDP (2014) ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ကရင်

၈ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ပြန်ကြားရေးနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှရရှိသည့် မှတ်ချက်
၉ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှရရှိသည့် မှတ်ချက်

ပြည်နယ်ရှိ သတင်းအချက်အလက် အများစုသည် ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူးများမှတစ်ဆင့် ပုံနှိပ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သမားရိုးကျလမ်းကြောင်းများဖြစ်သော ကျေးရွာလူကြီးများ၊ ဂုဏ်သရေရှိလူကြီးများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ မိသားစုနှင့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို အလွယ်ကူဆုံး သတင်းအချက်အလက် လမ်းကြောင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအနေဖြင့် ဥပဒေအသစ်နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းများ ရရှိရန်အတွက် ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် ရေဒီယိုသည် အနည်းငယ်အရေးပါသည်။ ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် အချက်အလက်များကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသို့မဟုတ် ကျေးရွာ၊ မြို့နယ် အစည်းအဝေးများမှ တိုက်ရိုက်ရသည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်စီးဆင်းမှုသည် ထိရောက်မှု မရှိသေးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ အသစ်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် စီမံကိန်းဆိုင်ရာကော်မတီများ၏ တည်ရှိမှု၊ လုပ်ငန်းနှင့်တာဝန်များအကြောင်းကို သိရှိသည့် ပြည်သူများမှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ထို့အတူ မြို့နယ်အဆင့်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသည့် ကိစ္စရပ်များကို သိရှိနိုင်မှုမှာလည်း အနည်းငယ်သာရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ သတင်းအချက်အလက်များရယူနိုင်မှု ထိရောက်မှု မရှိခြင်းမှာ တစ်ကြောင်းသွား သမားရိုးကျ ဆက်သွယ်ရေးနည်းစနစ် ဖြစ်သည့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသို့ ထိုနေ့ကမှတစ်ဆင့် ရပ်ရွာဒေသခံများထံသို့ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေသည့်စနစ်ကြောင့်ဖြစ်နိုင်သည်။ ရပ်ရွာသားများမှ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံသို့ သတင်းပေးနိုင်မှုမှာ အကန့်အသတ် ရှိပြီး အချို့ကိစ္စများတွင် အထက်မှအောက်သို့ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေသည့်စနစ်သည်ပင် ရပ်ရွာဒေသခံများ အားလုံးဆီသို့

ပုံနှိပ်မှုမရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှရရှိသည့် လတ်တလောအချက်အလက်အရ ကရင်ပြည်နယ်၏ သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုမှာ (စီနီခေါ်မှုများ ရှိနေဆဲဖြစ်သော်လည်း) ပိုမိုတိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသို့ တိုးတက်လာခြင်းမှာ အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ပြည်သူများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲများကို ပိုမိုပြုလုပ်လာခြင်း၊ ပြည်သူများလက်လှမ်းမီနိုင်သော သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်သည့် နည်းလမ်းများဖြစ်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ NGO များနှင့် အွန်လိုင်းမီဒီယာများ ပိုမိုများပြားလာခြင်းတို့ကြောင့်ဟုဆိုသည်။ သို့သော် သုတေသနစာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားချက်များနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှရရှိသည့် အတည်ပြုမှတ်ချက်များအရ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူများ၏ အစိုးရနှင့်သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို ရယူနိုင်မှုမှာ လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။

၄.၃။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ
၄.၃.၁။ တရားမျှတမှုရရှိရေးနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်ဖွင့်မှုဆောင်ရွက်ခြင်း (တီမောလက်စ်တီ)။^{၁၀}
နောက်ခံအကြောင်းအရာ

တီမောလက်စ်တီနိုင်ငံသည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို အကြမ်းဖက်တုံ့ပြန်သော ရာဇဝင်ရှိသည့်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးချိန်မှစကာ အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ နေရပ်စွန့်ခွာပြေးရသည့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များ ကိစ္စ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှုအားနည်းခြင်း အစရှိသည့် ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

Avocats Sans Frontieres (ASF) အဖွဲ့၏ စီမံချက်တစ်ရပ်ကို ၂၀၀၅ တွင်စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ တွင် အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ စီမံချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ -

- တီမောလက်စ်တီတွင် ပြည်သူလူထု (အထူးသဖြင့် အင်အားအနည်းဆုံးလူထုကို) အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည့် ဥပဒေစနစ် (protective legal system) တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန်
- ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံနားလည်မှုများ မြှင့်တင်လာစေရန်နှင့်
- တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီလမ်းစဉ် ထွန်းကားရေးတို့ ဖြစ်သည်။

တီမောလက်စ်တီနိုင်ငံ ASF စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ရပ်ရွာဥပဒေဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ (Photo : Avocats Sans Frontieres)

c ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၏ ဝန်ထမ်းများမဟုတ်သော်လည်း အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနကို တာဝန်ခံရသည်။ ၎င်းတို့ကို ၂၀၁၂ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဥပဒေအရပြည်သူများက သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြရသည်။ အိမ်ထောင်စုများမှ ဆယ်အိမ်စုကိုယ်စားလှယ်များကို လျှို့ဝှက်မဲပေးသည့်စနစ်ဖြင့်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ထို့နောက် ဆယ်အိမ်စုကိုယ်စားလှယ်များမှ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို လျှို့ဝှက်မဲပေးသည့်စနစ်ဖြင့်ရွေးချယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။

o ကရင်ပြည်နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိသည့် မှတ်ချက်

ASF သည် အခြား NGO သုံးဖွဲ့နှင့် လက်တွဲကာ စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ NGO တစ်ခုစီက ခရိုင်တစ်ခုစီကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည်။ သက်ဆိုင်ရာ NGO များက ခရိုင်တစ်ခုစီ အတွင်း ကွင်းဆင်းသုတေသီနှစ်ဦးကို စီမံချက်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရန် အတွက်အမည်တင်သွင်းကြသည်။ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း အချို့သော မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုများကို တစ်ဝက်တစ်ပျက်နှင့် ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည့် အခြေအနေများ ရှိခဲ့သော်လည်း တင်သွင်းခဲ့သည့် နေရာရာထူး များကိုမူ စီမံချက်မပြီးမချင်း ဆက်လက်ခန့်ထားခဲ့သည်။ ASF မှ လက်ထောက်စီမံချက် ညှိနှိုင်းရေးမှူး နှစ်ဦးနှင့် စီမံချက် ညှိနှိုင်း ရေးမှူး တစ်ဦးတို့သည် ASF ၏ စီမံချက်အကြီးအကဲနှင့်အတူ စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်း တို့ကို တာဝန်ယူခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားသားဖြစ်သည့် စီမံချက်ညှိနှိုင်းရေး မှူး၏ နေရာတွင် အစားထိုးတာဝန်ယူရန်အတွက် တီမောနိုင်ငံသား တစ်ဦးကို ၂၀၀၆ အစောပိုင်းအထိ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

- စီမံချက်အရ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အချက်များမှာ -
- (၁) ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များရွေးချယ်ပြီး ဝေးလံခေါင်သီသော ကျေးလက်ရပ်ရွာများတွင် ဥပဒေ အထောက်အကူပြုကွန်ရက် များ ဖွဲ့စည်းရန်
- (၂) ရွေးချယ်ထားသည့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို ကျေးလက်ဒေသ ရှိ ပြည်သူများထံသို့ ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေ ကြောင်းအရ ရယူနိုင်သည့် အကာအကွယ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံအသိအမြင်များ သင်ကြားပေးရန်၊ ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
- (၃) ဒီမိုကရေစီလူ့ဘောင်၏ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတွင် နိုင်ငံသား များ သိထားရမည့် တာဝန်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များအကြောင်း ပို၍ နားလည်စေရန်အတွက် တီမောလက်စစ်တီရို တရားရေးစနစ် အကြောင်းကို ကျေးလက်ရပ်ရွာများသို့ ဖြန့်ဝေပေးရန်
- (၄) အစိုးရယန္တရားနှင့် ဆောင်ရွက်ပုံအကြောင်းများ ဖြန့်ဝေပေးခြင်း ဖြင့် ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက်သည့် တရားစီရင်မှုစနစ်ကို အသုံးချနိုင်မှု တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ အစိုးရမှ ပေးဝေ နေသည့် ဥပဒေနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအကြား အချိတ်အဆက်တစ်ခု ဖန်တီးပေးရန်
- (၅) အမျိုးသမီးပြဿနာများ၊ ကျား၊မ သတိထား ရှောင်ကြဉ်စရာများ နှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ အား သိစေခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ တရားမျှတမှုခံစားခွင့်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်တို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အပိုင်းနှစ်ပိုင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။

အပိုင်း(၁)တွင် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ ရွေးချယ်လေ့ကျင့်ခြင်း ပါဝင်သည်။ အပိုင်း(၂)တွင် ဦးတည်ထားသော ရပ်ရွာများမှ ပြည်သူ များသို့ ဥပဒေပညာပေး အသိအမြင်ပွင့်လှပငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ ပါဝင်သည်။

အပိုင်း(၁)တွင် ရပ်ရွာမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ပြီး သင်တန်းပေးသည်။ သင်တန်းဆင်းပြီးပါက ရပ်ရွာဥပဒေဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များ (Community Legal Liaisons-CLL) ဟု သတ်မှတ်သည်။ CLL များ မွေးထုတ်လေ့ကျင့်ရန် ASF နှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များမှ ဝန်ထမ်းများလည်း သင်တန်းတက်ရောက်ကြရသည်။ CLL များသည်ဒုတိယပိုင်းဖြစ်သောရပ်ရွာတွင်းပညာပေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ရသည်။ ရပ်ရွာတွင်းပြုလုပ်မည့် ပညာပေးကိစ္စခေါင်းစဉ်အလိုက် ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း တက်ရောက်ကြရ သည်။

အပိုင်း(၂) လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ခရိုင်အလိုက် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ၊ ရပ်ရွာတွင်းစကားပိုင်းများနှင့် ကျေးရွာအလိုက် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများပါဝင်သည်။ အဓိကဆွေးနွေးသည့်ကိစ္စရပ် ခြောက်ခုရှိ သည်။

- တရားမျှတမှုနှင့် တရားရေးရာဌာနများသို့ လက်လှမ်းမီရေး
- ကြားခံဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်း
- ဂျန်ဒါနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး
- အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု
- နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနှင့်
- ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေးတို့ ဖြစ်သည်။

သတင်းအချက်အလက်များ ရိုက်နှိပ်ထားသည့် လက်ကမ်း စာစောင်များကို ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာ တွင် ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

(၁) ဒေသအခြေပြုစကားပိုင်းများ

ဒေသအခြေပြု စကားပိုင်းများပြုလုပ်ရာတွင် အစိုးရဌာနများ၊ NGO များနှင့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများမှ ဒေသခံပညာရှင်များက ကလေးသူငယ်အခွင့်အရေး၊ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနှင့် အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုကိုသို့သော အကြောင်းအရာများနှင့်ဆိုင်သည့် အချက် အလက်များကို ဒေသတွင်းကျေးရွာများမှ လူ ၂၅၀ မှ ၃၀၀ ဦး (ရံဖန် ရံခါ ၅၀၀)အထိ တင်ပြဟောပြောခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ အတွင်း ရပ်ရွာတွင်းစကားပိုင်း (၆၁)ခုပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ တွင် အဆုံးသတ်ခဲ့ သည်။

(၂) ခရိုင်အဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ

ခရိုင်အဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ခရိုင်တွင်းရှိ CLL များ အားလုံးကို စုစည်းသကဲ့သို့ စိတ်ဝင်စားသည့် ရပ်ရွာသားများကိုလည်း တက်ရောက်စေကာ၊ ဒေသအခြေပြုစကားပိုင်းမှ ခေါင်းစဉ်များကို ဆွေးနွေးခွင့်ပေးသည်။ ၎င်းတို့၏ဆွေးနွေးမှုကို ရေဒီယိုမှအသံလွှင့်ရန်

အသံဖမ်းထားသည်။ကျေးရွာအဆင့်၊ လူထုအဆင့်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၏ အစီအစဉ်များရေးဆွဲရာတွင် အသံဖမ်းထားသည့် မှတ်တမ်းများကို ပြန်လည်အသုံးပြုသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် တက်ရောက်သူ (၄၀) မှ (၅၀) ဦးကြားရှိပြီး တစ်ရက်ကြာကျင်းပသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ၂၀၀၆ အစောပိုင်းနှစ်များတွင် ခရိုင်အဆင့်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၆)ခု ကျင်းပခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ဆက်မလုပ်တော့ပေ။

(၃) ရပ်ရွာအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ

CLL မွမ်းမံသင်တန်းအပြီးတွင် CLL များသည် ၎င်းတို့ကျေးရွာများတွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ASF နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်များမှ လိုအပ်သော နည်းပညာအထောက်အပံ့ရယူကာ ၎င်းတို့ သင်တန်းမှ သင်ကြားလက်ခံရရှိသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် အချက်အလက်များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးဖြန့်ဝေကြသည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်အထိ ကျေးရွာအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၂၃၄) ခု ကျင်းပခဲ့သည်။

(၄) မီဒီယာမှ တစ်ဆင့်ပညာပေးခြင်း

၂၀၀၅ နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ရေဒီယိုအစီအစဉ် (၁၂)ခုကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် အပိုင်းနှစ်ခုဖြင့် အပြိုင် ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ အပိုင်း(၁) နှင့် (၂)မှ ခေါင်းစဉ် (၆)ခုကို နှစ်လအတွင်း အကြိမ်ကြိမ် အသံလွှင့်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရပ်ရွာ ရေဒီယိုအသံလွှင့်ရုံများ ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်ခြင်း မရှိတော့သဖြင့် အစီအစဉ်များ ရပ်နားခဲ့ရသည်။ စီမံချက်ဆောင်ရွက်သည့် ရပ်ရွာများတွင် ရေဒီယိုအသံပြုနိုင်မှု နည်းပါးခြင်းကလည်း အကြောင်းအရင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် စီမံချက်လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် "The Road to Justice" 'တရားမျှတမှုခရီး'ဟု အမည်ရသည့် ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းတစ်ခုကို ထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်အတွင်းပြုလုပ်သည့် ကျေးရွာအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုခဲ့သည်။

ဘန်ဒေါင်းမြို့မြင်ကွင်း။
(Photo : sabung.hamster)

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

CCL များသည် တရားရေးစနစ်၊ တရားရေးဌာနများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နားလည်မှုတွင် တိုးတက်လာကြောင်း သုံးသပ်မှုများနှင့် ဆန်းစစ်မှုများအရ တွေ့ရသည်။ တရားမျှတမှုနှင့် ရာဇဝတ်မှုအကြား ကွဲပြားမှုကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာကြသည်ကို တွေ့ရသည်ဖြစ်သောကြောင့် လိင်အကြမ်းဖက်မှုကဲ့သို့သော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အမှုအခင်းများ တိုင်ကြားရာတွင် ပို၍ နည်းလမ်းတကျ တိုင်ကြားနိုင်စေခဲ့သည်။ အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် နားလည်လာကြပြီး ရဲတိုင်ကြားခြင်းနှင့် တရားစွဲခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း သိရှိလာကြသည်ကို CLL များကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာတွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ပဋိပက္ခဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ကြားဝင်စေ့စပ်ခြင်း အပိုင်းတွင်မူ CLL များသည် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းထက် ကြားဝင်စေ့စပ်ခြင်းကိုသာ အဓိကပြုလုပ်ကြကြောင်း အချက်အလက်များအရ သိရသည်။ CCL ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၏ ပြဿနာဖြေရှင်းပုံပေါ်တွင် စီမံချက်၏ သက်ရောက်မှု ကြီးမားစွာရှိကြောင်း ကောက်ချက်ချနိုင်သည်။ ASF မှ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မေးမြန်းမှုများနှင့် စစ်တမ်းများအရ စီမံချက်သည် ကျေးရွာနှင့် ကျေးရွာစုခေါင်းဆောင်များ၏ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ရည်ကိုင်ရည် ယုံကြည်မှုကို ပိုမိုတိုးတက်စေခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

၄.၃.၂။ ရသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း (ဘတ်ဂျက်) ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း (ဘန်ဒေါင်း၊ အင်ဒိုနီးရှား)^၉

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

ဘန်ဒေါင်းမြို့သည် အနောက်ဂျာဗားခရိုင်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ဘန်ဒေါင်း၌ နေထိုင်သူများသည် ဥပဒေကြမ်းများအကြောင်းကို သတိထားမမရှိသလောက်ဖြစ်ပြီး၊ ဒေသန္တရအစိုးရကလည်း အချက်အလက်များကို ကြည်ကြည်ဖြူဖြူနှင့် ဖြန့်ဝေပေးရန် ဆန္ဒမရှိခဲ့ပါ။ အစိုးရဆိုင်ရာ အချက်အလက်များရရှိရန်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းရင်းနှီးမှုရှိမှသာ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဒေသအဆင့်နှင့် ခရိုင်အဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံကိန်းစည်းဝေးပွဲအတွင်း ဘတ်ဂျက်များ ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများပါဝင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ဆိုသော်ငြားလည်း ရပ်ရွာဒေသအကျိုးအစား ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ၏ အကျိုးကိုသာ ဦးစားပေးလေ့ရှိသည်။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို ပြည်သူလူထုက သိရှိနိုင်မှုမရှိသဖြင့် အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပေါ်တွင် စောင့်ကြည့်စိစစ်နိုင်မှုမှာ အားနည်းခဲ့သည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

လွတ်လပ်စွာရပ်တည်သော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော Bandung Institute of Governance Studies (BIGS) ၏ စီမံချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၂၀၀၂ မှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ -

- ကောင်းမွန်သည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဖြစ်ပေါ်လာစေရန်၊ အစိုးရ၏ တာဝန်ခံမှုရှိလာစေရန်နှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများကို စွမ်းဆောင်ရည် ဖြည့်ဆည်းပေးရန်
- အခြေခံလူတန်းစားများကို အကူအညီဖြစ်စေသည့် စီမံချက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့ တိုက်ရိုက်ချပေးသည့် ငွေပမာဏ မည်မျှ ရှိသည်ကို ရသုံးစာရင်းလေ့လာခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ရန်
- အစိုးရပိုင်းမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများနှင့် ပြည်သူလူထုကြား၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားရေးမဏ္ဍိုင်အကြား၊ အစိုးရဌာနတွင်းမှ ဦးစီးများနှင့် ဝန်ထမ်းများကြားတွင် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် သိရှိအသုံးပြုနိုင်မှု မညီမျှမှုများကို ဖယ်ရှားရန်
- ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအသုံးပြုပုံနှင့် ပတ်သက်သည့် သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် ပညာပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

BIG5 စီမံချက်မစတင်မီကာလများတွင် ဘတ်ဂျက်စာရင်းအသေးစိတ်ကို ပြည်သူလူထုများထံသို့ ပြသမှုများမရှိခဲ့ပါ။ မြို့တော်အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ (မြို့တော်ဝန်ရုံးမှဦးစီးသည့်ဌာနခွဲ)သည် ၎င်းတို့၏ ဘတ်ဂျက်အကျဉ်းချုပ်ကို DPRD (ဒေသခံများ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော မြို့တော်လွှတ်တော်)သို့ပေးပို့ကာ သုံးသပ်မှုနှင့် အတည်ပြုမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်စေသည်။ BIG5 သည် မြို့တော်ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်အသေးစိတ်ကို အောင်မြင်စွာရယူကာ ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အချို့မှာ -

(၁) အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်း

BIG5 သည် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အများပြည်သူ ပရိသတ်အပေါင်းနားလည်စေရန် ရိုးရှင်းသည့် ပုံစံမျိုးစုံဖြင့် ဖြန့်ဝေသည်။ ဖြန့်ဝေမှုပုံစံတစ်ခုမှာ မြို့တော်အုပ်ချုပ်ရေးဌာနများ၏ စာရင်းကို ၎င်းတို့ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် စာချုပ်အပါအဝင် ရရှိသည့် ဘတ်ဂျက်နှင့်တကွ နှစ်စဉ် ပိုစတာများထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၃ နှင့် ၂၀၀၅ အတွင်း ပိုစတာပေါင်း (၃၀၀၀)ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပိုစတာအချို့ကို လူမြင်ကွင်းနေရာများတွင်ကပ်ထားပြီး အချို့ကို တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၊ ဒေသတွင်းခေါင်းဆောင်များ၊ အရာရှိများနှင့် အချက်အလက်တောင်းခံသူများထံသို့ ပေးပို့သည်။

(၂) ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း

BIG5 သည် တစ်နှစ်လျှင်နှစ်ကြိမ် ‘DPRD အသုံးစားရိတ်’ အမည်ဖြင့် ၁၉၉၇ မှ ၂၀၀၂ အထိ မြို့တော်လွှတ်တော်၏ ဘတ်ဂျက်အချက်အလက်များကို လေ့လာပြီး စာအုပ်ထုတ်ဝေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထုတ်ဝေမှုကြောင့် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် DPRD အဖွဲ့ဝင်များ ဘတ်ဂျက်

အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ထားမှုကို ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် BIG5 သည် ပထမဆုံး နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာအဖြစ် APBD Document (ဒေသန္တရအစိုးရဘတ်ဂျက် စာရွက်စာတမ်း) အမည်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် မြို့တော်အသုံးစရိတ်ဘတ်ဂျက်အပြည့်အစုံကို ဖော်ပြထားသည်။ APBD စာရွက်စာတမ်းစုစည်းမှုကို နှစ်စဉ် အုပ်စု ၁၀၀၀ ကျော်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး အစိုးရအရာရှိများ၊ ပညာရှင်များနှင့် NGO များသို့ အဓိကဖြန့်ဝေခဲ့သည်။

(၃) နှစ်လတစ်ကြိမ်ထုတ် မဂ္ဂဇင်း

BIG5 သည် နှစ်လတစ်ကြိမ်ထုတ်ဝေသည့် မဂ္ဂဇင်းတွင် ဘတ်ဂျက် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်နှင့် ဘတ်ဂျက်အသေးစိတ်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ပို၍ပညာတတ်သော အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများအတွက် ရည်ရွယ်သည်။ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ပြည်သူများနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ပြဿနာများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးထားချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ အုပ်စု ၁၀၀၀ ကျော် ထုတ်ဝေပြီး အစိုးရအရာရှိများ၊ DPRD (မြို့တော်လွှတ်တော်)၊ NGO များနှင့် တက္ကသိုလ်များသို့ နှစ်လတစ်ကြိမ် ဖြန့်ဝေသည်။

(၄) ရေဒီယို

ဘတ်ဂျက်ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ပြဿနာကို ဆွေးနွေးရန် BIG5 သည် ရေဒီယိုကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ၂၀၀၁ မှ ၂၀၀၂ ခုနှစ်အတွင်း ဘတ်ဂျက်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးပွဲ(၁၀)ခုကို ဒေသတွင်း အသံလွှင့်ရုံများမှတစ်ဆင့် ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ ရေဒီယို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ရိုးရှင်းပြီးနားလည်လွယ်သည့်ပုံစံဖြင့် နယ်မြေအနှံ့မှ အခြေခံလူထုသို့ ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ခဲ့သည်။

(၅) သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ

ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်စာရွက်စာတမ်းတွင် ပါဝင်သည်များကို နားလည်နိုင်ရန်နှင့် ဘတ်ဂျက်ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် BIG5 မှ သင်တန်းများ ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ NGO ဝန်ထမ်းများ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် ကျောင်းသားများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ သုံးသပ်မှုပြုလုပ်ပုံနှင့် အသုံးပြုပုံတို့ကို သင်တန်းပေးသည်။ DPRD အဖွဲ့ဝင်များ၊ အစိုးရအရာရှိများ၊ တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပြည်သူများ တက်ရောက်ပြီး ဘတ်ဂျက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့် စာတမ်းဖတ်ပွဲများကို ပြုလုပ်ပေးသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲများသည် ဘတ်ဂျက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ အားကောင်းစေရန်အတွက် တက်ရောက်သူများကြား အလွတ်သဘော ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်အောင်လည်း ဖန်တီးပေးသည်။

(၆) သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ ပြုလုပ်ခြင်း

ဘတ်ဂျက်ကိစ္စမူမမှန်မှုများကို ထောက်ပြရန် BIG5 သည် သတင်းထုတ်ပြန်မှုများကို ပြုလုပ်သည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် လွှတ်တော် ဘတ်ဂျက်၏ အထွေထွေခေါင်းစဉ်ဖြင့် သုံးစွဲထားမှုသည် အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ်ချက် ထက်ပိုနေသည်ကို BIG5 ၏ သုံးသပ်မှုအရ တွေ့ရှိခဲ့ ကြသည်။ BIG5 သည် ယင်းကိစ္စကို သတင်းထုတ်ပြန်ချက်ပြုလုပ်ခဲ့ရာ နိုင်ငံသားများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရရှိခဲ့ပြီး ဒေသတွင်း ရေဒီယိုနှင့် သတင်းစာပေါင်းများစွာက ယင်းအကြောင်းကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်းနှင့် သတင်းထုတ်လွှင့်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

(၁) စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းမှုကို အားကောင်းစေခြင်း

ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ရရှိခြင်းသည် မြို့တော် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနခွဲ၏ ဘတ်ဂျက်တင်ပြမှုကို စစ်ဆေးရမည့် DPRD မြို့တော်လွှတ်တော်၏ လုပ်ငန်းများကို ပို၍ အားကောင်းစေခဲ့သည်။ BIG5 မှ ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ရရှိသည့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး မြို့တော်လွှတ်တော်သည် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနသို့ မေးခွန်းများ မေးမြန်းနိုင်ပြီး ယခင်က မြို့တော်အုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှ ပေးပို့လေ့ရှိသည့် ဘတ်ဂျက်အကျဉ်းချုပ်အစား အသေးစိတ် ဘတ်ဂျက်ကို ကိုင်စွဲကာ အပြန်အလှန် မေးမြန်းဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ သည်။ ပြည်သူများအတွင်း ဘတ်ဂျက်နှင့်ဆိုင်သည့် ဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် မြို့တော်လွှတ်တော်သည် မသင်္ကာဖွယ် ဘတ်ဂျက် တင်ပြမှုများကို မီဒီယာသို့ ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သည်။

(၂) ဘတ်ဂျက်မသမာမှုပြုခြင်းနှင့်

ဘတ်ဂျက်လေလွင့်မှုများ လျော့ချနိုင်ခြင်း

BIG5 မှ တင်ပြသည့် အချက်အလက်များကို အသုံးပြုပြီး အစိုးရ သည် ဘတ်ဂျက်မသမာမှုများကို လျော့ချနိုင်ခဲ့သည်။ ဘတ်ဂျက် သုံးသပ်မှုနှင့် ပြည်သူများ၏ အကြံပေးဝေဖန်မှုတို့ကြောင့် အစိုးရသည် မရှင်းလင်းသည့် သို့မဟုတ် အတိတ်လိုက်စားမှုပေါ်ပေါက်နိုင်ခြေရှိသည့် ခေါင်းစဉ်များကို ဖယ်ထုတ် သို့မဟုတ် လျော့ချပေးခဲ့ရသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနအများအပြားသည် မသမာမှုနှင့် အလေ အလွင့်များကို လျော့ချနိုင်ရန် ဘတ်ဂျက် အပြောင်းအလဲများစွာကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

(၃) နိုင်ငံသားများ၏အသိအမြင်များကို နိုးကြားတက်ကြွစေခြင်း

ပြည်သူများသည် ဘတ်ဂျက်ပြဿနာများ၊ ဘတ်ဂျက် အရေးပါ ပုံနှင့် ဘတ်ဂျက်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတို့နှင့်ဆိုင်ပြီး ပို၍ သတိထားမိလာ ကြသည်။ ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ဘဝများနှင့် ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာ ဒေသရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက် ပြီး ဘတ်ဂျက်ခွဲတမ်း၏ သက်ရောက်မှုနှင့် အစိုးရ၏ တုံ့ပြန်မှုများအပေါ်

တွင် ပို၍ စူးစမ်းလိုလာကြသည်။ ဥပမာ- ပြည်သူများက ဘတ်ဂျက်ကို မည်ကဲ့သို့စောင့်ကြည့်နိုင်မည်ကို သိရှိလို၍ ရေဒီယိုအစီအစဉ်များသို့ စာတိုပေးပို့မေးမြန်းခြင်းများ ရှိလာခဲ့သည်။

၄.၃.၃.။ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် နည်းပညာကိုပေါင်းစပ်အသုံးပြုခြင်း (နာဂါမြို့၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ)။

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်း မြင့်မားခြင်းနှင့် ရုန်းကန်နေခဲ့ရပြီး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြဿနာများနှင့် အခွန်ရရှိမှု လျော့နည်းလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖိလစ်ပိုင်ပီဆို လိုငွေ တစ်သန်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ဘီကိုးလ်ခရိုင်၏မြို့တော် နာဂါမြို့ (Naga City) သည် လူဦးရေထူထပ်လွန်းခြင်း၊ ယာဉ်ကြောပိတ် ဆို့မှု ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ မြို့တော်အတွင်းနေထိုင်သူ လေးဦးအနက် တစ်ဦးသည် အိမ်ခြေရာမဲ့ဖြစ်ပြီး၊ ရာဇဝတ်မှုနှုန်းမှာ လည်း မြင့်တက်နေခဲ့သည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

နာဂါမြို့တော်အစိုးရသည် အစိုးရမဟုတ်သည့် ဒေသခံအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လူထုအဖွဲ့အစည်းများ စုစည်းထားသည့် ညွှန်ပေါင်းအဖွဲ့ ဖြစ်သော နာဂါမြို့သားများကောင်စီနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်သည့် စနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ယင်းစနစ်မှတစ်ဆင့် NGO များသည် အစိုးရ စီမံကိန်းများကို လေ့လာနိုင်၊ မဲပေးနိုင်ပြီး သွယ်ဝိုက်ပါဝင်မှုများ ပြုလုပ် နိုင်ကြသည်။ တာဝန်ခံမှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု အားကောင်းသည့် အစိုးရဖြစ်လာစေရန်၊ မြို့တော်တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်စီမံမှု များ ပြုလုပ်ရာတွင် ပို၍ခေတ်မီသည့်နည်းများ အသုံးပြုတတ်လာ စေရန် ရည်ရွယ်လျက် အောက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြသည်။

(၁) လုပ်ငန်းပြီးမြောက်မှု တိုးတက်ရေးအစီအစဉ်

လုပ်ငန်းများ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်လိုစိတ်ရှိစေရန် ဆုချီးမြှင့် ခြင်း သို့မဟုတ် မက်လုံးပေးဆွဲဆောင်ခြင်းများဖြင့် နာဂါမြို့တော် ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်အောင်မြင်မှုကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။

(၂) သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ် (ICT-DEV)

အစီအစဉ်၏ ပထမဆုံး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်မှာ မြို့တော် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းများကို ကွန်ပျူတာစနစ်သို့ ပြောင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများ၏အမြင် များပါဝင်အောင်လည်းယင်းအစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

i-Governance Program ကို နာဂါမြို့တော်အစိုးရ၏ အချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ် (ICT-DEV)၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဒေသတွင်းကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ရပ်ရွာအတွင်းမှ အခွင့်အရေးအနည်းဆုံးပြည်သူများ ပါဝင်မှုကိုမြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်ပါကိစ္စများအားကောင်းလာစေရန် ရည်ရွယ်လျက် i-Governance ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

- **အားလုံးပါဝင်သော အုပ်ချုပ်စီမံမှု** - အာဏာရအစိုးရ ဆောင်ရွက်မှုတွင် ပြည်သူများအားလုံးနှင့် ကဏ္ဍအသီးသီးမှ အဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်စေရန်
- **သတင်းအချက်အလက်ပွင့်လင်းမှု** - ကောင်းမွန်ပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရသော အုပ်ချုပ်ရေးတစ်ရပ် ဖြစ်ထွန်းလာရန်အတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေပေးရန်
- **အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေး** - ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သူများနှင့် ပြည်သူများအကြား အချက်အလက်များပေးခြင်းနှင့် ကြားနာမှု ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်
- **တီထွင်ဆန်းသစ်သော အုပ်ချုပ်ရေး** - တီထွင်ဖန်တီးမှုနှင့် ဆန်းသစ်မှုတို့ဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော မြို့တော်အဖြစ် ပုံဖော်ရန်။

i-Governance အစီအစဉ်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ အင်တာနက် အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်းများနှင့် ပြင်ပတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

(၁) Naga.gov (www.naga.gov.ph)

နာဂါမြို့သားများအတွက် အသုံးတည့်ကာ၊ အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်သည့် မြို့တော်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ခေတ်မီဆန်းသစ်သော နည်းပညာအသုံးပြုပြီး ဖော်ပြထားသည့် မြို့တော်အစိုးရ၏ ဝဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည်။ မြို့တော်နှင့်ဆိုင်သည့် မသိမဖြစ်လိုအပ်သော အချက်အလက်များ၊ မြို့တော်အကြောင်းအသေးစိတ်၊ မြို့ပြအညွှန်းကိန်းနှင့် ကိန်းဂဏန်းများ၊ ခရီးသွားလည်ပတ်ရန်နေရာများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခွင့်အလမ်းများ၊ ခေါင်းလှဲရယူနိုင်သည့် မြေပုံများနှင့် ဇယားများကို ဖော်ပြထားသည်။

(၂) NetServe

Naga.gov ဝဘ်ဆိုက်မှ စာမျက်နှာတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြို့တော်အစိုးရက ပံ့ပိုးပေးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများစာရင်းကို ဖော်ပြထားပေးသည်။ ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးတို့အတွက် တာဝန်ရှိသူများ၏ အချက်အလက်၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အချိန်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ မြို့တော်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်းများ၊ မြို့တော် နှစ်ပတ်လည် အသုံးစရိတ် အသေးစိတ်ထုတ်ပြန်ချက်များ၊ အစိုးရ၏ လေလံခေါ်ယူမှုများနှင့်

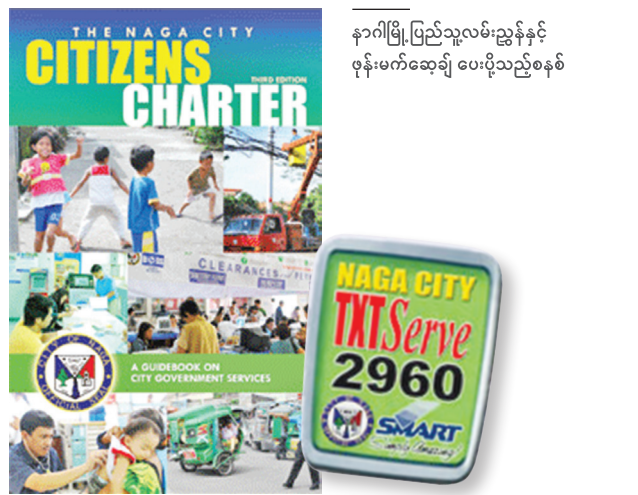
ယင်းတို့၏ရလဒ်များ၊ ရရှိနိုင်သည့် ပြည်သူ့အထောက်အပံ့များ၊ မြို့တော်ဥပဒေနှင့် စည်းကမ်းများ၊ မြို့တော်၏ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ၎င်းတို့ကို ဆက်သွယ်ရမည့်လိပ်စာများ အစရှိသည့် အချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ NetServe တွင် နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် တန်းတူမှုတသည့် ဝန်ဆောင်မှုများရရှိမှု ရှိမရှိနှင့် အဂတိလိုက်စားသည့် ဝန်ထမ်းများ သို့မဟုတ် ပြဿနာများ ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်းမရှိသည့် အရာရှိများအကြောင်းကို တိုင်ကြားနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကတိကဝတ် ဖြည့်ဆည်းမှုဆိုင်ရာ "Performance Pledges" စာမျက်နှာတစ်ခုကို ထည့်သွင်းထားသည်။

(၃) TextServe

ဖုန်းမက်ဆေ့ချ် (SMS) စနစ်အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်သည့် i-Governance ၏ လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် တယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ TextServe တွင် ပြည်သူများသည် SMS မက်ဆေ့ချ်ပေးပို့ကာ အစိုးရ၏လုပ်ငန်းများကို မှတ်ချက်ပေးနိုင်ပြီး အချက်အလက်များ တောင်းခံနိုင်သည်။ တစ်ခါပို့လျှင် ကျပ်ငွေ ၃၀ နှင့်ညီမျှသည့် ဖိလစ်ပိုင်ငွေ (၂.၅၀) ပြား ကုန်ကျသည်။ ယင်း SMS စာစောင်များကို မြို့တော်ရုံး၏အီးမေးလ်နှင့် ချိတ်ဆက်ထားပေးသည်။ SMS များကို တစ်ရက်အတွင်းစာပြန်ပြီး နောက်ဆက်တွဲ ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးသို့ အချိန်တိုအတွင်း ညွှန်ကြားမှုများ ပြုလုပ်သည်။ အစိုးရ၏စီမံကိန်းများနှင့် မူဝါဒများပေါ် သဘောထားများကို NetServe မှတစ်ဆင့် ဖော်ပြနိုင်ကြသည်။ မိလ္လာစနစ်ကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုပြဿနာများနှင့် အခွန်အခကောက်ယူခြင်း ကိစ္စများကို တိုင်ကြားရန်လည်း အသုံးပြုကြသည်။

(၄) နာဂါမြို့ပြည်သူ့လမ်းညွှန် (Naga City Citizens Charter)

အင်တာနက် သို့မဟုတ် တယ်လီဖုန်းမရှိသည့် ဒေသများအတွက် အထူးရည်ရွယ်ပြုစုထားသည့် လမ်းညွှန်စာအုပ်ဖြစ်သည်။ မြို့တော်

အစိုးရက ပံ့ပိုးပေးနေသည့် အဓိကဝန်ဆောင်မှု တစ်ခုချင်းစီကို အသေးစိတ် အချက်အလက်များဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။ ဝန်ဆောင်မှုများရယူရန် လမ်းညွှန်အဆင့်ဆင့်၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အချိန်၊ ဆက်သွယ်ရမည့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဌာနများတည်နေရာပြမြေပုံများ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်သည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

(၁) ကုန်ကျစရိတ်လျော့ချနိုင်ခြင်း

အစီအစဉ်များအားလုံး၏ ရလဒ်များ ပေါင်းစပ်လိုက်ပါက ကြီးမားသည့် အကျိုးကျေးဇူးကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဒေသတွင်း အခွန်ဝင်ငွေအဖြစ် ၁၉၈၈ တွင် ပီဆို (၁၃)သန်း ရရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် (၁၃၂) သန်းထိ တိုးတက်သွားခဲ့သည်။ လူအင်အားအသုံးချမှု လျော့ချလိုက်နိုင်ခြင်း၊ တစ်ဦးချင်း အလုပ်ပြီးမြောက်မှုတိုးတက်လာခြင်းတို့ကြောင့် တိုးတက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ အစီအစဉ်အရ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လုပ်ငန်းစဉ်များကြောင့် ဝယ်ယူသည့်စရိတ်များ လျော့ကျသွားသည်။

(၂) ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း

လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ကွန်ပျူတာစနစ် သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် တိုးတက်ခဲ့သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မွေးစာရင်းထုတ်ပေးခြင်းအတွက် တစ်ပတ် အချိန်ယူခဲ့ရာမှ ယခုအခါ မိနစ်(၃၀)နှင့်အပြီး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လာသည်။ အခွန်တွက်ချက်မှုအတွက် ကြာချိန် လေးနာရီမှ တစ်မိနစ်အထိ လျော့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဝန်ဆောင်မှုပိုင်းတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ၂၀၀၂ ခုနှစ်အတွက် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ရန် အလွယ်ကူဆုံးမြို့အဖြစ် အရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည်။

မီးဘေး၊ ရေဘေး သတိပေးလှုပ်ရှားမှုစီမံချက်တွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် ပုံစံတော်။
(Photo : Western Cape Government)

၄.၃.၄။ မီးဘေးနှင့်ရေဘေး သတိပေးနှိုးဆော်သည့် စီမံချက် (တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ)၂၁

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ ခရိုင်ကိုးခုအနက် တစ်ခုဖြစ်သော Western Cape တွင် ရေဘေး၊ မီးဘေးဆိုင်ရာ သတိပေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် မီးဘေး၊ ရေဘေး သတိပေးလှုပ်ရှားမှုစီမံချက်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ကာလအတွင်း တောင်အာဖရိကငွေရန် (၂.၅) ဘီလီယံတန်ဖိုး ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် ရေကြီးမှုများကိုခံခဲ့ရသည့် ခရိုင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်က Western Cape တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဘေးအန္တရာယ်ဆန်းစစ်မှုအရ ဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်စေသည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၏ ၇၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရေကြီးမှု၊ မီးဘေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင်ဖြစ်သည့် မတော်တဆမှုများကြောင့် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

ဒေသန္တရအစိုးရ၏ ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှုနှင့် မီးသတ်ဌာန၏ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးဌာနခွဲ၊ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဌာနခွဲ၊ Paraffin Safety Association of Southern Africa၊ CapeNature နှင့် Western Cape ရှိ မြူနီစီပယ်ငါးခု၊ ကိတ်တောင်မြို့၊ မြူနီစီပယ်ကိုယ်စားလှယ်များပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

စီမံချက်ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ကျူးကျော်နေရာများတွင် အများဆုံးဖြစ်လေ့ရှိသည့် ရေဘေး၊ မီးဘေး ဆိုးကျိုးများကို လျော့ချနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဖျော်ဖြေရေးအစီအစဉ်များတွင် အချက်အလက်များ၊ သတင်းစကားများ ထည့်သွင်းတင်ဆက်ခြင်းဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအောက်ဆုံးမှ အစုအဖွဲ့များသို့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဆိုင်သော၊ ဘေးကင်းရေးနှင့်ဆိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ ပေးပို့ခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည်။

ဖျော်ဖြေရေးအဖွဲ့တစ်ခုကို ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့နှင့် ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တို့နှင့်အတူ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သက်ဆိုင်သူများနှင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးသူများသည် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်အသီးသီးကို ပံ့ပိုးပေးကြသည်။ ပဏာမအနေဖြင့် ဦးတည်ထားသူများမှာ ပြည်နယ်ရှိ ခရိုင်ငါးခုအနက်မှ လေးခုရှိ ၅ တန်းမှ ၈ တန်းထိ ကျောင်းသားများဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ တွင် စီမံချက်ဦးတည်မှုကို ချဲ့ထွင်ခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းများကို ၁ တန်းမှ ၈ တန်း ကျောင်းသားများအတွက် သာမက ကျူးကျော်ရပ်ကွက်အတွင်း နေထိုင်သူများအတွက်ပါ ရည်ရွယ်ချက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများတွင် -

(၁) ဖျော်ဖြေရေးအဖွဲ့သည် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် ပြောဆိုကြ

သည့် ဘာသာစကားသုံးမျိုး (အာဖရိကန်၊ အင်္ဂလိပ်၊ အီစီဒိုဇာ) ကို အသုံးပြုပြီး Western Cape မှ လူမျိုး အမျိုးမျိုးတို့အတွက် ကပြဖော်ပြကြသည်။ ပြဇာတ်တွင် သရုပ်ဆောင်လေးဦး ပါဝင်ပြီး စီမံချက်ကာလအတွင်း နေရာအသီးသီးတွင် အကြိမ်ပေါင်း များစွာ ဖော်ပြကြသည်။

(၂) စင်တင်ဖျော်ဖြေမှုနှင့်အတူ လာဘ်ကောင် သစ်ကုလားအုပ် (ကိုဂျယ်ရီ)ကိုလည်း ဇာတ်ဆောင်များနှင့် ပြည်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေး ပေါ်ပေါက်စေရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပရိသတ်ထံသို့ရောက်စေရန် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ပရိသတ်များ အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များကို လာဘ်ကောင် သစ်ကုလားအုပ်အား ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ခွင့်ပေးခြင်းကြောင့် တင်ဆက်သူများနှင့် ပရိသတ်အကြား ဆက်ဆံရေးကို နွေးထွေးစေပြီး သတင်းအချက်အလက်ပုံနှိပ်မှုကို တိုးတက်စေသည်။

(၃) ပညာပေးသတင်းစကားများပါဝင်သည့် လက်ကမ်းစာစောင်၊ ကြော်ငြာစာများ၊ ရက်ဂ်ဘီ(ရက်ဂ်ဘီအားကစားတွင် အသုံးပြုသောဘောလုံး)၊ ဘောလုံးနှင့် တီရှပ်များကို ဖော်ပြမှုမစတင်မီ ပရိသတ်များသို့ ဖြန့်ဝေပေးသည်။ အရေးပေါ်ဖုန်းနံပါတ်၊ မီးဘေး၊ ရေဘေး အမျိုးအစားများအကြောင်း ရှင်းပြမှု၊ ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရင်းနှင့် အကျိုးဆက်များ၊ အဖြစ်များသည့်ဒေသများ၊ ဘေးအန္တရာယ်ရှောင်ရှားပုံနှင့် အန္တရာယ်ကင်းအောင် နေထိုင်ပုံတို့ကို ယင်း ပညာပေးသတင်းစကားများတွင် ထည့်သွင်းကြသည်။ ထို့အပြင် ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များဖြစ်သည့် မီးလောင်သည့်အခါ မည်သို့ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ဖယောင်းတိုင်ကို ဘေးမဖြစ်စေဘဲ မည်သို့အသုံးပြုရန် အပါအဝင် အခြားအချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

(၄) ရေဒီယို၊ အွန်လိုင်းသတင်းနှင့် ပုံနှိပ်သတင်းစာ အများအပြားမှ လှုပ်ရှားမှုအကြောင်းသတင်းများ ဖော်ပြပေးခြင်းသည် အဓိကအရေးကြီးသည့်အပိုင်းမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ သတင်းစာများတွင် လှုပ်ရှားမှု၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ရေဘေး၊ မီးဘေးနှင့် ကြုံပါက ဘေးကင်းအောင် နေထိုင်နည်းနှင့် အရေးပေါ်နံပါတ်များကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် သတင်းစာအများအပြားတွင် အနုပညာနှင့် ကဗျာပြိုင်ပွဲ အများအပြားကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ရေဒီယို အသံလွှင့်မှုမှတစ်ဆင့် များစွာသော ပရိသတ်များဆီသို့ သတိပေးနှိုးဆော်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

(၅) လှုပ်ရှားမှုမပြုလုပ်မီနှင့် ပြုလုပ်ပြီးနောက်ပိုင်း ပြဿနာအပေါ် နားလည်သည့်အဆင့်ကို ဆန်းစစ်ရန်အတွက် အနုပညာနှင့် ကဗျာပြိုင်ပွဲများကို ကျောင်းများအတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပြိုင်ပွဲဝင်သည့် အနုပညာလက်ရာများကို အမှတ်ပေးရာတွင် ဖန်တီးသည့် အနုပညာရှင်ဖြစ်သော ကလေးငယ်၏ ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် ပုံဖော်ရာတွင် ပေးလိုသည့် သတင်းစကားအပေါ်တွင် ၎င်း၏နားလည်မှုအဆင့်အပေါ် မူတည်၍ အမှတ်ပေးမှုများပြုလုပ်သည်။ ထို့အပြင် ဆန်းသစ်မှုနှင့် သဒ္ဒါ

မှန်ကန်မှုတို့အပေါ်တွင် မူတည်၍လည်း အမှတ်ပေးသည်။
(၆) ပရိသတ်များအကြား သတင်းစကားများ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြန့်နှံ့သွားစေရန် ဘေးအန္တရာယ် သတိပေးခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းစကားများနှင့် အလှဆင်ထားသည့် ခဲတံ၊ ဦးထုတ်၊ အင်္ကျီ၊ ရက်ဂ်ဘီ၊ ဘောလုံးနှင့် ရေဘူးများကို ဆုအဖြစ်ချီးမြှင့်ကာ ဖြန့်ဝေကြသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

အကျိုးသက်ရောက်မှုကို တိုင်းတာရာတွင် စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် နည်းစနစ်များ (observational methods) ဖြင့် အချက်အလက်များ စုစည်းသည့်စနစ်ကို အသုံးပြုသည့်အပြင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ရေဒီယိုအစီအစဉ်၊ သတင်းစာဆောင်းပါး၊ ကျောင်းနှင့် ရုပ်ရွာအတွင်း ဖော်ပြမှုများ၊ ပြိုင်ပွဲအရေအတွက်တို့ဖြင့် ရလဒ်များကို တိုင်းတာခဲ့သည်။ ဖော်ပြမှုများပြုလုပ်စဉ်စုစည်းခဲ့သည့်အချက်အလက်များအရ ကျောင်းသားများသာမက ဆရာများ၏ မီးဘေး၊ ရေဘေးဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ လှုပ်ရှားမှုအကြောင်းကို ဒေသန္တရ စာနယ်ဇင်း(၁၅)ခု၊ အွန်လိုင်းသတင်းစာနှင့် ရေဒီယိုအင်တာဗျူး ၁၂ခုတို့တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ သတင်းစကားများသည် အခြားသောဒေသ သို့မဟုတ် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောအသိုင်းအဝိုင်းများသို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့သည့် သက်သေဖြစ်သည်။ လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် အခြားပညာပေးပစ္စည်းများကိုလည်း ဖြန့်ဝေခဲ့ပြီး ပေးလိုသည့် သတင်းစကား မေ့ပျောက်မသွားစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဖော်ပြခဲ့ပါ အချက်အလက်များအားလုံးသည် ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ သတင်းစကားအကြောင်း သိရှိစေရန်အတွက် စုပေါင်း သက်ရောက်မှုရှိခဲ့ကာ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အသိအမြင်နှင့် အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ရှောင်ရှားသည့် အပြုအမူများ ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။

မီးဘေး၊ ရေဘေး သတိပေးလှုပ်ရှားမှုကို အမျိုးသား ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှုအက်ဥပဒေနှင့် မူဘောင်နှင့် Western Cape ပြည်နယ် ဘေးအန္တရာယ်စီမံမှု မူဘောင်တို့၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လှုပ်ရှားမှု၏ ထိရောက်မှုကို တိုင်းတာရန်နှင့် သိရှိနိုင်ရန်အတွက် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ယင်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၄.၄။ နယ်ပယ်(၁) နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ် ကျယ်ပြန့်လာစေရန် ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်သည့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးကဏ္ဍသည် အရေးကြီးသည်။ ပြည်သူများ သိသင့်သိထိုက်သည့် အချက်အလက်များကို သိရှိနေစေရန်နှင့် အစိုးရအနေဖြင့်လည်း ပြည်သူများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များ ပြန်လည်ကြားသိနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရနှင့် ပြည်သူအကြား အပြန်အလှန်ရှိသည့် ဆက်ဆံရေးစနစ်ရှိရန် လိုအပ်သည်ဟု ပညာရပ်ဆိုင်ရာ လေ့လာချက်များက ဆိုထားသည်။ ထိရောက်သည့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးလုပ်ငန်းနှင့် အချက်အလက်များ

သိရှိအသုံးပြုခွင့်တို့သည် ပြည်သူများ ဥပဒေအသိအမြင်နည်းပါးသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေး ၏ လက္ခဏာရပ်များဖြစ်သော နိုင်ငံတော်၏ စွမ်းဆောင်ရည်၊ တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့ တိုးတက်လာစေရန် ပြည်သူ့ဆက် ဆံရေးသည် မရှိမဖြစ်အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဖော်ပြခဲ့ပါဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက ပြည်သူများ၏ ဥပဒေနှင့် အစိုးရဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် အလှမ်းဝေးနေမှု ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပါဝင်လေ့ရှိသည့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ -

- ရေဒီယို၊ ပုံနှိပ် (မဂ္ဂဇင်း၊ လက်စွဲစာအုပ်၊ လက်ကမ်းစာ စောင်၊ ကြော်ငြာ)၊ ဝဘ်ဆိုက်၊ ဆန်းသစ်သော ဖျော် ဖြေရေးအစီအစဉ်များနှင့် SMS အပါအဝင် နည်း ပညာအမျိုးမျိုး အသုံးပြုပြီး ပြည်သူလူထုအား အသိ အမြင် တိုးတက်စေခြင်း
- ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး နည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ များ၏ သဘောထားများနှင့် တိုင်ကြားမှုများ လက်ခံ ဖြေရှင်းပေးကာ အစိုးရ၏ တာဝန်ခံမှုနှင့် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးမှုတို့ကို တိုးတက်စေခြင်း
- ရပ်ရွာစကားဝိုင်း၊ ကျေးရွာအဆင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များ၊ ရပ်ရွာအဆင့် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် ဆရာ ဖြစ်သင်တန်းများ ပေးခြင်း၊ အနုပညာဆန်းသစ်ဖျော် ဖြေမှုများ၊ စီမံချက်များ၏ ထိရောက်မှုကို တိုင်းတာရန် အတွက် ပြိုင်ပွဲများပြုလုပ်ခြင်း အစရှိသည့် နည်းလမ်း များအသုံးပြုကာ ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ပါဝင်မှု အရှိန်မြှင့်တင်ခြင်း
- လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်သူများအကြား၊ အကောင်အထည်ဖော်သူများနှင့် ရပ်ရွာလူထုအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အခြေအနေများ၊ ဖြေရှင်းနေရသည့် ပြဿနာများ၊ လူမှုစီးပွားရေး အနေအထားများ တူညီမှုနှင့် ကွဲပြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများကို အဓိကထား ရွေးချယ်လေ့လာထားသည်။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံလေ့လာမှုတွင် ပါဝင်သည့် စီမံချက်များသည် ယထာဝရအနေအထားအမျိုးမျိုးကို လွှမ်းမိုးထားပါသည်။ အချို့ စီမံချက် များကို ကျေးလက်ဒေသတွင် အကောင်အထည်ဖော်ပြီး အချို့ကို မြို့ပြ နှင့် အချို့မှာ ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြနှစ်ခုစလုံးကို လွှမ်းမိုးကြသည်။ လေ့လာခဲ့သည့်နိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံနည်းတူ လူမှုနိုင်ငံရေး

အပြောင်းအလဲများဖြစ်သော ကိုလိုနီခေတ်နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းစစ်ပွဲ များ၊ လူမျိုးအုပ်စုများအကြား ပဋိပက္ခ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့် မည်မျှမျှများ မြင့်မားခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီအရေး လှုပ်ရှားမှုများ၊ အခြေခံအဆောက် အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း အစရှိသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့ကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည့် နိုင်ငံများဖြစ်သည်။ ၎င်းနိုင်ငံများတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည့် ဘတ်ဂျက်ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ လူထုအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ဒေသအဆင့်တွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အစရှိသည့် ကိစ္စရပ် များကို အလေးပေးလုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုနှင့် ဗဟိုဦးစီးမှုလျှော့ချခြင်းတို့သည် သတိပြုထိုက်သည့် အကြောင်းအရာများ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ ထွက် ပေါ်လာသည့် ကိစ္စရပ်များဖြစ်သော ဥပဒေအသိအမြင်ဖွင့်ခြင်း၊ ဘတ် ဂျက်၊ e-government နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကိစ္စရပ်တို့ကို အခြေခံကာ လေ့လာမှုကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းစီမံချက်များ တွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် နည်းလမ်းများသည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့အတွက် အသုံးတည့်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်ရော တနင်္သာရီတိုင်းတွင်ပါ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ မပြုလုပ်မီ ဆိုးဝါးသည့်ကြေးမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ကြေးမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူလူထုအကြား ပြင်ဆင်မှုအားနည်းခြင်း၊ သတိ နှိုးကြားမှုမရှိခြင်းနှင့် အချက်အလက်များရရှိမှု ခက်ခဲခြင်းတို့သည် ထင်ရှားသည့် စိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ရှိနေကြောင်းကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေး ပွဲများတွင် ဖော်ထုတ်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် အတွက် တောင်အာဖရိကတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မီးဘေး၊ ရေဘေး သတိ ပေးလှုပ်ရှားမှုဥပမာကို အစိုးရ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်/ သို့မဟုတ် CSO များသည် ရေးကြီးမှု၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သည့် အသိပေးမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

လေ့လာခဲ့သည့် စီမံချက်များတွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး နည်း လမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုထားသည်။ ရပ်ရွာဖိုရမ်များ၊ တွေ့ဆုံ စည်းဝေးပွဲများ၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာ၊ ရေဒီယို၊ SMS နှင့် အင်တာနက် အပါ အဝင် နည်းလမ်းမျိုးစုံကို အသုံးပြုထားသည်။ တနင်္သာရီနှင့် ကရင် ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူ့အများစုသည် ဝေးလံသော ကျေးလက်ဒေသများ တွင် နေထိုင်ကြသည်ဖြစ်ရာ ရပ်ရွာစည်းဝေးပွဲများ၊ ပုံနှိပ်မီဒီယာနှင့် ရေဒီယိုတို့သည် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများထံသို့ သတင်းပေးရန် အသင့်တော်ဆုံးသော နည်းလမ်းများ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေမည်။ ထိုသို့ ဆို၍ အခြားသောနည်းလမ်းများ အသုံးမတည့်ဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဖော်ပြခဲ့ပါစီမံချက်များတွင် အသုံးပြုသည့် အချို့သောနည်းလမ်းများ သည် အလွန်ရိုးရှင်းပြီး ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် ရှိနိုင်ပြီးသော နည်း လမ်းများဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျေးရွာလုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲများ နှင့် အစည်းအဝေးပွဲများကို ရပ်ရွာများတွင် ပုံမှန် ကျင်းပနေကျဖြစ် သည်။ တီမောလက်စိတ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သကဲ့သို့ ဥပဒေ အသိ အမြင်ဖွင့်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် အကြောင်းအရာများကို ကျေးရွာ

အဆင့် လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခြင်းသည် ဒေသအခြေအနေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ သင့်တော်မှုရှိသကဲ့သို့ ပြည်သူ့ လူထုကို ဥပဒေအသိအမြင် ပေးရာတွင်လည်း ထိရောက်မှုရှိသည့် နည်းလမ်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခင်းအကျင်းအရ ကျယ်ပြန့် စွာ သယ်ယူဖြန့်ဝေနိုင်သည့်အပိုင်းတွင် အခက်အခဲများ ရှိနေသည့်တိုင် အောင် ပုံနှိပ်မီဒီယာသည် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် ရေပန်းစားသည့် သတင်းပြန်ကြားရေးပုံစံတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဘတ်ဂျက် (Citizen Budget) များကို ဒေသနှစ်ခုလုံးတွင် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေ နေပြီးဖြစ်သည်။ ထို ပြည်သူ့ဘတ်ဂျက်များကို အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် CSO များအနေဖြင့် ပိုစတာများ၊ အများပြည်သူ့ အလွယ်တကူ မြင် တွေ့နိုင်သည့် ကြော်ငြာဘုတ်များ၊ မဂ္ဂဇင်းများ သို့မဟုတ် အခြားသော ဆန်းသစ်သည့်ပုံစံများ အသုံးပြုကာ မြို့ပြ၊ ကျေးလက်မရွေး အချက် အလက်များ ယုံနှံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဖော် ထုတ်ပါက များစွာအကျိုးရှိနိုင်ပေသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် အစိုးရက ၎င်းတို့ပံ့ပိုးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုပုံ၊ ထို့ အပြင် ဆက်သွယ်ရမည့် တာဝန်ရှိသူများအကြောင်း ပါဝင်သည့် လမ်းညွှန်စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့သကဲ့သို့ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင်လည်း အစိုးရမှ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ နှင့် ပြည်သူများသိထိုက်သည့် အခြားသော အချက်အလက်များကို အဆိုပါ လမ်းညွှန်စာအုပ်ပုံစံမျိုးကို ထုတ်ဝေနိုင်မည်ဆိုပါက အကျိုးရှိ နိုင်ပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီ ဒေသနှစ်ခု လုံးရှိ ပြည်သူများသည် ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အသိပေးကိစ္စများတွင် ပညာပေးပစ္စည်းများကို အသုံးပြုနေကြသည် များလည်းရှိပြီး ယင်းနည်းလမ်းများနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိပြီးသား ဖြစ် သည့်အတွက် ဖော်ပြပါ ပုံနှိပ်မီဒီယာများကို အသုံးပြုကာ ပြည်သူများ သို့ သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာဖြစ်စဉ်များ လေ့လာရာတွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသည့်အတိုင်း ရေဒီယိုသည် ဝေးလံသော ကျေးလက်ရပ်ရွာများသို့ သတင်းစကား ဖြန့်ဝေရာတွင် အများဆုံးအသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ ရပ်ရွာ အခြေပြု ရေဒီယိုသည်လည်း ဥပမာတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ကရင်ပြည်နယ်ရော၊ တနင်္သာရီတွင်ပါ ရပ်ရွာရေဒီယို အသံလွှင့်ရုံ မရှိ သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီရှိ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအနေဖြင့် အခြားမီဒီယာများနှင့်ယှဉ်လျှင် ရေဒီယိုပေါ်တွင် မည်သို့ မည်မျှအားထားနေမှုကို နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်ပါက ကောင်းကျိုး များ ရရှိနိုင်ပေမည်။ နိုင်ငံတကာဖြစ်စဉ်များကို လေ့လာကြည့်ပါက ပြည်သူ့လူထုသို့ အချက်အလက်များပေးပို့ရာတွင် ရေဒီယို၏ သက် ရောက်မှုမှာ ကြီးမားသည်။ ဒေသတွင်းအသံလွှင့်ရုံများသည် အချိန် နှင့်တစ်ပြေးညီ သတင်းများကို ထုတ်လွှင့်ပေးနိုင်ပါသည် (ဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်နေသည့်ကာလတွင် အရေးအကြီးသည်)။ ထို့အတူ ပုံနှိပ်

မီဒီယာများ၏ ကန့်သတ်ချက်များဖြစ်သော ဘာသာစကားနှင့် စာ တတ်မြောက်မှု အစရှိသည့် ပြဿနာများကိုလည်း ကျော်လွှားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတွင် နည်းပညာနှင့် မီဒီယာ လက်လှမ်းမီရန်မှာ အခက်အခဲတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ မကြာ သေးမီနှစ်များတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးများ တိုးတက်လာသော်လည်း ဝတ်ဆိုင်က ဖွင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်သူမှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် Facebook သည် လွှမ်းမိုးမှုအားကောင်းပြီး အစိုးရရော ပြည်သူများကပါ အဓိက အသုံး ပြုသည့် သတင်းပြန်ကြားရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးသည် e-governance စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန် စိတ်အားထက်သန်နေကြ သည်။ Facebook အသုံးပြုပြီး ပြည်သူများနှင့် ပြန်ကြားဆက်ဆံ ခြင်းအပြင် အစိုးရနှစ်ရပ်လုံးသည် ဝတ်ဆိုင်ကများ လွှင့်တင်ထားကြ သည်။ ဒေသ၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာများ၊ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ အဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ အစိုးရနှင့် ဒေသဆိုင်ရာသတင်းများနှင့် ဆက်သွယ် ရန် လိပ်စာများကိုလည်း ဖော်ပြထားကြသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ ဥပမာကို အတုယူပြီး ကရင်နှင့် တနင်္သာရီအစိုးရ ဝတ်ဆိုင်ကများတွင် ပြည်သူများ နားလည်လွယ်သည့် အသုံးအနှုန်းဖြင့် ရေးသားထားသည့် ဥပဒေများနှင့် စည်းကမ်းများ၊ ဆက်သွယ်ရမည့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ၎င်းတို့၏တာဝန်ချိန်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် နှစ်ပတ်လည်ဘတ်ဂျက်များ၊ ရရှိနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ၎င်းတို့ အား အသုံးပြုပုံများကို ထပ်တိုးဖော်ပြနိုင်ပါက ယခုထက်ပို၍ အသုံး တည့်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အိုင်တီနည်းပညာထွန်းကားသည့် အသိုင်း အဝိုင်းများနှင့် မြို့ပြများတွင်သာ ထိရောက်မှု အများဆုံးဖြစ်သော ကြောင့် အွန်လိုင်းမီဒီယာဖြင့် ပြန်ကြားခြင်းတွင် အကန့်အသတ်များ ရှိနိုင်ပါသည်။

ဖုန်းဆင်းကတ်များသည် ဈေးသက်သာပြီး အလွယ်တကူရရှိနိုင် ခြင်း၊ လူအများစုမှာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန် ဖုန်းများ အသုံးပြုနေကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် SMS သည် အွန်လိုင်းမီဒီယာနှင့်တွဲဖက်ရန် သင့် တော်သည့် မီဒီယာဖြစ်သည်။ Facebook နှင့် ဝတ်ဆိုင်ကများကဲ့သို့ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုရန်မလိုဘဲ နည်းပညာနားလည်မှု အနည်းငယ်သာ လိုအပ်ပါသည်။ TextServe ၏ ဥပမာကိုယူပြီး ကရင်နှင့် တနင်္သာရီ အစိုးရများသည် တယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် မိတ်ဖက်များနှင့် လက်တွဲကာ SMS အခြေပြု ပြန်ကြားရေးစနစ်အသုံးပြုပြီး ဥပဒေများ၊ အစိုးရစီမံကိန်းများ၊ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးခြင်းနှင့် အခြား သော သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးပို့နိုင်ပေသည်။ ပြည်ထောင် စုအဆင့်တွင် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် မိုးလေ ဝသနှင့် ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနတို့သည် သဘာဝဘေး အန္တရာယ် သတိပေးချက်များနှင့် ခန့်မှန်းချက်များကို အလိုအလျောက်

ဆ ကရင်ပြည်နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိသည့်မှတ်ချက်

ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း သဘောတရားသည် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု၏ အကျိုးဆက်ကို ခံရမည့်သူများနှင့်/သို့မဟုတ် အကျိုးဆက်ခံရနိုင်ရန် အလားအလာရှိသူများမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ရမည်ဟူသော အယူအဆကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အယူအဆဖြစ်သည်။

ဖြေကြားသည့်စနစ်နှင့် သတင်းတိုဖြင့်ပေးပို့ခြင်းစနစ် (SMS Disaster Alerts System) ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဤစနစ်ကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အတူယူဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကို ဤစနစ်ကိုအသုံးပြု၍ ဖြန့်ဝေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကရင်ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရရှိသည့် အချက်အလက်အရ ဆက်သွယ်ရေးအော်ပရေတာများနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုမှုများသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ စီမံလုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်တွင် ရှိသည့်အတွက် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးအစိုးရများအနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။^{၁၁} ယင်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အခြားသော စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ပါက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအနေဖြင့် ဤစနစ်ကိုအသုံးပြုပြီး စစ်တမ်းများကောက်ယူကာ ပြည်သူများ၏ အမြင်သဘောထားများ စုစည်းခြင်း၊ ဒေသန္တရဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုစည်းခြင်းနှင့် ပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်နှင့် တိုင်ကြားမှုများ လက်ခံဖြေရှင်းခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ SMS များလက်ခံနိုင်စွမ်းနှင့် ပြည်သူများ၏ မေးခွန်းများနှင့် တိုင်ကြားမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းအပေါ်တွင်မူတည်ပြီး အစိုးရမှပြည်သူသို့သာ သတင်းအချက်အလက်များ ပေးပို့သည့် တစ်လမ်းသွားဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်း သို့မဟုတ် အပြန်အလှန်ပေးပို့သည့် စနစ်အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပေမည်။

နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကရင်နှင့်တနင်္သာရီဒေသများအတွက် အသစ်အဆန်းများမဟုတ်ပါ။ ရှိနှင့်ပြီးသား လမ်းကြောင်းများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုကာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါသည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ ဖြစ်စဉ်များကိုလေ့လာကြည့်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာများ၊ နိုင်ငံရေးနောက်ခံများနှင့် တူညီနေသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် CSO များ၏ အားထုတ်မှုဖြင့် ကရင်နှင့်

တနင်္သာရီတွင် ကာလဒေသနှင့် ဒေသအခြေအနေအပေါ် မူတည်၍ သင့်လျော်သောနည်းလမ်းကို အသုံးပြုကာ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများကို ဥပမာယူကာ အသုံးပြုနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် မတူညီကွဲပြားသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများစွာ ရှိသည့်အတွက် ဘာသာစကားသည် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အရေးကြီးသော ကိစ္စရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော မည်သည့်နည်းလမ်းကိုမဆို ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ဖော်ပြပါနည်းလမ်းများတွင် ဒေသအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော ဘာသာစကားများကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုရန် အလွန်အရေးကြီးပေသည်။

သို့သော် အခြားသော စီမံကိန်းများနှင့် လုပ်ငန်းများကဲ့သို့ပင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုပြဿနာကို ပထမဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် ဖြေရှင်းရန်မှာ အစိုးရမှ ယင်းကဲ့သို့သော စီမံချက်များကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် စိတ်ဆန္ဒပြင်းပျသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းက ပို၍ ဖြစ်နိုင်ချေရှိပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်များကို လေ့လာကြည့်ပါက အချို့သော စီမံချက်များကို အစိုးရက အပြည့်အဝ တာဝန်ယူဖော်ဆောင်ပြီး အချို့ကို CSO နှင့် INGO များက အစိုးရနှင့်ပူးပေါင်းကာ အကောင်အထည်ဖော်ပြီး ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများရှိသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ တောင်အာဖရိကမှ မီးဘေး၊ ရေဘေး သတိပေးနံရိုးဆော်လုပ်ရှားမှုသည် CSO များ၊ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် စည်ပင်ကော်မတီများ ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်သည့် ဥပမာဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ကုန်ကျငွေများ မျှဝေသုံးစွဲခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သည်။ အကောင်အထည်ဖော်ရေးလမ်းများကို အသုံးပြုပြီး သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များအားလုံး၏ လိုအပ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဖော်ဆောင်သည့် စီမံချက်များတွင် အစိုးရ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ CSO များနှင့် INGO များ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ဤဥပမာနှင့် အခြားသောဥပမာများတွင် မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။

ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု
သဘောတရားများ

တနင်္သာရီ
တိုင်းဒေသကြီး
ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု
အခြေအနေ

ကရင်ပြည်နယ်
ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု
အခြေအနေ

နိုင်ငံတကာ
အတွေ့အကြုံများ

အခန်း(၅) နယ်ပယ်(၂) အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု

အောင်မြင်သော ဒီမိုကရေစီစနစ်အတွက် ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း သဘောတရားသည် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု၏ အကျိုးဆက်ကို ခံရမည့်သူများနှင့် သို့မဟုတ် အကျိုးဆက်ခံရနိုင်ရန် အလားအလာ ရှိသူများမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ရမည် ဟူသော အယူအဆကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အယူအဆ ဖြစ်သည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏လိုအပ်

ချက်များနှင့် ပူပန်မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူများနှင့် အစိုးရစွဲကိုင်သည့် မူဝါဒများအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ထားပါက ပို၍ထိရောက်ပြီး တန်းတူညီမျှမှုရှိသော ရေရှည် သဘောဆောင်သည့် စီမံကိန်းများ၊ မူဝါဒများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ	ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမရှိခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ	စိန်ခေါ်မှုများ
<p>အစိုးရဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြည်သူများ၏ ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီလာစေခြင်း</p> <p>ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ခြင်းကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်း</p> <p>အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူများ၏ အသိအမြင်များကို တိုးတက်စေခြင်း</p>	<p>ပြည်သူများ၏ ဆန့်ကျင်မှု၊ သံသယဖြစ်မှုနှင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ</p> <p>အပျက်သဘောဆောင်နိုင်သည့် လူမှုစီးပွားအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကျရောက်နိုင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများနှင့် မူဝါဒများအပေါ် ပြည်သူများ စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ခြင်း</p>	<p>ရံဖန်ရံခါတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းများကို နှောင့်နှေးစေပြီး ငွေကုန်ကြေးကျများစေခြင်း</p> <p>ပြည်သူများ အချိန်မရှိခြင်း၊ သွားရေးလာရေး အဆင်မပြေခြင်း၊ ဘာသာစကား အခက်အခဲများရှိခြင်း</p> <p>သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်နေခြင်း</p>

ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အရေးပါပုံ

ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြည်သူများ၏ဆန္ဒနှင့်ကိုက်ညီလာစေရုံသာမက ပဋိပက္ခများကိုလည်း ပြေလျော့စေကာ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်မှုကို အထောက်အပံ့ပေးနိုင်ပြီး ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြည်သူများ၏ အသိအမြင်များကို တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေများရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှုသည် ကောင်းကျိုးရလဒ်များ များစွာရှိသည်ကို သုတေသနလေ့လာချက်များတွင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ပထမအကျိုးအနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ပြည်သူများပါဝင်ခြင်းကြောင့် မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် ပြည်သူများလက်ခံနိုင်သည့် အလားအလာကို တိုးတက်စေပြီး အစိုးရနှင့်ပြည်သူကြားတွင် ယုံကြည်မှုကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေပါ

သည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်းသည် ပြည်သူများ၏ ဒေသန္တရအသိအမြင်များကို ပါဝင်ပေါင်းစပ်နိုင်သည့်ဖြစ်သောကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ၏ အရည်အသွေးများကို မြှင့်တက်စေသည်။ တတိယအနေဖြင့် ပြည်သူနှင့် အစိုးရအကြား ပဋိပက္ခများပေါ်ပေါက်မှုကို ကာကွယ်ပေးပြီး ပြည်သူ့အင်စတီကျူးရှင်းများအပေါ် ယုံကြည်မှုတိုးတက်စေခြင်းဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ပိုမိုအားကောင်းစေပါသည်။

နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှု အကြံပေးအဖွဲ့ (International Peacebuilding Advisory Team) ၏ ဖော်ပြချက်အရ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၏ အရေးပါပုံကို အချက်(၈)ချက်ဖြင့် ရှင်းလင်းထားပါသည်။

၁။ ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်များနှင့် ပိုမိုနီးစပ်စေခြင်း

ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်ဟု အစိုးရ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် အမှန်တကယ် ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်မှာ အချို့သော အခြေအနေများတွင် ကွဲလွဲနေတတ်သည်။ ပြည်သူများကို ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လိုသည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၂။ ပြဿနာကို ပိုမို အသေးစိတ် နားလည်စေခြင်း

ပြဿနာကို ရှင်းလင်းစွာနားလည်မှသာ ဖြေရှင်းနည်းကိုရှာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာအပေါ်ထားရှိသည့် မတူညီသည့် အမြင်များသည် ပြဿနာကို နက်ရှိုင်းစွာနားလည်စေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

၃။ မတူညီသော ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း၊ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး ရရှိစေခြင်း

ပြဿနာကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာရသူများသည် ၎င်းတို့ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်များကို ပိုမိုနားလည်ပြီး ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကိုလည်း ပိုမို သိရှိတတ်ကြသည်။

၄။ လူတစ်စုစာအကျိုးကို လျော့နည်းသွားစေခြင်း

ပြည်သူများပါဝင်ခြင်းကြောင့် ပြည်သူနှင့်ဆိုင်သည့် မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် အခွင့်ထူးခံများ သို့မဟုတ် အဆက်အသွယ်ကောင်း ရှိသူများ၏ အကျိုးစီးပွားများကို လျော့ချနိုင်သည်။

၅။ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြည်သူများ၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိစေခြင်း

ပြဿနာများဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းပုံများဖော်ထုတ်ခြင်းတွင် ပြည်သူများပါဝင်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများ လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် ပြည်သူများ၏ အားတက်သရောပါဝင်မှုကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၆။ နိုင်ငံသားကောင်းစိတ်ဓာတ်များ ခိုင်မာစေခြင်း

အစိုးရ၏စီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများကို ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းသည် ပြည်သူများကို ၎င်းတို့၏ ဥပဒေဆိုင်ရာပိုင်ခွင့်များကို ပိုမိုသိရှိနားလည်စေပြီး နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ ပါဝင်နိုင်ခွင့်နှင့် ပါဝင်ရမည်ဟူသော ခံစားမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသဖြင့် နိုင်ငံသားစိတ်ဓာတ်ကို ခိုင်မာစေသည်။

၇။ အာဏာပိုင်များအပေါ် ယုံကြည်မှုတိုးတက်စေခြင်း

သတင်းအချက်အလက်မရရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းပေးမှုမရှိခြင်းတို့သည် အာဏာပိုင်များပေါ် ပြည်သူလူထု၏ ကြည်ညိုယုံကြည်မှုကို လျော့နည်းစေသည်။ ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းတုံ့ပြန်ခြင်းများကို မပျက်မကွက် ဆောင်ရွက်ပေးပါက အာဏာပိုင်များပေါ် ယုံကြည်မှု တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။

၈။ တာဝန်ခံမှုရှိပြီး ပြဿနာများကို အချိန်မဆိုင်းဘဲ ဖြေရှင်းပေးနိုင်စွမ်း မြှင့်တက်လာခြင်း

ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် ပြည်သူများအကြား အပြန်အလှန် ငြင်းခုံဆွေးနွေးအဖြေရှာခြင်းနှင့် မတူညီသည့်အမြင်များအပေါ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဖြစ်ထွန်းစေပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး၏ လက္ခဏာရပ်များကို အားကောင်းစေမည်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုများကို ပို၍ကောင်းမွန်စေသည်။

အသိပေးခြင်း (Inform)	ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း (Consult)	ပါဝင်ခြင်း (Involve)	ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း (Collaborate)	ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးခြင်း (Empower)
ပြဿနာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းပုံများကို ပို၍နားလည်စေရန် အတွက် ပြည်သူများကို ဘက်မလိုက်၊ မှန်ကန်သည့် သတင်းအချက် အလက်များပေးသည်။	သုံးသပ်မှု၊ အခြား နည်းလမ်းများနှင့် သို့မဟုတ် ဖြေရှင်းပုံများနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြည်သူများ၏ သဘောထားများကို စုစည်းသည်။	ပြည်သူများ ရင်ဆိုင်ရသည့် ပြဿနာများနှင့် ဘေးကင်းမှုများကို နားလည်ပြီး အလေးပေး စဉ်းစားမှုများ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်စေရန် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်လျှောက်လုံး ပြည်သူများနှင့် တိုက်ရိုက်လက်တွဲ ဆောင်ရွက်သည်။	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းသစ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ပြည်သူများလိုလားသည့် ဖြေရှင်းပုံများ ရွေးချယ်ခြင်းတို့ အပါအဝင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် ကိစ္စတိုင်းတွင် ပြည်သူနှင့် လက်တွဲ ဆောင်ရွက်သည်။	နောက်ဆုံးအဆင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကို ပြည်သူလူထုလက်ထဲသို့ အပ်နှံပေးထားသည်။

ဇယားကွက် ၁။ ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အဆင့် ၅ ဆင့်။ (ကိုးကား IAP2)

ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

သို့သော်လည်း ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ဖော်ဆောင်ရာ တွင် အခက်အခဲ စိန်ခေါ်မှုများစွာရှိပါသည်။ အချိန်ယူရသည်ဖြစ်သော ကြောင့် ရံဖန်ရံခါတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းများကို နှောင့်နှေးစေပြီး ငွေကုန်ကြေးကျများသည်။^{၁၆} စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်အနေဖြင့် အမြင် သဘောထားများတောင်းခံသည့် အစည်းအဝေးများနှင့် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း တွင် ပြည်သူများပါဝင်နိုင်မှုကို တားဆီးထားသည့် အချိန်မရှိခြင်း၊ သွားရေး လာရေး အဆင်မပြေခြင်း၊ ဘာသာစကားအခက်အခဲများရှိခြင်း၊ ဆွေး နွေးမည့် ကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတများရှိမထားခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အဆက်အသွယ်ပြတ်နေခြင်းတို့ဖြစ် သည်။^{၁၇} ရသုံးဘတ်ဂျက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်း၊ ပြည်သူများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များအား အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရာတွင် အားနည်းခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပြည်သူများက အစိုးရအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းက လည်း နောက်ထပ် အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်သည်။ ပြည်သူများ၏ အကြံပေးချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းမရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့ ၏ ပါဝင်ခြင်းသည် အရာမထင်ဖြစ်ကာ ပြည်သူများ၏ယုံကြည်မှု လျော့ကျသွားရသည်။^{၁၈} အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများကို ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းများမရှိပါက ပြည်သူများသည်

၎င်းတို့၏ဘဝများကို ထိခိုက်စေမည့် လူမှုစီးပွားသက်ရောက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာ မည်ကို စိုးရိမ်သည်ဖြစ်ရာ ပြည်သူလူထု၏ဆန္ဒကျင့်မှု၊ မသံကာ သံသယဖြစ်မှုနှင့် ဆန္ဒပြမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါသည်။^{၁၉}

ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ဥပဒေများပေါ် ပေါက်လာစေရေးအတွက် အစိုးရ၏ ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပြည်သူနှင့်အစိုးရအကြား အဆက်မပြတ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။^{၂၀}

ယခုအခင်းအကျင်းတွင် ရည်ညွှန်းသည့် ပြည်သူများ ပူးပေါင်း ပါဝင်မှုဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားများအပြင် ပိုမိုသင့်တော်သည့် ဥပဒေ များနှင့် မူဝါဒများအတွက် တိုက်တွန်းအားထုတ်နေသည့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်း များနှင့် မီဒီယာများလည်းပါဝင်သည်။^{၂၁} ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းတွင် အများ ပြည်သူပါဝင်မှုဆိုရာတွင် အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများကို ပြည်သူအများလက်ခံမှု မြင့်တက်လာစေရန် ဥပဒေပြု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများလိုလားသည့် အကျိုးစီးပွားကို အလေး ပေးခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။^{၂၂}

ဥပဒေရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်း မကောင်းကို လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်ခွင့် ပမာဏနှင့် တိုင်းတာဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အခြားတစ်နည်းဆိုရလျှင် ပြည်သူများပူး ပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းသည်ဟုဆိုပါက ဥပဒေ ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ် အစမှအဆုံး အဆင့်တိုင်းဖြစ်သော ပြင်ဆင် ခြင်း၊ မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည့် အဆင့်တိုင်းတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်ခွင့်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။^{၆၆}

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအဖွဲ့ (International Association for Public Participation) အရ ပြည်သူများ

ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အဆင့်ငါးဆင့်ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကို ပုံ(၁) တွင် အဆင့်အနိမ့်ဆုံး ‘အသိပေး’သည် ပါဝင်မှုပုံစံမှ အမြင့်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက် ချရာတွင် ‘ကိုယ်တိုင်ပါဝင်’စေသည့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုပုံစံ အမျိုးအစား များကို သရုပ်ဖော်ခွဲခြားပြထားပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများပါဝင်မှု အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ (ညာဖက်သို့ ရွေ့လာသည်နှင့်အမျှ) ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်တွင် လွှမ်း မိုးမှု ပိုများလာမည်ဖြစ်သည်။^{၆၇} (အကွက် ၃ နှင့် ၄ တို့တွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအဆင့်များထဲမှ အဆင့်နှစ်ခု၏ ဥပမာများကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။)

အကွက် ၃။ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု (တောင်အာဖရိက)

၁၉၉၄ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီအကူးအပြောင်းကာလမှစပြီး တောင်အာဖရိကအစိုးရဌာနများသည် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ပြဿနာများတွင် ပြည်သူများပါဝင်နိုင်သည့် လမ်းကြောင်းများကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေ၏ အခြေခံအကျဆုံးတာဝန်မှာ ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ဖော်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများနှင့်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်း ပါဝင်စေခြင်းများနှင့်ဆိုင်သည့် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် စာတမ်းပြုစုထားသည်။ ၎င်းစာတမ်း၏ အခြေခံမှာ အစိုးရ၏ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို လမ်းညွှန်ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျင့်သုံးရမည့်ပုံစံနှင့် ပြည်သူများပါဝင်လာစေရန် လမ်းကြောင်းများ ဖန်တီးပေးရာတွင် လိုက်နာရမည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားသည်။

- ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှစပြီး တောင်အာဖရိကအစိုးရ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအချို့မှာ-
 - Izimbizo: အစိုးရ၏ မူဝါဒများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးမှုနှင့်ဆိုင်ပြီး ရပ်ရွာများနှင့်ညှိနှိုင်းနိုင်ရန် ကျင်းပသည့် လူထုအစည်း အဝေးများဖြစ်သည်။ သမ္မတနှင့် ဝန်ကြီးအဖွဲ့များအပါအဝင် နိုင်ငံတော်အဆင့် အုပ်ချုပ်ရေးအကြီးအကဲများက ဦးစီး ကျင်းပသည်။
 - ပြည်သူများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီတွေ့ဆုံခြင်း (Executive Council Meets the People) - အစိုးရ၏မူဝါဒများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးမှုနှင့်ဆိုင်ပြီး ဆွေးနွေးရန် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များသည် ရပ်ရွာများနှင့် ညှိနှိုင်းမှုပြုလုပ်သည်။
 - လူထုကြားနာပွဲများ (Public Hearings) - ပြည်သူလူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုပြုလုပ်ရန် မတူညီသည့် အစိုးရဌာနများက လူထုကြားနာပွဲများကို ပြုလုပ်သည်။ လွှတ်တော်၊ ပြည်နယ် အမျိုးသားကောင်စီအပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက ပြုလုပ်ကြသည်။
 - ပြည်သူများ၏ ကျေနပ်မှုအတိုင်းအတာ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း (Citizen Satisfaction Surveys) - ဝန်ဆောင်မှု ပေးခြင်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူများ၏အမြင်နှင့် မျှော်လင့်ချက်များကို သိရှိနိုင်ရန်နှင့် ပြည်သူများနှင့် ထိတွေ့ နိုင်ရန် ပြည်သူများ၏ ကျေနပ်မှုအတိုင်းအတာ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းကိုပြုလုပ်သည်။
 - ပြည်သူ့ဖွဲ့စည်းမှုများ - နိုင်ငံအနှံ့တွင် ဆောင်ရွက်နေသည့် တစ်စုံတစ်ရာသော ဝန်ဆောင်မှုအခြေအနေကို သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူ့ဖွဲ့စည်းမှုများ ပြုလုပ်သည်။ အစိုးရလုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်ရသူများ၏ စိတ်အားထက်သန် စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာရန်လည်း ပြုလုပ်ကြသည်။

ကိုးကား - The Public Service Commission (2008)^{၆၈}

အကွက် ၄။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု (ကင်ညာနိုင်ငံ)

ပြည်သူများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ကင်ညာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေ၏ အဓိကအခြေခံအဖြစ်၊ အုပ်ချုပ်စီမံမှု၏ အဓိက ဆုပ်ကိုင်ထားသောတန်ဖိုးအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချထားသည့် ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် မတူညီသည့် ဥပဒေအမျိုးမျိုးကို သတ်မှတ်ထားသည်။

နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဘတ်ဂျက်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများအမျိုးမျိုးကို အကြံပေးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ကောင်တီ ၄၇ ခုသည် ပြည်သူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည်။

မွန်ဘာဆာကောင်တီ၏ ၂၀၁၆-၁၇ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းသောကြောင့် ကန့်ကွက်မှုများနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ CSO အများအပြားက ပြည်သူများကို ကန့်ကွက်မှုတွင်ပါဝင်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသတ်မှတ်ချက်ကို လိုက်နာမှုမရှိဘဲ ဘတ်ဂျက် အတည်ပြုခြင်း မပြုလုပ်စေရန်ဖြစ်သည်။

၎င်းအကျိုးဆက်သည် ၂၀၁၇-၁၈ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် အရာထင်ခဲ့သည်။ ဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဘတ်ဂျက်မဆွေးနွေးမီနှင့် ခန့်မှန်းမဟာဏကို တင်ပြခြင်းမပြုမီကောင်တီသည် CSO များကိုဖိတ်ခေါ်ကာ ပိုမိုလိုက်ဖက်သည့် လုပ်ငန်းသဘောဆက်ဆံရေး ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ပူးပေါင်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးပေါင်းများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ပုံစံများကို သဘောတူညီမှုရယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ၏ ရလဒ်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုမှ သဘောတူညီချက်များအရ အစိုးရသည် ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက် အသုံး စရိတ်ကို အတည်ပြုအစည်းအဝေးမပြုလုပ်မီ နှစ်ပတ်အလိုတွင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ယင်းအတောအတွင်း CSO များသည် ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်များကို စိစစ်နိုင်ခဲ့ပြီး သဘောထားမှတ်ချက်များကို စုစည်းကာ အစိုးရသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့သည်။ CSO များသည် ပထမဆုံးအကြိမ်အနေဖြင့် ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်များကို စုပေါင်းစိစစ်ရန် အချိန် လုံလောက်စွာရရှိခဲ့သည်။ ယခင်က ဘတ်ဂျက်အတည်ပြုသည့်နေ့တွင်မှ ဘတ်ဂျက်နှင့်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် သက်ဆိုင်သူများအနေဖြင့် စိစစ်မှုပြုလုပ်ရန်နှင့် သဘောထားပေးရန် မဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေဖြစ်သည်။

CSO များသည် နှစ်ပတ်အတွင်း ဘတ်ဂျက်ကို စိစစ်သည်သာမက ကောင်တီအတွင်းရှိ ရပ်ကွက်ပေါင်း ၃၀ လုံးနီးပါးထံသို့ စာရွက်စာတမ်းများကို ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ နောက်ဆုံး အတည်ပြုသည့် အစည်းအဝေးသို့ ပြည်သူများတက်ရောက်ရန်လည်း စည်းရုံးခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုကြောင့် ကောင်တီအစိုးရသည် CSO များ၏အခန်းကဏ္ဍကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရသည်။

ကိုးကား - International Committee for the Development of Peoples (2017)^{၆၉}

၅.၁။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံးအနေအထားဖြင့် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို လေ့လာမည်ဆိုပါက ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအဆင့်တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ရပ်ကွက်၊ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဥပဒေတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ၎င်းတို့၏ ဒေသကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သည့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက် သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် ပြုထားသည်။^{၇၀} တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရပ်ကျေး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူများ

အကြား ချိတ်ဆက်ပေးသူဖြစ်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင် ပြည်သူများပါဝင်မှုမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာရှိသည်ဟု ယူဆနေကြသည့်တိုင်အောင် ပြည်သူနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနအကြား အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်ခြင်းတို့ အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ကြားခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိသည်။^{၇၁} အချို့သောမြို့နယ်များတွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမှာ အားကောင်းနေသည်။ ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများတွင် ပါဝင်ခြင်း၊ လမ်းဖောက်ခြင်း၊ တံတားဆောက်ခြင်းတို့တွင် လုပ်သားများအနေဖြင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပါဝင်

ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းရန်နှင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဘတ်ဂျက်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်းကဲ့သို့ သော ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများကို အချို့ကျေးရွာများတွင်တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။^၆ မြို့ပြနေရာများတွင် ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို မြို့နယ် အဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံစံများဖြစ်သော စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ (Development Affairs Organizations – DAO) တွင် တွေ့ရသည်။ DAO တွင် အစုအဖွဲ့နှစ်ခုရှိသည်။ မြို့နယ်စည်ပင်ရုံးနှင့် မြို့နယ်စည်ပင် သာယာရေးကော်မတီ (Township Development Affairs Committee – TDAC) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ အစီရင်ခံရန်မလိုဘဲ ပြည်နယ်အစိုးရများသို့ အစီရင်ခံရသည့် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချထားသော အာဏာအများဆုံးရရှိသည့် တစ်ခု တည်းသော အစိုးရဌာနဖြစ်သည်။^၇ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင်ခုနစ်ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်။ လေးဦးမှာ ရွေးချယ်ခံ ရပ်ရွာ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်သည်။ မြို့နယ်စည်ပင်တွင် ရပ်ရွာကိုယ် စားလှယ်များ ပါဝင်ခြင်းသည် ပြည်သူလူထုနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းကို တိုးတက်စေပြီး ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားကောင်းစေကာ ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ပို၍ ပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ဆည်းပေး နိုင်သည်ဟုဆိုသည်။^၈ သို့သော်လည်း တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ဒေသဆိုင်ရာစီမံကိန်းများနှင့် ဦးစားပေးဘတ်ဂျက် သတ်မှတ်ခြင်းတို့ အတွက် ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အစည်းအဝေးများကို မြို့နယ်စည်ပင်နှင့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသာ ပါဝင်လျက် ဆောင်ရွက်ကြပြီး ပြည်သူများ ကျယ်ပြန့်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုမှာ နည်းပါးနေသေးဟု VNG International ၏ ၂၀၁၇ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။^၉ လူထု အစည်းအဝေးများ ပုံမှန်ပြုလုပ်ရန်လုပ်ငန်းစဉ်များ သတ်မှတ်ထားခြင်း လည်းမရှိဘဲ မြို့ပြနေ ပြည်သူအများစုမှာ မြို့နယ်စည်ပင်နှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အလွန်အားနည်းနေပြီး အစည်းအဝေးများသို့ ဖိတ်ခေါ်မှုမရှိခဲ့ဟုလည်း ဖော်ပြထားသည်။^{၁၀} အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနမှ ရရှိသည့် လတ်တလော သတင်းအချက်အလက်အရ ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရေးဆွဲရာတွင် ရှေ့တွင်ဖော်ပြထား သော ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးဆွဲခြင်း၏ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပြည်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ပိုမိုတိုးတက်လာသည်ဟု ဆိုသည်။^{၁၁}

၅.၂။ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အခြေအနေ

ဥပဒေရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ပြည်သူလူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုမှာ တစ်နိုင်ငံလုံး အနေအထားအရ အလွန်နည်းပါးနေဆဲဖြစ်သော်လည်း အစိုးရဌာနများက ငွေကြေး ပံ့ပိုးပြီး ရပ်ရွာလူထုမှဦးစီးသည့် စီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူလူထု

ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို တရားဝင်ဆောင်ရွက်နေကြပြီဖြစ်သည်။ ကရင် ပြည်နယ်ရှိ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ပြည်သူ လူထုက တိုက်ရိုက်ပုံစံဖြင့်ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။^{၁၂} ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးရန်ပုံငွေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရလည်း စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းတို့တွင် အောက်ခြေပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှုကို အားပေးထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနမှ ၂၀၁၅ တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံချက်တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲသည့် အဆင့်မှ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် သည့် အဆင့်အထိ အဆင့်ဆင့်တွင် ကျေးရွာသို့ လုပ်ပိုင်ခွင့် အများ အပြား ပေးထားသည်။ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်တွင် ရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်အား ရပ်ရွာသို့ချပြခြင်း၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လိုအပ်ချက်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၊ စစ်တမ်းအပေါ် အခြေခံ ပြီး စီမံကိန်းခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် ရပ်ရွာနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ် ခြင်း၊ စီမံကိန်းရန်ပုံငွေ စီမံခြင်းနှင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရန်အတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ ရွေးချယ်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။^{၁၃}

ကရင်ပြည်နယ်တွင် ၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှစပြီး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်တွင်ပါဝင်သည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေခြောက်ခုဖြင့် မြို့နယ်များမှ စီမံကိန်းများကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။^{၁၄} ကရင် ပြည်နယ်ရှိ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ရပ်ရွာတွင်း ဆွေးနွေးမှု များနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန် အဓိကတာဝန်ရှိသူများလည်း ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း သတ်မှတ်ရွေးချယ် ရာတွင် ရပ်ရွာသားများအနေဖြင့် မည်သို့ပူးပေါင်းပါဝင်ရမည်ဟု စနစ် တကျ သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းမရှိဘဲ ကျေးရွာအုပ်ချုပ် ရေးမှူး၏ သဘောအပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ ယခင်အစိုးရ လက်ထက်တွင် အချို့သောကျေးရွာများ၌ ရပ်ရွာသားများ အကြံဉာဏ် များပေးနိုင်ရန် ဆွေးနွေးမှုများကို ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ပြုလုပ် ပေးသော်လည်း အချို့သောနေရာများတွင် သွယ်ဝိုက် ပူးပေါင်းပါဝင် ခြင်းဟု ယူဆထားသည့် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက် အကူပြုကော်မတီ (ယင်းကော်မတီသည် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ လက် ထက်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး လက်ရှိ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အစိုးရ လက်ထက်တွင် ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်)မှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ကြ သည်။^{၁၅} အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ရရှိသော လတ်တလော အချက်အလက်အရ ကရင်ပြည်နယ်၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ သတ် မှတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် ကျေးရွာ များမှ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့

၆ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိသည့်မှတ်ချက်
၇ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေများမှာ - မဲဆန္ဒနယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ ဆင်းရဲမွဲတေလျှော့ချရေးရန်ပုံငွေ၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ၊ လူထုဗဟိုပြုစီမံကိန်းနှင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

များမှတစ်ဆင့် လုပ်ဆောင်ကြသည်။^{၁၂} UNDP ၏ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များတွင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု တိုးတက်လာသော်လည်း ရပ်ရွာသားများ ကို လုံလောက်စွာ ကိုယ်စားမပြုနိုင်ကြောင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲများသည် အသိပေးရုံအတွက်သာ အဓိကထားကြောင်းနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ ကလည်း အစည်းအဝေးများတွင်ပါဝင်ရန် စိတ်ပါဝင်စားမှု အားနည်း ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ စီမံကိန်း အစည်းအဝေးများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲ များတွင်လည်း အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုမှာ အလွန်နည်းသေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။^{၁၃}

၅.၃။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ

၅.၃.၁။ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ခြင်း (မာဒါဂါစကာနိုင်ငံ)^{၁၄}

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

မာဒါဂါစကာသည် အာဖရိကအရှေ့ဘက်မှ ကျွန်းနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ် သည်။ မာဒါဂါစကာနိုင်ငံသား အများစုမှာ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးကို မှီခိုအားထားကြသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ သည် နိုင်ငံပို့ကုန်၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးရှိသည်။ ကျေးလက်နေ ပြည် သူများ စိုက်ပျိုးစားသောက်နေသည့် မြေများမှာ ရိုးရာမြေယာ စီမံမှုစနစ်အရ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် လက်ဆင့်ကမ်းလာသည့် မြေများ ဖြစ်သည်။ မြေယာပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ဥပဒေနှင့်သတ်မှတ်ထားသည့် အထောက်အထားများ မရှိကြပါ။

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအာမခံချက်ကို ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ကျေးလက်နေပြည်သူများကို မြေယာပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင် အထောက်အထား လျှောက်ထားနိုင်စေရန် မာဒါဂါစကာအစိုးရသည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသစ်များကို စတင်ခဲ့သည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသစ်အရ အစိုးရသည် ရပ်ရွာအဆင့်တွင် မြေယာ မှတ်ပုံတင်ရုံးများကို ဖွင့်ပေးကာ မြေယာနှင့်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများကို အောက်ခြေအဆင့်သို့ လျှော့ချပေးရန်နှင့် ရပ်ရွာမှ စီမံမှုများ ပြုလုပ် ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း စနစ်သစ် အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် အခက်အခဲကြီးသုံးခုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။

- အစိုးရ၏ မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အသစ်များကို လိုက်နာရန် တွန့်ဆုတ်နေခဲ့ခြင်း
 - ရပ်ရွာတွင် ရုံးဖွင့်ဆောင်ရွက်ရန် လုံလောက်သည့် ဘဏ္ဍာရေး နှင့် ငွေကြေးစိုက်ထုတ်နိုင်မှု မရှိခြင်း
 - မြေယာမှတ်ပုံတင်ထုတ်ပေးရာတွင် ရပ်ရွာနှင့် မြေယာဝန်ဆောင် မှုဌာနအကြား လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲယူသည့် အပိုင်းတွင် သဘော ထားကွဲလွဲမှုဖြစ်ခြင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။
- Lamina စီမံချက်သည် ယင်းပြဿနာများကို စွမ်းဆောင်ရည်

မြှင့်တင်ပေးခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေး ပေါ်ပေါက်စေခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

ဤစီမံချက်ကို Catholic Relief Services (CRS) ၏ တရားမဲ့တမူ နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် (Justice and Peace Initiative) ၏ လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မာဒါဂါစကာ၏ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ရပ်ရွာငါးခုတွင် စီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ဇန်နဝါရီတွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ မတ်လတွင် အဆုံး သတ်ခဲ့သည်။

- စီမံချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-
 - ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးတစ်ခု၏ အခြေခံမူများကို အသုံး ချခြင်းဖြင့် မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာန၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို မြှင့်တင်ပေးရန်
 - အစိုးရမှဆောင်ရွက်ပေးသည့် မြေယာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူအသုံးချမှု တိုးတက်လာစေရန်နှင့်
 - ယင်းဒေသတွင်း အဓိကကျသည့် အစိုးရဌာန အစုအဖွဲ့များမှ ပေးနေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူများကိုယ်တိုင် ပါဝင် လျက် သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေး မြှင့်တင်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

Lamina စီမံချက်ကို မဟာဗျူဟာနှစ်မျိုးဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။ ပထမနည်းလမ်းအနေဖြင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်ရာတွင် ကောင်းမွန်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးအခြေခံမူများကို အားကောင်းစေခြင်း

မာဒါဂါစကာနိုင်ငံရှိ ကျေးရွာတစ်ရွာတွင် ကောက်စိုက်နေကြသည့် အမျိုးသမီးများ။ (Photo : Global Forum on Agricultural Research)

၁၂ ကရင်ပြည်နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ပြုလုပ်သော သုတေသနအတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ရရှိသည့်မှတ်ချက်

နှင့် ဒုတိယနည်းလမ်းအနေဖြင့် မြေယာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ စောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများနှင့် မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာန ဝန်ထမ်းများ၏ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုကို အားကောင်းစေခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အဓိကဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များမှာ -

(၁) အပြန်အလှန်ဆက်ဆံရေး တိုးတက်စေခြင်း

ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေသခံ ခရစ်ယာန်ဓမ္မဆရာများ ပူးပေါင်းလျက် ရပ်ရွာတစ်ခုလုံးကို ရွေးချယ်ကာ နိုင်ငံအဆင့် ရုံးများနှင့် ဒေသခံ ရပ်ရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်ပေးသည်။ သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုတိုးတက်လာစေရန်၊ အသိအမြင်ဖွင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပြည်သူများပါဝင်လာအောင် လှုံ့ဆော်ပေးရန်နှင့် နှစ်နာမူများကို တရားရေးစနစ်သို့ တိုင်ကြားပေးရန်အတွက် ရည်ရွယ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

(၂) ရပ်ရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း

ဒေသခံများကိုယ်တိုင် အသိအမှတ်ပြု အမှတ်ပေးစနစ် (Community Score Card-CSC) ကိုအသုံးပြုပြီး ရပ်ရွာအဆင့် လုပ်ငန်းသုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်သည်။ မြေယာဌာနသို့ အထူးအကြံပေးမှုများ ပေးနိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာများ၏ အမြင်သဘောထားများကို စုစည်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေယာအမျိုးအစားအလိုက် မြေယာမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ထိရောက်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခြေအနေများကို CSC မှတစ်ဆင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများက ရပ်ရွာအဆင့် ဒေသခံအစည်းအဝေးပေါင်းများစွာ ပြုလုပ်ရာမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် စံချိန်စံညွှန်းများနှင့်အညီ အမှတ်ပေးခြင်းနှင့် မှတ်ချက်ပြုခြင်းများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ မြေယာပြဿနာများ၏အကဲဆတ်မှုကြောင့် CSC ကို လျှို့ဝှက်အဖြစ်သာ အသုံးပြုခဲ့သည်။

(၃) သက်ဆိုင်သူများ၏ အသိအမြင်စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးခြင်း

Lamina စီမံချက်ဖြင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ ဓမ္မဆရာများ၊ ကျေးရွာလူကြီးများ၊ ရိုးရာလူကြီးများ၊ ခရစ်ယာန်ဘုရားကျောင်းမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများ အပါအဝင် ဩဇာရှိခေါင်းဆောင် ၂၅၀ ကျော်၏ အရည်အသွေး အသိအမြင်များ မြှင့်တက်လာစေရန် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး၊ လူထုပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် အစိုးရကို မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ တိုက်တွန်းခြင်းများနှင့်ဆိုင်သည့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲများသည် မြေယာဌာနမှ

ဝန်ထမ်းများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများအကြား အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခဲ့သည်။

(၄) ဆန်းစစ်မှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ အသုံးပြုခြင်း

Lamina စီမံချက်ဖြင့် မြေယာဌာန ဝန်ထမ်းများအား CSC နှင့် ပတ်သက်၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသခံရပ်ရွာများသို့ ၎င်းတို့ ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် မြေယာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးကို တိုင်းတာရာတွင်အသုံးပြုရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ CSC ပုံစံဖန်တီးရေးဆွဲရာတွင် မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနမှဝန်ထမ်းများကို ပါဝင်စေခြင်းကြောင့် ယင်းကို အသုံးပြုလိုသည့်ဆန္ဒများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် တွန်းအားပေးသည်။ ဒေသအလိုက် တွေ့ဆုံပွဲကိုလည်း ဒေသတစ်ခုချင်းစီအလိုက် စီစဉ်ပေးပြီး ၎င်းတို့အလိုရှိသည့် မြေယာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့် ရရှိစေခဲ့သည်။

(၅) ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များ ဖြန့်ဝေခြင်း

CSC ရလဒ်များကို မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနမှ အဓိက တာဝန်ရှိသူများထံသို့ ဖြန့်ဝေပေးသည်။ CSC ရလဒ်များကို ဒေသခံရပ်ရွာအတွင်း ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ဒုတိယအဆင့် ရပ်ရွာများတွေ့ဆုံပွဲကို စီစဉ်ပေးသည်။ မြေယာမှတ်ပုံတင်ဝန်ထမ်းများသည် ကနဦးတွင် CSC ကို အသုံးပြုရန် တွန့်ဆုတ်နေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ထပ်ဆင့်သင်တန်းများပေးခြင်းဖြင့် CSC ၏ တန်ဖိုးကို တိုး၍နားလည်ကာ တွန့်ဆုတ်နေမှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သည်။ မြေယာဌာနဝန်ထမ်းများ၏ CSC ကို လက်ခံကျင့်သုံးမှုက စီမံချက်အောင်မြင်မှုအတွက် အဓိက ဖြစ်ခဲ့သည်။

(၆) မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနမှ လုပ်ငန်းစီမံချက်များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ အသံလွှင့်ခြင်းနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မြေယာအခွင့်အရေးနှင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု လျှောက်ထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြည်သူများ၏ နားလည်မှုကို တိုးတက်လာစေရန် မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနက လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ခုကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ မြေယာဌာနသည် Lamina နှင့် ပူးပေါင်း၍ သင်တန်းပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(၇) ဥပဒေအကြံပေးစင်တာ ဖွင့်လှစ်ခြင်း (Center for Legal Advice)

၂၀၁၃ မတ်လတွင် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ဥပဒေအကြံပေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် မြေယာဌာနမှ စင်တာတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ မြေယာဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့် တရားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို ဒေသခံရပ်ရွာများမှ လက်လှမ်းမီစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော အကြံပေးချက်များနှင့် အချက်အလက်မျှဝေခြင်းများ

ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၄ တွင် လူပေါင်း ၆၀၀ ကျော်ကို အကြံပေးခြင်းနှင့် လမ်းညွှန်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။

(၈) သက်ဆိုင်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

Lamina စီမံချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ၊ သြဇာကြီးမားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အောက်ခြေအဆင့်အာဏာပိုင်များ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သတင်းစာဆရာများ အပါအဝင် အမျိုးမျိုးသော အစုအဖွဲ့များမှ သက်ဆိုင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

- စီမံချက်ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် အပြန်အလှန် သင်ယူသည့် စနစ်ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ပုံမှန် အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းတို့ဖြင့် အစိုးရ၏ မြေယာမှတ်ပုံတင်စနစ်ကို ထောက်ခံအားပေးခဲ့သည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဥပဒေမူဘောင်ဆိုင်ရာကိစ္စများတွင် အစိုးရ၏နည်းပညာအကြံပေးမှုများရရှိခဲ့သည်။ အစိုးရအရာရှိများအားပူးပေါင်းပါဝင်စေခြင်းကြောင့် စီမံချက်တွင် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ ပံ့ပိုးပါဝင်လိုမှုကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်။
- မာဒါဂါစကာတွင် ဘုရားကျောင်းများသည် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်နေသည်။ မြေယာအခွင့်အရေးနှင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် အသိအမြင်ဖွင့်ခြင်း၊ ဟောပြောခြင်းများအတွက် ဒေသခံဘုရားကျောင်းမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းခဲ့သည်။
- စီမံချက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် သုံးသပ်ရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် CSO များကိုလည်း စီမံချက်တွင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်စေခဲ့သည်။ မြေယာအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြေရှင်းရာတွင် CSO များက တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။
- Lamina စီမံချက်တွင် သတင်းစာဆရာများကိုလည်း ပါဝင်စေခဲ့သည်။ စီမံချက်ကို အများပြည်သူက လက်ခံကြိုဆိုမှုကို မြှင့်တက်စေသည့် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်မှုဆိုင်ရာ သတင်းစကားများကို သတင်းစာဆရာများမှတစ်ဆင့် ပျံ့နှံ့စေခဲ့သည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

(၁) ပြည်သူ့လူထု၏အသိအမြင်ကို တိုးတက်စေခဲ့သည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းအဆင့်တွင် ပြည်သူများသည် ရပိုင်ခွင့်များ၊ မြေယာမှတ်ပုံတင်စနစ်မှ ရရှိနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပေးထားသည့် မြေယာအထောက်အထားများ လက်ကိုင်ထားရန် လိုအပ်ကြောင်းကို ပို၍ သဘောပေါက်လာကြသည်။ ရပ်ရွာအဆင့်တွင်မူ မြေယာမှတ်ပုံတင်ဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်ခံမှုကို တိုးတက်စေခဲ့ပြီး အစိုးရအရာရှိများနှင့် ရပ်ရွာအကြား ဆက်ဆံရေး

ကိုလည်း တိုးတက်စေခဲ့သည်။

(၂) အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုကို တိုးတက်စေခဲ့သည်။

စီမံချက်သည် အမျိုးသမီးများ၏ပါဝင်မှုအပေါ် အပြုသဘော သက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သင်တန်းများနှင့် အသိအမြင်ဖွင့်လှုပ်ရှားများတွင် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် မြေယာဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြသည်။

(၃) မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာန၏ လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် ပြည်သူများ၏ယုံကြည်မှု တိုးတက်လာခဲ့သည်။

Community Scored Card (CSC) ကို စတင် အသုံးပြုသည့် ကာလတစ်လျှောက်တွင် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးကို ပွင့်လင်းစွာမှတ်ချက်ပြုခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း ဒေသခံပြည်သူများ၏ဘဝတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အနေဖြင့် သိရှိခဲ့ကြရသည်။ စီမံချက်ကာလတစ်လျှောက် မြေယာမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း၏ အရည်အသွေးအပေါ်တွင် ဒေသခံပြည်သူများအကြား ကျေနပ်မှုမြင့်တက်လာကြောင်း CSC ရလဒ်များအရ သိရသည်။

(၄) မြေယာမှတ်ပုံတင်ရရှိမှု တိုးတက်ခဲ့သည်။

အရေအတွက်အားဖြင့် မြေယာအထောက်အထား ၈၇၆ ခုကို ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ မြေယာမှတ်ပုံတင်ထုတ်ပေးမှုမှာလည်း ၄၀၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ မြေယာအခွင့်အရေး၊ မြေယာမှတ်ပုံတင်အထောက်အထား လျှောက်ထားခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် အထောက်အထားများ ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းကို လူပေါင်း ၅၀၀၀ ကျော်သို့ ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။

၅.၃.၂။ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်း (Porto Alegre မြို့၊ ဘရာဇီးနိုင်ငံ)^{၁၂}

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

ဘရာဇီးအလုပ်သမားပါတီ The Brazilian Workers Party (PT) မှ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ တောင်ဘက်အကျဆုံးပြည်နယ်ဖြစ်သော Rio Grande do Sul ၏ မြို့တော် Porto Alegre မြို့တွင် ၁၉၈၉ ၌ စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။

အလုပ်သမားပါတီကို ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ပညာတတ်များ၊ လွတ်မြောက်ရေးဝါဒီများ၊ ပြည်သူ့စစ်၊ ကုန်သွယ်ရေးသမဂ္ဂများ၊ မြေယာမဲ့များနှင့် စစ်အာဏာရှင်ကိုဆန့်ကျင်သည့် မြို့ပြမှ လှုပ်ရှားသူများ စုပေါင်းကာ ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားနှင့် လူချမ်းသာများကြား ဝင်ငွေကွာဟမှုသည် အာဏာရအစိုးရအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဘရာဇီးနိုင်ငံ မြို့ပြနေပြည်သူများမှ

အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အိမ်ခြေရာမဲ့ ဖြစ်လုနီးပါးအခြေအနေနှင့် ဆာလောင်မှုများကို နေ့စဉ် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ Porto Alegre မြို့မှ လူဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံသည် မြို့ပြင် ကျူးကျော်ရပ်ကွက်များတွင် နေထိုင်ကြသည်။ မွေးဖွားစဉ်မျှော်မှန်းသက်တမ်းနှင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း မြင့်မားသည့်တိုင်အောင် သန့်ရှင်းသည့်ရေ၊ မိလ္လာ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးများကို လက်လှမ်းမီကြခြင်း မရှိပါ။ ယင်းအခြေအနေကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများ ပါဝင်စေခြင်းကို ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲလာသော အစီအစဉ်များအနက်မှ အဓိကတစ်ခုအနေဖြင့် ၁၉၈၇ တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အခြေခံမူငါးချက်အပေါ်မူတည်ကာ ပြည်သူများ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ခြင်းကို Porto Alegre တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ -

- ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ခွင့်ရှိရန်
- မြို့နယ်တစ်ခုလုံး ခြုံငုံသည့်လုပ်ငန်းအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန်
- ညှိနှိုင်းမှုများအတွက် အားလုံးပါဝင်နိုင်ရန် ဖွင့်ထားပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် မူဘောင်များ အသုံးပြုရန်
- အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့များယူသော်လည်း လွတ်လပ်စွာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်
- ဘတ်ဂျက်အကောင်အထည်ဖော်မှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်တို့ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရအစိုးရပိုင်နယ်မြေကို ဒေသ ၁၆ ပိုင်းဖြင့် ခွဲခြားထားသည်။ ၎င်းအပိုင်းများကို ပိုမိုသေးငယ်သော ဒေသငယ်များအဖြစ် ထပ်မံခွဲထားလိုက်သောကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ခြေအထိ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆင်းရဲဆုံးနှင့် ဖယ်ကြည့်အခံရဆုံး အစုအဖွဲ့များကို လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်စေနိုင်ခဲ့သည်။ အကြောင်းအရာအလိုက် ခွဲထားသည့် ဘတ်ဂျက်အစုအဖွဲ့ ငါးခုရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- ပညာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပွဲလမ်းသဘင်များ၊
- ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုဖူလုံရေး၊
- စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် အခွန်ကိစ္စများ
- နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် မြို့တော်စည်ပင်ရေးအတွက် ဟူ၍ ခွဲခြားထားသည်။

Porto Alegre တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြည်သူများ ပါဝင်ရေးဆွဲသည့် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ်သည် အောင်မြင်သည့်ဥပမာဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာအနှံ့သို့ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။ တောင်အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် လက်ရှိတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများသို့ပါ ပျံ့နှံ့နေပြီဖြစ်သည်။

ပြည်သူများပါဝင်သော ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ-

- (၁) အဆင်းရဲဆုံးနှင့် ဖယ်ကြည့်အခံရဆုံးအစုအဖွဲ့များ အပါအဝင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ဘတ်ဂျက်ခွဲတမ်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်နိုင်ရေးနှင့်

- (၂) ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးရာ၌ ဒေသခံများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့် သဘောထားများကို ဖော်ထုတ်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ကာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှုကိုအားကောင်းစေရန်တို့ ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

(၁) ဒေသငယ်များအဆင့် ပြင်ဆင်ရေးအစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ခြင်း (Preparatory Meetings)

ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေချထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ် မဲပေးမှုနှင့်ဆိုင်ပြီး မဲပေးမည့်ပြည်သူများ အခြေခံအားဖြင့် သိထားရမည့် အကြောင်းအရာများကို မိတ်ဆက်ပေးရန် မတ်လ၊ ဧပြီလတို့တွင် ပြုလုပ်သည်။ ယခင်နှစ်ဘတ်ဂျက် သုံးစွဲအကောင်အထည်ဖော်မှု သုံးသပ်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအစီအစဉ်များ သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြည်သူများပါဝင်လျက် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဆွေးနွေးခြင်း၊ လိုအပ်ချက်များ ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ရန်အတွက် အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်သူများထံသို့ ချပြခြင်း၊ အကြောင်းအရာအလိုက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ပြည်သူများ ပါဝင်ရေးဆွဲသည့် ဘတ်ဂျက်လုပ်ငန်းစဉ် စက်ဝန်းပါအဆင့်များ၊ နည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ရှင်းပြထားသည့် လက်ကမ်းစာစောင်များကို ဒေသန္တရအစိုးရက ပြည်သူများထံသို့ ပြင်ဆင်ရေးအစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ချိန်တွင် ဖြန့်ဝေပေးသည်။

(၂) ဒေသအဆင့်နှင့် အကြောင်းအရာအလိုက် ဆွေးနွေးမှုများ

ဧပြီလနှင့် ဇွန်လအတွင်းပြုလုပ်ကြသည်။ ဒေသငယ်အဆင့် အစည်းအဝေးပွဲများမှ ရရှိလာသော ပြည်သူ့သဘောထားများကို စနစ်တကျ ဖြစ်စေရန်အတွက် အကြောင်းအရာ တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ဆွေးနွေးမှုတစ်ခုချင်းစီ ပြုလုပ်သည်။ ပြည်သူများမှ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် အကြောင်းအရာများအတွက် မဲပေးသည်။ လာမည့်နှစ် ဘတ်ဂျက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့် ပြည်သူ့လုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် စီမံကိန်းများစာရင်းကိုလည်း တစ်ပါတည်းပြုစုသည်။ မြို့တော်ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းကောင်စီတွင် ပါဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်မည့်သူများကိုလည်း ရွေးချယ်သည်။ ရွေးချယ်ခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ် အစုအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သူများသည် ပြဿနာ၏အရေးပါပုံ၊ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့နိုင်သည့် အခက်အခဲများအပေါ်မူတည်ပြီး ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဦးစားပေးမှုသတ်မှတ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ကာ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို အစီအစဉ်နောက်တစ်ဆင့်ဖြစ်သော (Forum of Delegates) တွင် အတည်ပြုရွေးချယ်သည်။

အောက်ခြေမှဆန္ဒပြုလိုက်သည့် မဲအရေအတွက်နှင့်အညီ ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေခြင်း ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အထက်ပါ လူထုအစည်းအဝေး အဆင့်နှစ်ခုသည် အရေးပါသည်။ တောင်းဆိုမှုအများဆုံးခေါင်းစဉ်သုံးခုကို နယ်မြေတစ်ခုလုံးအတိုင်းအတာနှင့် ဦးစားပေးအကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ကိစ္စရပ်များအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

(၃) ကိုယ်စားလှယ်များဖိုရမ် (Forum of Delegates)

ဇွန်လတွင်ကျင်းပကာ ဒေသအသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ စုစည်းပြီး စီမံကိန်းများကို သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လူထုအစည်းအဝေးများမှ ရွေးချယ်လိုက်သည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်သည်။ ရလဒ်များ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစေရန် အရေအတွက်ပြု အညွှန်းကိန်းအချို့ကို အသုံးပြုကာ အမြင့်ဆုံးရမှတ်နှင့် အနိမ့်ဆုံးရမှတ်များကို ဖော်ပြသည်။ ပြည်သူများသည် ရမှတ်များကို ကိုယ်စားလှယ်များမှတစ်ဆင့် သိရှိနိုင်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် အခြေအနေများကို ပြည်သူများသို့ ပြန်လည်တင်ပြရန်လည်း တာဝန်ယူထားရသည်။ လိုအပ်ချက်များဆန်းစစ်ရန် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများ ပြုလုပ်သည်။

(၄) ပြည်သူများပါဝင်သည့် မြို့တော်ဘတ်ဂျက်ကောင်စီ (City Participatory Budget Council)

ကောင်စီဝင်များသည် မြို့တော်အုပ်ချုပ်ရေး၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် လိုအပ်မှုအခြေအနေ၊ ဆင်းရဲချို့တဲ့မှု နှုန်းနှင့် လူဦးရေအရွယ်အစားပေါ်မူတည်ကာ ဒေသဆိုင်ရာ ဦးစားပေးအသုံးစရိတ်ကို ညှိနှိုင်းကြသည်။ ထို့နောက်တွင် ဘတ်ဂျက်စီမံချက်၊ အသုံးစရိတ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုစီမံချက်များကို ရေးဆွဲပြီး ၎င်းတို့ကို မြို့တော်ဝန်နှင့် မြို့တော်ကောင်စီသို့ ပေးပို့သည်။ ပြည်သူများပါဝင်သည့် မြို့တော်ဘတ်ဂျက်ကောင်စီ၏ နောက်ဆုံးလုပ်ငန်းမှာ ပြည်သူများပါဝင်သည့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် ဆွေးနွေးအကြံပေးခြင်းဖြစ်သည်။ မည်သည့်ကောင်စီဝင်မဆို လာဘ်ပေးလာဘ်ယူနှင့် သတင်းအချက်အလက်ချပြမှု အပိုင်းတွင် အားနည်းချက်များရှိခြင်းကြောင့် ဤစွဲခံရပြီး ဦးစားပေးခြင်း မခံရသည့် ၎င်းတို့၏ကိစ္စရပ်များအတွက် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ^{၁၁}

ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်သူများကို ပါဝင်စေခြင်းသည် Porto Alegre အတွက် ထင်ရှားသည့် အပြောင်းအလဲများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ သုံးသပ်မှုများအရ ဆင်းရဲမွဲတေမှု ဆိုးဝါးသည့်နေရာများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှု ပိုများလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် လူနေအိမ်ရာများတည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေနှင့် မိလ္လာ၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးတို့အတွက် သုံးစွဲခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် လူပေါင်း

၁၇၀၀ ကို နေစရာများ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၈၉ တွင် လူပေါင်း ၂၇၀၀၀ ကို နေစရာများ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ တွင် ရေနုတ်မြောင်းနှင့် မိလ္လာပိုက်လိုင်းများကို အိမ်ထောင်စု ၉၈ ရာခိုင်နှုန်းအတွက် ဆက်သွယ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းမတိုင်ခင် ၁၉၈၈ တွင် ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းသော အိမ်ထောင်စုများသာလျှင် ရေနုတ်မြောင်းနှင့် မိလ္လာပိုက် သွယ်တန်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍအတွက် ဘတ်ဂျက်မှာ ၁၉၈၅ တွင် ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၉၉၆ တွင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးတက်ခဲ့သည်။ Porto Alegre တွင် ပြည်သူများပါဝင်သော ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၏ အောင်မြင်မှုမှတ်ကျောက်တစ်ခုမှာ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အဆင့်မြင့်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်သူ ၁၀၀၀ အောက်သာရှိရာမှ ၁၉၉၈ တွင် ၁၆၀၀၀ နှင့် ၁၉၉၉ တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်သူ ၄၀၀၀၀ နီးပါး တိုးပွားလာခဲ့သည်။

၅.၃.၃။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအောက်မှ အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာအခွင့်အရေး (နီဂျာနိုင်ငံ)^{၁၂}

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

နီဂျာပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံသည် အာဖရိကတိုက် အနောက်ပိုင်းရှိ ကုန်းတွင်းပိတ်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည်။ နီဂျာနိုင်ငံရှိ ကျေးလက်နေ အိမ်ထောင်စု ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြင့် အသက်မွေးမြူကြသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များစွာအတွင်း မကြာခဏကြုံတွေ့ခဲ့ရသော အစာရေစာ ရှားပါးမှုပြဿနာကြောင့် အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ အမျိုးသမီးများအပေါ် မှီခိုခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ နီဂျာနိုင်ငံရှိ မာရာဒီ ဒေသသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားဒေသများနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် ပိုမိုထိခိုက်လွယ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မာရာဒီ ဒေသရှိ ရာခိုင်နှုန်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိရှိနေသော အမျိုးသမီးများသည် ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်းအရ သေလည်းကောင်း၊ အခြားအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် မရှိကြချေ။ မြေယာမရှိဘဲ အမျိုးသမီးများသည် အစားအစာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ ဝင်ငွေမရှိဖြစ်ကာ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို စီမံပိုင်ခွင့်မရှိဖြစ်ပြီး သားသမီးများအတွက် ကျန်းမာသည့်အစားအစာများ ကျွေးမွေးနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါ။ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေမှုအပြင် စားကျက်မြေ အလွန်အကျွံဖော်ထုတ်ခြင်း၊ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ ဈေးကွက်နှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မှုမရှိခြင်း၊ ဆုံးရှုံးမှုလျော့ချရန်အတွက်နှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် အလုပ်ဖြစ်သည့် မဟာဗျူဟာများ မရှိခြင်းတို့သည် ဒေသတွင်းမိသားစုများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရဖူလုံရေးအခြေအနေကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည်။

ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာနှင့် မြေယာရှားပါးလာမှုတို့သည် အမျိုးသမီးများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခြင်းကို အတားအဆီးဖြစ်စေသည်။ အချို့သောလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအားလုံးတွင် အမျိုးသမီးများကို ဖယ်ထုတ်ထားခြင်းကြောင့်

အမျိုးသမီးအများအပြားသည် မိမိတို့၏ မြေယာထွက်ကုန် တိုးတက်လာစေရန် နည်းပညာနှင့် အခြားသွင်းအားစုများအား လက်လှမ်းမီရန် လုံလောက်သည့်ဝင်ငွေ မရှာနိုင်ဘဲရှိနေသည်။

အဓိကကျသော သက်ဆိုင်သူများ

နီဂျာနိုင်ငံတွင် မြေယာအခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဓိကကျသည့် သက်ဆိုင်သူများတွင် အမျိုးသားမြေယာကော်မရှင်၊ ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များနှင့် ရိုးရာ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သည်။ အမျိုးသားမြေယာကော်မရှင်သည် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားထုတ်ပေးခြင်းနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု အကြား သဘောတူညီချက်များဖော်ထုတ်ရန် တာဝန်ယူရသည်။ ထိုကိစ္စများကို နီဂျာ၏ ကျေးလက်ဥပဒေ (Niger's Rural Code) အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရသည်။ နီဂျာကျေးလက်ဥပဒေကို ကျေးလက်ဒေသရှိ သက်ဆိုင်သူများ မြေယာရရှိမှု၊ ကျေးလက်ဒေသစုစည်းရေး၊ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို အားပေးရန်နှင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ရည်ရွယ်၍ အတည်ပြု ချမှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသခံအာဏာပိုင်များမှ မြေယာနှင့်ဆိုင်သော ပဋိပက္ခများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခွင့်ရှိသည်။ ရိုးရာ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးကို နားလည်ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် အဓိကကျသော နေရာတစ်ခုကို ယူထားသည်။

စီမံချက်အကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် CARE Niger မှ အမျိုးသမီးနှင့် မြေယာစီမံချက် "Women and Land Initiative" ကို မာရာဒီဒေသတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးသမီးများ တိုးတက်ပါဝင်လာစေရန်နှင့် မိသားစုတွင်း အနေအစား ပြေလည်ချောင်ချိလာစေပြီး အမျိုးသမီးများအတွက် မြေယာအခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်လျက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် စီမံချက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့အစည်း၏ ဒေသငယ်အသိုင်းအဝိုင်း ၃၀ မှ အမျိုးသမီးပေါင်း ၃၀၀၀ ခန့် စီမံချက်အတွင်း ပါဝင်ကြသည်။ ဒေသတွင်း အမျိုးသမီးအများစုမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိသကဲ့သို့ စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံမှုမရှိခြင်းကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ဒေသအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ထားသော ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းများမှ ၎င်းတို့အား စုစည်းပြီး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများနှင့်အထောက်အပံ့များပေးထားသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း ဒေသအတွင်းရှိ အဓိကသက်ဆိုင်သူများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆက်ဆံရသည့်အခါ အကူအညီပေးသည်။

နီဂျာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများကို စိုက်ပျိုးလယ်ယာမြေနှင့် စပ်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များမှ ဖယ်ထုတ်နေခြင်းပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်သည့် စီမံချက်ဖြစ်သည်။ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် အခြေပြုသည့် နည်းလမ်း၏ အခြေခံမူများမှာ-

- ထိခိုက်လွယ်သော အမျိုးသမီးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း
- ဖယ်ကြည့်ခံထားရသော အမျိုးသမီးများကို ရပ်ရွာဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရသောကဏ္ဍများတွင် ပါဝင်စေခြင်း
- မြေယာကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များ အသုံးချခွင့်နှင့် ထိန်းချုပ်စီမံခွင့်ကို ကျားမ သာတူညီမျှစွာရရှိရေးတို့ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

- စီမံချက်တွင် အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ-
 - ၁။ အမျိုးသမီးများ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခြင်းဖြင့် ရရှိခံစားနိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို သိရှိလာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း
 - ၂။ ရိုးရာဓလေ့၊ ဘာသာရေးနှင့် ဒေသခံအာဏာပိုင်များအပါအဝင် ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ၏ထောက်ပံ့မှုကိုရယူခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အဓိကဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများမှာ -

(၁) စည်ရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲများ

ခရိုင်အဆင့် မြေယာကော်မရှင်ရှိသည့် ရပ်ရွာအားလုံးတွင် အသိအမြင်ဖွင့် လှုပ်ရှားမှုများကို စီစဉ်ပြုလုပ်သည်။ အမျိုးသမီးများ မြေယာအမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့်နှင့်ဆိုင်သည့် ပြဇာတ်များကို ကပြသည်။ ပြဇာတ်နောက်ပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အမေးအဖြေများ ပြုလုပ်ကြသည်။

(၂) မိဒီယာ

ရေဒီယိုတွင် မကြာခဏအသံလွှင့်ခြင်းကိုလည်း နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့် အသုံးပြုကြသည်။ အများအားဖြင့် ထိုရေဒီယိုအစီအစဉ်များတွင် အမျိုးသမီး မြေယာအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ တရားဒေသနာများတွင် ထည့်သွင်းခြင်း၊ ရှေ့နေများ၊ ကျေးလက်နေ အမျိုးသမီးများနှင့် အခြားဒေသခံ သက်ဆိုင်သူများကြား အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်းတို့ကို ထုတ်လွှင့်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရေဒီယိုအစီအစဉ်သည် ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များနှင့် အမျိုးသမီး အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ၏ ပံ့ပိုးမှုများကြောင့် ဘက်စုံပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူ၍ရသည်။

(၃) အစည်းအဝေးများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲများ

ဒေသခံခေါင်းဆောင်များ၏ ထောက်ပံ့မှုကိုရရှိရန် တွေ့ဆုံပွဲများကို ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သူများမှ အမျိုးသမီးများ၏ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ပံ့အားပေးသည့် သဘောထားကို ဖော်ပြလာသည့်အခါ ပြုလုပ်သည်။ ဒေသတွင်း စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးသည် အမျိုးသမီးများ၏ အစားအစာထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအပေါ် မူတည်နေသည့်ဖြစ်သောကြောင့် အစည်းအဝေးများနှင့် အသိအမြင်မြှင့်တင်သည့် လှုံ့ဆော်ပွဲများတွင် အမျိုးသမီးများ မြေယာအသုံးချခွင့်ကို ထောက်ခံအားပေးခြင်း၏ အရေးပါအရာရောက်ပုံများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြသည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

(၁) **အမျိုးသမီးများ မြေယာအသုံးချပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိလာသည်**
 ဤစီမံကိန်းကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် မြေယာအသုံးချခွင့် ရရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကိုအားကောင်းစေခဲ့သည်။ အခွင့်အရေးကို အဓိကထားသည့်ချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်းအားဖြင့် အချို့သော အမျိုးသမီးအဖွဲ့များသည် ဒေသပိုင်မြေကို အချိန် အတိုင်း အတာတစ်ခုအထိ ငှားရမ်းခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဥပမာ သုံးနှစ်မှ ဆယ်နှစ် အထိ ငှားရမ်းခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဒေသခံမြေယာငှားရမ်းခြင်းများမှ သီးနှံများစိုက်ပျိုးရန် မြေဆီလွှာပိုမိုကောင်းမွန်သော မြေနေရာများကို ရရှိလာကြသည်။ မြေဝယ်ယူခြင်းနှင့် ငှားရမ်းခြင်းသာမက အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့်ကိုပါ ရရှိခဲ့သဖြင့် အမျိုးသမီးများ မြေယာအသုံးချမှု တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဒေသခံများ၏ ယခင်ဓလေ့တစ်ခုမှာ အမျိုးသမီးများသည် မြေယာများကို ဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိခဲ့ပါ။ ဒေသအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများကြောင့် ဒေသန္တရမြေယာကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ကိုယ်စားပြုမှု နှစ်ဆ (၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ) တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ယင်းအမျိုးသမီးများသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်လာစေသည့်အပြင် အိမ်ထောင်စု၏ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အာဟာရပြည့်မီမှုမှာလည်း တိုးတက်လာသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့သိရှိထားသော အသိပညာနှင့် အချက်အလက်များကို အခြားအမျိုးသမီးများထံသို့ ဆင့်ကဲ ဝေငှအကြံပေးကြသည်။

(၂) **အမျိုးသမီးများအတွက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး**
 အမျိုးသမီးများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်ရန် အခွင့်အရေးများပေးခြင်းသည် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုကို တိုးတက်စေခဲ့သည်။ ကျေးလက်ဥပဒေသည် ဒေသန္တရသဘောတူစာချုပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရေး (ခေါ်) မြေယာအသုံးချမှု သဘောတူညီချက်များ ပေါ်ပေါက်လာရေးတွင် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပေးထားသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အမျိုးသမီးများသည် ယင်း မြေငှားရမ်းသဘောတူညီချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် မိမိတို့၏သဘောထားများကို ပါဝင်ထည့်သွင်းလာနိုင်ကြသည့်အပြင် ဝင်ငွေရရှိသည့် လုပ်ငန်းများလည်း လုပ်ကိုင်လာနိုင်ကြသည်။ ဒေသန္တရမြေငှားသဘောတူညီချက်များတွင် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှ ပါဝင်ခွင့်ရသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဒေသန္တရအစိုးရကောင်စီဝင်များ၏ စီမံကိန်း အစီအစဉ်ကိုလည်း အစာရေစာပြတ်လပ်ခြင်း၊ အာဟာရပြတ်ခြင်းနှင့် ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ၏သက်ရောက်မှုများကိုတင်ပြခြင်းအားဖြင့်ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်လာနိုင်ခဲ့ကြသည်။

(၃) **အမျိုးသမီးများပါဝင်မှု**
 ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းအပိုင်းတွင် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားကောင်းစေခဲ့ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် အဆင့်တိုင်းတွင် သက်ဆိုင်

မက်ဆီဒိုးနီးယားတွင် ရပ်ရွာဖိုရမ်တစ်ရပ် ပြုလုပ်နေစဉ်။
 (Photo : UNDP Macedonia)

သည့် အစုအဖွဲ့များဖြစ်သော ဒေသန္တရအစိုးရ၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ ရိုးရာခေါင်းဆောင်များ၊ ဒေသတစ်ခု၏ အောက်ခြေအဆင့်တွင် ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အဓိကကျသည့် သက်ဆိုင်သူများဖြစ်သော လူငယ်များနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သည်။

၅.၃.၄။ ရပ်ရွာဖိုရမ်များမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှု (မက်ဆီဒိုးနီးယားနိုင်ငံ)^{၅၅}

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

မက်ဆီဒိုးနီးယား ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဒေသန္တရဆိုင်ရာပြဿနာများ ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် နိုင်ငံသားများ၏ တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ကို အာမခံပေးထားသည်။ ဒေသန္တရကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ အစိုးရများအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသည့်ဥပဒေတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်၌ ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားပေးသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရေးဆွဲထားရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ မြို့နယ်အများအပြားသည် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် ရပ်ရွာအဆင့် ဖိုရမ်များကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်ပြုလုပ်သည့် စည်ပင်သာယာမြို့နယ်များ အနည်းငယ်သာ ရှိသော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စည်ပင်သာယာမြို့နယ် ၈၅ မြို့အနက် မြို့နယ် ၅၀ တွင် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်များ ပြုလုပ်နေပြီဖြစ်သည်။

ရပ်ရွာဖိုရမ်များ

ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအာဏာပိုင်များ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အစုအဖွဲ့ဌာနများက

ပြဿနာများကို အတူတကွဆွေးနွေး၊ အဖြေရှာရန်အတွက် ရပ်ရွာ ဖိုရမ်များက ပေါင်းကူးပေးသည်။ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံအခြေပြု Swiss Agency for Development and Cooperation နှင့် ၎င်း၏ မဟာ ဗျူဟာ မိတ်ဖက်များဖြစ်သော မက်ဆီဒိုးနီးယား ဒေသန္တရ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ အစိုးရဌာနများတို့ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်သည့် စီမံချက်တစ်ခုအနေဖြင့် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်များကို ပြုလုပ်သည်။ ဖိုရမ် များပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများက စီမံချက် အစ အဆုံး အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသည်။ ဖိုရမ်ညှိနှိုင်းရေးယူနစ် (Forum Coordination Unit) သည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်အောင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည်။

ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ် ပြုလုပ်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များ

ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများ ဝင်ရောက် ပါဝင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်များကို ပြုလုပ်သည်။ ဖိုရမ်တွင် မတူညီသည့် အစုအဖွဲ့များကို စုစည်းမိစေပြီး ပြည်သူများ ပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးမှုများနှင့် အပြန်အလှန်စကားဝိုင်းများကို ပေါ် ပေါက်စေသည်။ ဖိုရမ်များမှတစ်ဆင့် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာအဖွဲ့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြည်သူများက သုံးသပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

- အဓိက ရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုမှာ -
- မြို့နယ်အတွင်း အရေးတကြီးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ဖော် ထုတ်ရန်နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ငွေကြေးသုံးစွဲခြင်းအတွက် မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်
- အပြုသဘောဆောင်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိကာ အားလုံးပါဝင် သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့် မတူညီသည့် အစုအဖွဲ့များ တွင် နစ်နာမှုများဖြစ်စေသည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်တို့ ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

ရပ်ရွာအဆင့် ဖိုရမ်လေးမျိုးကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ စီမံကိန်းဖိုရမ် (Project Forum)၊ အကြောင်းအရာအခြေပြု ဖိုရမ် (Topic forum)၊ စည်ပင်သာယာ မြို့နယ်အချင်းချင်း ပူးပေါင်းပြုလုပ် သည့် ဖိုရမ် (Intermunicipality Forum) နှင့် ဘတ်ဂျက်ဖိုရမ် (Budget Forum) တို့ဖြစ်သည်။ ဖိုရမ်တစ်ခုချင်းစီတွင် အစီအစဉ်ခြောက်ပိုင်း ပါဝင်သည်။

စီမံကိန်းဖိုရမ်တွင် ကျောင်း၊ ပန်းခြံနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဲ့သို့ သော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့်ဆိုင်ပြီး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးကြသည်။

အကြောင်းအရာအခြေပြုဖိုရမ်တွင် ရပ်ရွာအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေ သည့် ပြဿနာများနှင့် အရေးအရာများအပေါ်တွင် အခြေခံကာ ဆောင်ရွက်သည်။ ပြဿနာပေါ်ပေါက်နစ်နာနေရသော အစုအဖွဲ့များ သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဖြေရှင်းပုံများကို တင်ပြခွင့်ရှိသည်။

စည်ပင်သာယာမြို့နယ်အချင်းချင်း ပူးပေါင်းပြုလုပ်သည့် ဖိုရမ်ကို

မြို့နယ်နှစ်ခုနှင့်အထက်တွင် တူညီသည့်အကြောင်းအရာ သို့မဟုတ် ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးရန်ရှိလာပါက မြို့နယ်များပူးပေါင်းပြီး ဖိုရမ် များပြုလုပ်ကြသည်။ ငွေကြေးအကုန်ကျနည်းပြီး အချိန်ကုန်သက်သာ ကာ ထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် မြို့နယ်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုကို ပေါ်ပေါက်လာအောင် ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘတ်ဂျက်ဖိုရမ်သည် မြို့နယ်များမှ ၎င်းတို့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက် ချက်များနှင့် ငွေကြေးသုံးစွဲမှုများကို ပြည်သူများထံသို့ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိစွာ ပြသနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ဖိုရမ်မှတစ်ဆင့် ပြည်သူများ ၏ လိုအပ်ချက်များကိုဆွေးနွေးကာ လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ ဘတ် ဂျက်ကို သတ်မှတ်ရေးဆွဲကြသည်။

ဖိုရမ်များစီစဉ်ရာတွင် အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိသည်။

(၁) ဖိုရမ် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

မြို့နယ်များသည် ၎င်းတို့အစီအစဉ်ဖြင့် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်များကို ပြုလုပ်ကြသည်။ မြို့နယ်များမှပြုလုပ်သည့်လုပ်ငန်းများကို NGO နှင့် ပြည်သူဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများက ငွေကြေး နှင့် အခြားအထောက်အပံ့များပေးကာ စီစဉ်ပြုလုပ်သည့် ဖိုရမ်များ လည်း ရှိသည်။

(၂) ဖိုရမ်ခေါင်းစဉ် ရွေးချယ်ခြင်း

ပြည်သူများအပေါ်တွင် အကျိုးသက်ရောက်မှု ကြီးမားသည့် လိုအပ်ချက်နှင့် ပြဿနာများအပေါ် အခြေခံပြီး ဖိုရမ်ခေါင်းစဉ်ကို ရွေးချယ်သည်။ ခေါင်းစဉ်ရွေးချယ်ရာတွင် တိုင်းတာသည့် သတ်မှတ် ချက်များမှာ-

- ရပ်ရွာတစ်ရပ်လုံးအတွက် အရေးကြီးသောကိစ္စ ဖြစ်ရမည်
- ဒေသအဆင့်တွင် ဖြေရှင်းနိုင်ရမည်
- ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများအတွက် သဘောထားအမျိုးမျိုး ပါဝင်ကာ ပူးပေါင်းပါဝင်ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်တွင် အခြေခံကာ ဖြေရှင်းနိုင်ရမည်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားသည်။

(၃) ရန်ပုံငွေ

ဖိုရမ်လုပ်ငန်းစဉ်ကို မြို့နယ်များက ထောက်ပံ့လေ့ရှိသည်။ အကောင်အထည်ဖော်သည့် ကာလတစ်လျှောက်တွင် ကုန်ကျသော ကုန်ကျစရိတ်အမျိုးမျိုး ပါဝင်သည်။ အကျိုးလိုလားသည့် အစုအဖွဲ့နှင့် အလှူရှင်များ သို့မဟုတ် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များမှ ငွေကြေး စိုက်ထုတ်ပေး သည်များလည်း ရှိသည်။

(၄) လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း

ဖိုရမ်ဖိတ်ကြားခြင်း၊ ဖိုရမ်အစီအစဉ်များတွင် ဦးဆောင်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုများကို ဦးဆောင်ခြင်းနှင့် ဖိုရမ်ရလဒ်များ အစီရင်ခံခြင်း ကဲ့သို့သော အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ရသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးသူ

(မော်ဒရိုက်တာ)နှင့် တွဲဖက်မော်ဒရိုက်တာ နှစ်ဦး ပါဝင်သည်။ မော်ဒရိုက်တာမှာ ပြင်ပမှ လက်မှတ်ရ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်ပြီး တွဲဖက် မော်ဒရိုက်တာမှာ ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ တာဝန် များမှာ ဆွေးနွေးမှုများကို လမ်းကြောင်းပေးရန်၊ အလုပ်အဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်၊ ဖိုရမ်မပြုလုပ်မီ မတူညီသည့်အစွဲအဖွဲ့များနှင့် သီးသန့်တွေ့ဆုံမှုများပြုလုပ်ရန်နှင့် ဖိုရမ်အစီအစဉ် တစ်ခုပြီးသည်နှင့် အစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်စည်ပင်သာယာသို့ ပေးပို့ရန်တို့ဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် အဓိက သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ် ခြောက်ဦးမှ ခုနစ်ဦးအထိ ပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် မြို့နယ်စည်ပင် သာယာအဖွဲ့များ၊ ညှိနှိုင်းရေးမှူးများ၊ မီဒီယာအဖွဲ့များ၊ CSO၊ NGO နှင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည်။

(၅) ရပ်ရွာလူထု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဒေသအဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် မီဒီယာ

လုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သော မီဒီယာကိုယ်စားလှယ်သည် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအတွက် တာဝန်ယူရပြီး ၎င်း၏တာဝန်မှာ ဒေသ အဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့် မီဒီယာများနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု မြှင့်တင်ပေးရေးအတွက် သတင်းအချက်အလက် များကို ဖြန့်ချိပေးရန်ဖြစ်သည်။

ကြော်ငြာပို့စတာများ

ရပ်ရွာအတွင်း လူစည်ကားရာနေရာများတွင် ကြော်ငြာဆိုင် ဘုတ် ထောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်သည်။ ပို့စတာတွင် ရပ်ရွာဖိုရမ်များ ပြုလုပ်မည့် အချိန်၊ နေရာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

လက်ကမ်းစာစောင်များဖြန့်ဝေခြင်း

လက်ကမ်းစာစောင်များတွင် ဖိုရမ်ပြုလုပ်ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်၊ ခေါင်းစဉ်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အချိန်၊ နေရာနှင့် တက်ရောက်လိုပါက ဆက်သွယ်ရမည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏လိပ်စာများကို ဖော်ပြထားသည်။

သတင်းစဉ်စာစောင်များထုတ်ပြန်ခြင်း

ဖိုရမ်တွင် ဆွေးနွေးဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး သတင်း စဉ်စာစောင်များ ထုတ်ဝေသည်။ ဖိုရမ်ပြုလုပ်စဉ်ကာလအတွင်း သုံး ကြိမ်ထုတ်ဝေသည်။ ပထမအကြိမ်တွင် ပါဝင်သူများ၏ သဘောထား များ၊ အင်တာဗျူးများ၊ ဓာတ်ပုံများ၊ ဖိုရမ်ပထမပိုင်းနှင့် ဒုတိယပိုင်း အစီအစဉ်များအကြောင်းကို ဖော်ပြသည်။ ဒုတိယအကြိမ်တွင် ရွေး ချယ်လိုက်သည့် စီမံကိန်းနှင့် ဖြေရှင်းနည်းများနှင့် ဖိုရမ်တတိယပိုင်း၊ စတုတ္ထပိုင်းနှင့် ပဉ္စမပိုင်းတို့တွင်ပြုလုပ်သော အစီအစဉ်များအကြောင်း ကို ဖော်ပြသည်။ သတင်းစာစဉ်ကို တတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေရာတွင် ဖိုရမ်များမှရွေးချယ်လိုက်သည့် အကောင်အထည်ဖော်မည့် စီမံကိန်း များအကြောင်းနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများအကြောင်းကို ဖော်ပြသည်။

တိုက်ရိုက်ဖိတ်ကြားခြင်း

ရပ်ရွာမှ အဓိကကျသော ပုဂ္ဂိုလ်များထံသို့ စာဖြင့်ရေးသားကာ ဖိုရမ်များသို့တက်ရောက်ရန် တိုက်ရိုက်ဖိတ်ကြားသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် ဒေသခံရပ်ရွာများမှ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးများ၊ NGO၊ CSO၊ စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့နှင့် လူထုအဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ ပါဝင်သည်။ ဖိတ်ကြားစာတွင် ဖိုရမ်အကြောင်းအတိုချုပ်ရှင်းပြချက်နှင့် အခြားသော အကြောင်းအရာများကိုပါ ထည့်သွင်း ရေးသားထား သည်။

ဖုန်းနှင့်အီးမေးလ်မှ အသိပေးဖိတ်ကြားခြင်း

ဖိုရမ် ပထမပိုင်းတွင် တက်ရောက်ထားသူများ၏ ဆက်သွယ်ရ မည့် လိပ်စာများကို မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး နောက်ဆက်တွဲ ဖိုရမ် အစီအစဉ်များကို တက်ရောက်နိုင်ရန်အတွက် ဖုန်း သို့မဟုတ် အီးမေးလ်မှတစ်ဆင့် အသိပေးဖိတ်ကြားမှုများ ပြုလုပ်သည်။

ပြည်သူများနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း

မြို့နယ်တာဝန်ရှိသူများသည် ပြည်သူများ၊ ဒေသခံခေါင်းဆောင် များနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံပြီး ဖိုရမ်ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာမည့် အကျိုးများကို ရှင်းပြသည်။

ဖိုရမ်ကျင်းပမည့်အစီအစဉ်

ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးသူ (မော်ဒရိုက်တာ)သည် ပြည်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကာ ဖိုရမ်အစီအစဉ်များကို သတ်မှတ်ပေးသည်။ ဘတ်ဂျက်ဖိုရမ်မှအပ ကျန်ဖိုရမ်များ၏ နောက်ဆုံးအတည်ပြု ဆုံးဖြတ် ချက်ကို ပြည်သူလူထုက ချမှတ်သည်။

(၆) ဖိုရမ်တက်ရောက်သူများ

ဖိုရမ်တက်ရောက်လာသူများသည် တစ်ဦးချင်းသဘောမဆောင် ဘဲ အစုအဖွဲ့တစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုတက်ရောက်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ဖိုရမ်တွင် ဆွေးနွေးမှုပိုင်း ဆယ်ပိုင်းအထိ ထားရှိသည်။ စားပွဲတစ်ပိုင်းလျှင် ငါးဦးမှဆယ်ဦးအထိ ပါဝင်သည်။ ဆွေးနွေးမှုပိုင်း တစ်ခုချင်းစီသည် မတူညီသည့် လူမှုစီးပွားကိစ္စရပ်များကို ကိုယ်စားပြု သည်။ အားလုံးပါဝင်နိုင်မှုရှိစေရန်အတွက် ဖိုရမ်တက်ရောက်သူများ တွင် အမျိုးသမီး ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ ဌာနတိုင်းရင်းသားများကိုလည်း အချိုးကျပါဝင်စေရမည်ဟု သတ် မှတ်ထားသည်။ ယင်းမဟာဗျူဟာ သတ်မှတ်ချက်ကို ဖိုရမ်မော်ဒရိုက် တာနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့က သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်သည်။

(၇) ဖိုရမ်အစီအစဉ်များ

ဖိုရမ်အစီအစဉ်တွင် အပိုင်းခြောက်ပိုင်းရှိသည်။ ပထမပိုင်းတွင် ခေါင်းစဉ်၊ ဖိုရမ်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့် လုပ်ငန်းအခြေခံမူတို့ကို သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယပိုင်းတွင် ပြဿနာများနှင့် ဖြေရှင်းပုံများကို

ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်သည်။ တတိယပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှ အစုအဖွဲ့ တစ်ခုချင်းစီက တင်ပြလာသည့် ပြဿနာများ၊ ဖြေရှင်းပုံများနှင့် အဆို ပြုထားသည့် ဖြေရှင်းနည်းများအတွက် ဆွေးနွေးချက်များနှင့် အပြန် အလှန် ဆွေးနွေးမှုများကို လေ့လာထားသည့် အစီရင်ခံစာများကို တင်ပြသည်။ စတုတ္ထပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များက စီမံချက်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ရလဒ်များ၊ ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဘတ်ဂျက်များအကြောင်းကို ထည့်သွင်းတင်ပြပြီး ပါဝင်သူများက ပြုပြင်မှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် မှတ်ချက်များပေးခွင့်ပြုသည်။ ပဉ္စမပိုင်းတွင် စီမံချက်အသီးသီးကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြကြပြီး ရွေးချယ်သင့်သော အကြောင်းအရင်းများနှင့် ရန်ပုံငွေအထောက်အပံ့များကို မည်သည့် အချက်များကြောင့် ရယူသင့်ကြောင်းကို တင်ပြကြသည်။ ထို့နောက် စီမံချက်များကို မဲစနစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ကြသည်။ ဆဌမပိုင်းနှင့် နောက် ဆုံးအပိုင်းမှာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို အဓိက ဆောင်ရွက်သည်။

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

(၁) စွမ်းဆောင်ရည်တိုးတက်လာခြင်း

မြို့နယ်အတော်များများသည် ရပ်ရွာအဆင့်ဖိုရမ်များကို အမှီအခို ကင်းစွာ စီစဉ်နိုင်သည့် အတွေ့အကြုံနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရရှိသွားခဲ့ကြ သည်။ ဖိုရမ်များသည် ပြည်သူလူထု၏ လိုအပ်ချက်ကို တိတိကျကျ သိရှိနိုင်ရန် အထောက်အကူပြုသည်။

(၂) CSO များ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ရပ်ရွာဖိုရမ်များသည် CSO များအတွက် မူဝါဒဆိုင်ရာ တိုက်တွန်း မှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည့် နေရာများဖြစ်သည်။ ဖိုရမ်များ ရေရှည်ဆောင် ရွက်နိုင်ရန်မှာ ဒေသခံ CSO များ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် အဓိကဖြစ် သည်။

(၃) နားလည်မှုအားကောင်းလာခြင်း

ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကြောင့် ပြည်သူများသည် စီမံ ချက်လုပ်ငန်းစဉ်အကြောင်းကို ပိုမိုနားလည်လာပြီး အကျိုးဆက်အနေ ဖြင့် ထောက်ခံမှုများ ပြုလုပ်လာကြသည်။

၅.၄။ နယ်ပယ်(၂) နှိပ်ချုပ် သုံးသပ်ချက်

ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်ကိစ္စရပ်များတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင် ခြင်းသည် အစိုးရနှင့်ပြည်သူအကြား ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ပေး သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုသည် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုဌာနများအပေါ်တွင် လူထုယုံကြည်မှုကို မြှင့်တက် စေပြီး အစိုးရလုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးကိုလည်း တိုးတက်စေ ပါသည်။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားချက်အရ ပြည်သူများ ပါဝင်ပူးပေါင်းမှုကြောင့် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်ရေး၏

အကျိုးကျေးဇူးများဖြစ်သော - အစိုးရ၏ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးမှု များ ပိုကောင်းလာခြင်း၊ အစိုးရနှင့် ပြည်သူအကြား ဆက်ဆံရေး တိုးတက်လာခြင်း၊ အစိုးရ၏လုပ်ငန်းများကို ရပ်ရွာပိုင်လုပ်ငန်းများ အဖြစ် ခံယူလာကြခြင်းနှင့် ပြဿနာများအတွက် ပိုမိုထိရောက်သည့် ဖြေရှင်းနည်းများရရှိခြင်း အစရှိသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိစေ သည်ဟု ဖော်ပြထားကြသည်။ ပြည်သူများပူးပေါင်းပါဝင်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရန် သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုရှိရန်လိုအပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပြည်သူများ ဝင်ရောက်ပါဝင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည် ကို မြှင့်တင်ပေးပြီး ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပြည်သူများပါဝင်ပူးပေါင်းခြင်းနှင့်ဆိုင်သည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အသုံးပြုလေ့ရှိသော နည်းလမ်းများကို ဖြစ်စဉ်လေ့လာ မှုတွင်ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ ဘုံ တူညီသောနည်းလမ်း အချို့မှာ -

- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ ဒေသတွင်းအစည်းအဝေးများ၊ ရပ်ရွာအဆင့်တွေ့ဆုံပွဲ၊ ဖိုရမ်နှင့် စုံညီပွဲများနှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု ကို တိုးတက်စေခြင်း
- ရပ်ရွာသားများအတွက် ဆရာဖြစ်သင်တန်းများပေး ခြင်း၊ ပြည်သူများကိုအမြင်ဖွင့်သင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများကို သင်တန်းပေးခြင်းဖြင့် သက်ဆိုင် ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့် တင်ခြင်း။
- သတင်းအချက်အလက်စင်တာများ၊ အသံလွှင့်ရုံ၊ ပို့စ တာ၊ ကြော်ငြာ၊ သင်တန်းနှင့် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်များဖြင့် ပြည်သူလူထု၏အသိအမြင်ကို မြှင့် တင်ပေးခြင်း။
- အစိုးရ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာခေါင်း ဆောင်နှင့် ရပ်ရွာသားများ၊ ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးတက်စေခြင်းတို့ဖြစ် သည်။

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ များဖြစ်သော နီဂျာ၊ မာဒါဂါစကာနှင့် မက်ဆီဒိုးနီးယားနိုင်ငံများအပြင် ပိုမိုအခြေကျနေပြီဖြစ်သော ဘရာဇီးနိုင်ငံများ၏ ဖြတ်သန်းမှုများကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအရ ရုန်းကန်ရမှုတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆင်တူသည့် အခြေအနေများဖြစ်သော စစ်အာဏာသိမ်းမှု၊ ဒီမို ကရေစီအရေးလှုပ်ရှားမှု၊ ပြည်တွင်းစစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးမှု

များ၊ အခြေခံဥပဒေအပေါ်တွင် သဘောထားကွဲလွဲမှုများ၊ နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုများ အစရှိသည်တို့နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည့် နိုင်ငံများဖြစ် သည်။ ထို့အပြင် အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု မရှိခြင်း၊ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်းနှင့် အကတိလိုက်စားမှု ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အဓိက ကွဲပြား သည့်အချက်မှာ ယင်းနိုင်ငံများသည် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချခြင်းကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် အားထုတ်ခဲ့ကြသည့် နိုင်ငံများဖြစ် သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံနှင့် ဥပမာများကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် လက်ရှိ တနင်္သာရီနှင့် ကရင်တွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် အတွက် နည်းလမ်းများရှာရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

တင်ပြခဲ့သည့် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံ တစ်ခုချင်းစီတိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်ပြဿနာများသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တွေ့ရှိချက်များ အပေါ်တွင်သာ အခြေပြုထားပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မာဒါဂါစကာ မြေယာမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း လေ့လာမှုဖြစ်စဉ်တွင် မြေယာမှတ်ပုံတင် ခြင်းနှင့် ဥပဒေအသိအမြင်များ တိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဆိုင်ရာ ပြဿနာများဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထားပါ သည်။ မာဒါဂါစကာနိုင်ငံမှ ပြဿနာများသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ များတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့် လယ်ယာမြေမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပြည်သူ့လူထု ၏ မြေယာဥပဒေဆိုင်ရာ အသိအမြင်အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရနှင့် ရပ်ရွာ အကြား ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုမရှိခြင်း အစရှိသောပြဿနာများနှင့် ထပ်တူနည်းပါး ဆင်တူသည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ဘရာဇီးနိုင်ငံမှ ပြည်သူများပါဝင်သည့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲမှု လေ့လာ ချက်နှင့် နီဂျာနိုင်ငံမှ အမျိုးသမီး မြေယာအခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှု လေ့လာချက်တို့တွင် ဘတ်ဂျက်နှင့် လာဘီပေးလာဘီယူကီစွများ ဖြေရှင်းနည်း၊ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုနှင့် ပြည်သူများ အသိအမြင်တိုးတက် လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းကိစ္စရပ်များ သည်လည်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် အကြိမ်ကြိမ် ဆွေးနွေးခဲ့ သည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကို အသုံး ချနိုင်မှုအတိုင်းအတာသည် ယင်းနိုင်ငံများနှင့် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီ ဒေသတို့၏ ကာလဒေသများအကြား တူညီမှုများဖြစ်သည့် ကျေးလက် နှင့် မြို့ပြပုံနှံနေထိုင်မှု၊ ရိုးရာအဖွဲ့အစည်းများတည်ရှိနေခြင်း၊ ဒေသ တွင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းကဲ့သို့သော ဒေသနောက်ခံ တူညီမှုအချို့ရှိနေခြင်းနှင့် ရှိရင်းစွဲ ဖြေရှင်းနည်းလမ်းကြောင်းတို့အပေါ် တွင် မူတည်ပါသည်။

ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ပြည်သူများပါဝင်သည့် မဟာဗျူဟာအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြသည်။ ယင်းတို့တွင် ပြည်သူများ ပါဝင်သည့် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများ၊ လူထုအစည်းအဝေးနှင့် ဖိုရမ်များ၊ ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များရွေးချယ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းများကို မဲပေးရွေး ချယ်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ပါဝင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်သူ များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း အစရှိသည့်နည်းလမ်းစုံတို့ ပါဝင်

သည်။ ဖော်ပြခဲ့ပါ နည်းလမ်းများအနက် အချို့ကို တနင်္သာရီနှင့် ကရင် ပြည်နယ်တို့တွင် တွေ့မြင်ရပြီးဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံ ကိန်းတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတိုးတက်စေရန် လူထုအစည်း အဝေးများ ပြုလုပ်ခြင်းကို ဒေသနှစ်ခုလုံးတွင် ဆောင်ရွက်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးများမှတစ်ဆင့် လူထုကို အချက်အလက် များအတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ချပြပြီးရုံဖန်ရုံခါတွင် အကောင်အထည် ဖော်မှုကို ဦးဆောင်ရန် ကော်မတီဝင်များရွေးချယ်မှုတွင် ပါဝင်နိုင် သည့် အခွင့်အရေးများလည်း ရှိသည်။

ယင်းနည်းလမ်းသည် Porto Alegre ၏ ပြည်သူများပါဝင်သည့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် လုပ်ဆောင် ချက်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ Porto Alegre ဘတ်ဂျက် ရေး ဆွဲခြင်းတွင် ပြည်သူ့လူထုကို ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အများအပြား ပေးထား သည်။ ယင်းဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းတွင် တစ်မြို့လုံးပါဝင်ပြီး ရပ်ရွာမှ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ကိုယ်စားပြုမှုများကို အဆင့်တိုင်း အဆင့်တိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။ ရပ်ရွာလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့် ဘတ်ဂျက်ခွဲတမ်း များ ဖြစ်ပေါ်စေသောကြောင့် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီအစိုးရသည် ယင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှိနှင့်ပြီးသော အခင်းအကျင်းများကို အသုံးပြုကာ ဒေသနှင့်လိုက်ဖက်အောင် ပြုပြင်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကောင်းကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ယင်း ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် ပြည်သူများကို ဘတ်ဂျက်သုံးသပ်ခွင့်၊ အကြောင်းအရာများ ဦးစားပေးရွေးချယ်ခွင့်၊ မဲပေးခွင့်နှင့် မြို့နယ် စည်ပင်သာယာအစိုးရများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခွင့်တို့ ပေးထား သည်။ ယင်းလုပ်ဆောင်ချက် ဥပမာများကို ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် အရွယ်အစားကြီးကြီးမားမား သို့မဟုတ် သေးငယ်သော အရွယ်အစား ဖြင့် အတုယူအသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ တိုင်းဒေသကြီး နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် သို့မဟုတ် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အကြောင်းအရာများကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း စီမံချက်များကို လုပ်ဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ ဌာနတစ်ခုချင်းစီတွင် ၎င်းတို့ နှင့်သက်ဆိုင်သော ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသည့် အကြောင်းအရာများ ကိုသာ လွှမ်းမိုးသော ပြည်သူများပါဝင်သည့် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ပြည်သူများ ဘတ်ဂျက် လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်လာစေရန် စည်းဝေးပွဲများနှင့် ဖိုရမ်များပြုလုပ်ခြင်း၊ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို နားလည်လွယ်စေရန် လွယ်ကူရှင်းလင်းသည့် ပုံစံများဖြင့် ရေးသားထုတ်ဝေခြင်းနှင့် ရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်းတို့ကို CSO များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်နိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ရပ်ရွာနှင့် အစိုးရဆက်ဆံရေး ခိုင်မာစေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး ပြည်သူများကိုလည်း အစိုးရ ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သက် ၍ အသိပညာပေးနိုင်သကဲ့သို့ ပြည်သူများ လိုအပ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီ သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဖိုရမ်များနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဖိုရမ်

ဒီဇိုင်း အသေးစိတ်ဖော်ထုတ်ရာတွင် မက်ဆီဒိုးနီးယားဥပမာကို အတုယူနိုင်ပါသည်။ ၎င်းဥပမာတွင် ဖိုရမ်အစပြုသည့်အဆင့်မှစ၍ ခေါင်းစဉ်ရွေးချယ်ခြင်း၊ ငွေကြေးသုံးစွဲခြင်း၊ ရပ်ရွာအတွင်းဖိတ်ကြားမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမှအစ အကောင်အထည်ဖော်သည့်အဆင့်အထိ အသေးစိတ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရှုပ်ထွေးမှုများရှိကြောင်းနှင့် ပြည်သူများသည် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဥပဒေများအကြောင်း သိရှိမှုအားနည်းကြောင်းကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ မာဒါဂါစကာတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် မြေယာမှတ်ပုံတင် စီမံချက်သည် ယင်းကဲ့သို့သောပြဿနာမျိုးကို ဖြေရှင်းခဲ့သည့်ဥပမာဖြစ်သည်။ မာဒါဂါစကာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ မြေယာဝန်ဆောင်မှုဌာနနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ရပ်ရွာအခြေပြု မြေယာမှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်း၏ အယူအဆမှာ စနစ်တကျလေ့ကျင့်ပေးထားသောရပ်ရွာကိုယ်စားလှယ်များသည် အောက်ခြေတွင်ဖြစ်ပျက်နေသော ပြဿနာများကို ပိုမိုကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း၊ ဒေသခံရပ်ရွာနှင့် အစိုးရအကြား ကွဲပြားမှုများကို ညှိနှိုင်းပေးနိုင်ခြင်းနှင့် ဒေသခံလူထု ပါဝင်မှုရရှိအောင် ပိုမိုစည်းရုံးလှုံ့ဆော်နိုင်ခြင်းတို့အား အယူအဆအပေါ်တွင် အခြေခံသည်။ သို့သော် ဤကဲ့သို့သောစီမံချက်သည် အစိုးရ၏မြေယာဌာန၊ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားဩဇာရှိသော အစုအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အလွန်လိုအပ်သည်ဖြစ်ရာ အစုအဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီ၏ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ မာဒါဂါစကာတွင်မူ ယင်းအခက်အခဲများကို အောင်မြင်စွာကျော်လွှားနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအသုံးပြုသော နည်းလမ်းမှာ သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များအကြား အတွေ့အကြုံနှင့် ပညာသင်ယူခြင်းခေလေ့ကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပိုင်ခွင့်ကို သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီသို့ အပ်နှင်းထားခြင်းဖြင့် ယင်း အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားခဲ့သည်။

အခြားနည်းလမ်းများဖြစ်သော မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် သက်ဆိုင်ရာအစုအဖွဲ့များ၏ အရည်အသွေးများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ လူထုပါဝင်သည့် ဆန်းစစ်မှုနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ ပြည်သူများ၏ အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်းကဲ့သို့သော နည်းလမ်းများသည်လည်း မြေယာပြဿနာများ ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ ရပ်ရွာအမှတ်ပေးစနစ် (Community Score Card - CSC) သို့မဟုတ် ရပ်ရွာတွေ့ဆုံပွဲများသည် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းတို့အပေါ်တွင် လူထုအမြင်နှင့် လိုအပ်ချက်များကို ဆန်းစစ်ရန်နှင့် သုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် အသုံးပြုနိုင်သည့် ရိုးရှင်းသော နည်းစနစ်များဖြစ်သည်။ CSC တွင် အမည်မဖော်ဘဲ သဘောထားများပေးနိုင်မှုကြောင့် ပြည်သူများအနေဖြင့် ရပ်ရွာတွေ့ဆုံပွဲထက် CSC ကို ပိုမိုလိုလားနိုင်ပြီး ပြည်သူများအားလုံး၏ သဘောထားများပါဝင်မှုလည်း ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာနိုင်ခြေရှိပါသည်။ ထိုသို့ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင် ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ

များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တက်လာနိုင်သကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင် မြေယာဌာနအနေဖြင့်လည်း ပြဿနာများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းကျယ်ပြန့်စွာ နားလည်နိုင်လာမည်ဖြစ်ကာ ပြည်သူများ၏ အကြံပြုချက်များနှင့် သဘောထားများကို ရယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်အရ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုသည် အစိုးရဌာနများ၏ ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးကို ပြည်သူများမှ မှတ်ချက်ပေးတိုင်းတာနိုင်ရန်အတွက် CSC ကို ၎င်း၏စီမံကိန်း အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအနေဖြင့် အသုံးပြုနေပြီဖြစ်သည်။ မာဒါဂါစကာ အတွေ့အကြုံအရ စီမံကိန်းအောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက် CSC ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အစိုးရဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်မှာ အရေးကြီးသည်ကို တွေ့ရသည်။ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် CSC ရလဒ်များနှင့် ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးရလဒ်များကို အစိုးရထံသို့ ထိထိရောက်ရောက် တင်ပြနိုင်ရန်အတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူများ၏မှတ်ချက်များကို ပိုမိုလက်ခံလိုမှုနှင့် ဖြေရှင်းပေးလိုမှုကို မြှင့်တက်လာနိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။

ပြည်သူများ၏ အသိအမြင်တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နယ်ပယ်(၂)တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံမှ တွေ့ရှိချက်များသည် နယ်ပယ်(၁)တွင်ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများဖြစ်သည်။ ဥပဒေအကြံပေးစင်တာ (Legal Advice Center) ဖွင့်လှစ်ခြင်းသည် ရလဒ်ကောင်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်မည့် တီထွင်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုအပ်ချက်များဖြစ်သော လူစွမ်းအားနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ် လိုအပ်ချက်များအတွက် မြေယာဌာနများ၊ ရပ်ရွာများနှင့် CSO များ ပူးပေါင်းပြီး ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စင်တာ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများသည် ရပ်ရွာလိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်မှုရလဒ် (needs assessment) အပေါ်တွင် အခြေခံကာ သတ်မှတ်နိုင်ပြီး ဥပဒေအကြံပေးခြင်း၊ မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အခြားသောကိစ္စရပ်များအတွက် အချက်အလက် ပံ့ပိုးခြင်းများကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မာဒါဂါစကာတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် ဤမြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်း စီမံကိန်းသည် အစိုးရနှင့် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များနှင့်သာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အခြားသော အစုအဖွဲ့များဖြစ်သည့် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးဆရာများ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီရှိ ကျေးရွာအများစုတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် အခြားသောဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် ဩဇာရှိသူများဖြစ်ကြသည်။ မာဒါဂါစကာနှင့် အခြားသော နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများကိုယူပြီး ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များကို မြေယာကိစ္စဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များကို တိုက်တွန်းရာတွင် ပါဝင်စေခြင်းနှင့်

ပြည်သူလူထု၏ အသိအမြင်များ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ရလဒ်ကောင်းများ ဖန်တီးစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

စီမံချက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်တိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ နီဂျာနိုင်ငံ၏အတွေ့အကြုံကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုအတွက် အစုအဖွဲ့အစုံ (အမျိုးသမီး၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် အာဏာပိုင်များ အစသဖြင့်) ပါဝင်သော တွေ့ဆုံစည်းဝေးပွဲများ၊ အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုများ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ စကားပိုင်းဆွေးနွေးမှုများ၊ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုအတွက် အသိအမြင်ဖွင့်လှစ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားပေးထောက်ပံ့သွားရန် အစုအဖွဲ့များ၏ ကတိကဝတ်ရယူခြင်းကဲ့သို့သော သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုသည် အလွန်နည်းနေသေးကြောင်းကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စရပ်ကို အရေးကြီးသောကိစ္စရပ်တစ်ခုအနေဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြခဲ့ပါ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ကရင်နှင့် တနင်္သာရီတွင် အသုံးပြုနိုင်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေများပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် CSO များသည် မြေယာအခွင့်အရေး၊

ဘတ်ဂျက်နှင့် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် စိတ်အားထက်သန်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒေသအခြေအနေ၊ ရိုးရာအစုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းမှုတူညီမှုများရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်းများ တူညီခြင်းတို့ကြောင့် စီမံချက်များကို အတုယူအသုံးပြုနိုင်မှုများပါရှိသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံမှ စီမံချက်များကို အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုဖြင့်တင်ပေးသည့် စီမံချက်များအတွက် အတုယူစရာ သို့မဟုတ် အခြေခံအုတ်မြစ်အနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပေမည်။ ထိုကဲ့သို့သောစီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့နိုင်သည့် အခက်အခဲတစ်ခုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်သည့် အစုအဖွဲ့များအကြား အလွန်အားကောင်းသည့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုများ လိုအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ စီမံချက်စတင်ခြင်းမပြုမီနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မီ အစုအဖွဲ့များအကြားတွင် မဟာဗျူဟာကျသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာယုံကြည်မှုကို ပထမဆုံးတည်ဆောက်ထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းမှုများပြုလုပ်ရာတွင် အခက်အခဲများ ရှိနိုင်သော်လည်း စီမံချက် အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အစုအဖွဲ့များအကြား အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆက်ဆံရေးများကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကာ နောင်တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ပေါ်ပေါက်စေမည်ဖြစ်သည်။

အခန်း(၆) ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်

ဤလက်စွဲစာအုပ် ပြုစုခြင်း၏ လုပ်ငန်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ သုတေသနရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်းအတွက်သာမကဘဲ သက်ဆိုင်ရာအစုအဖွဲ့အမျိုးမျိုး စုပေါင်းကာ သဘောထားအမြင်များ မျှဝေခြင်းနှင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေးခွန်းထုတ်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဆုံရပ်တစ်ခုလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အစုအဖွဲ့များအကြား မတူညီသည့် ကိစ္စရပ်အမျိုးမျိုးနှင့် လိုအပ်ချက်အသီးသီး ရှိကြသည်ကို သိရှိစေနိုင်ခဲ့သည်။

အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုအချို့ ရှိခဲ့သည့်တိုင်အောင် လုပ်ငန်းဆွေးနွေးပွဲများကို အောင်မြင်စွာပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး လက်စွဲစာအုပ် ပြုစုရေးအတွက် အရေးပါသည့်ရလဒ်များကို ထွက်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဒေသနှစ်ခုလုံးတွင် အများဆုံးကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အခက်အခဲမှာ အစိုးရနှင့်အဆက်အသွယ်ပြု ပူးပေါင်းခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနသည် အဓိကနေရာမှာ တာဝန်ယူထားသည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အထဲမှ အစုအဖွဲ့တစ်ခုကိုသာ ချိတ်ဆက်ရုံနှင့် မလုံလောက်သည်မှာ အထင်အရှားဖြစ်လာခဲ့သည်။ ယခုကဲ့သို့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို ထပ်မံပြုလုပ်မည် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ ဒေသအသီးသီးတွင်

လည်း ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများအားလုံး ပါဝင်မှုရှိစေရန် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရနှင့် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အစုအဖွဲ့နှစ်ခုလုံးနှင့် အလွန်ကောင်းမွန်စွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပြီး ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းမှုကိုလည်း လျော့ချရန် အလွန်အရေးကြီးပေသည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ ဖော်ထုတ်ထားသည့် အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေသည့် နယ်ပယ်နှစ်ခုသည် ဒီမိုကရေစီနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများနှင့် သီအိုရီများအရ နယ်ပယ်နှစ်ခုမှာ အလွန် ချိတ်ဆက်မှု ရှိကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ စီမံကိန်းအများစုတွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်သည်။ သို့သော် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး နှစ်ခုလုံးရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းတွင် အထူးသဖြင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းများ၌ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းတို့တွင် တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းရန် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် နည်းလမ်းဥပမာ အများအပြားကို နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံများတွင် ဖော်ပြထားရာ ဒေသအခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီ

ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ CSO များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ရှိ အခြေအနေအသီးသီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည့် အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် ယခုစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အကျိုးပြုစီမံချက်များအတိုင်း အတုယူ၊ ဖော်ဆောင်၊ စမ်းသပ်၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ ရပ်ရွာများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲများ ဖန်တီးကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။

အောင် ကိုယ်ပိုင်အယူအဆများနှင့် အရင်းအမြစ်များ ပေါင်းစပ်ကာ ထိုကဲ့သို့စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်အများစုသည် မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေနှင့် တူညီမှုရှိသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ ဖြစ်ရာ ကရင်နှင့်တနင်္သာရီတွင်လည်း အတုယူ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည့် အလားအလာများရှိသည်။ ယင်း စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် အစိုးရ၏ အရေးယူတုံ့ပြန်မှုများနှင့် တာဝန်ခံမှုတို့ကို တိုးတက်စေခြင်း၊ ပြည်သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အားကောင်းစေခြင်း၊ ယုံကြည်မှုများ တည်ဆောက်နိုင်ခြင်းနှင့် အစုအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း အစရှိသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်စေမည်ဟု မျှော်မှန်းသည်။

သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များအားလုံးသည် ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ရှေ့တိုးဆောင်ရွက်ရန် စိတ်အားထက်သန်နေကြသည်ကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတစ်လျှောက်တွင် အထင်အရှား မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ AD အနေဖြင့် ဒေသန္တရလုံးမှ အစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၏ ဆွေးနွေးမှုများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ခြင်း၊ အသိအမြင်များမျှဝေခြင်း၊ လိုအပ်ချက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာဌာနအသီးသီးတွင် မြင်တွေ့လိုသည့် အပြောင်းအလဲများကို ထုတ်ဖော်ရာတွင် တက်ကြွစွာနှင့် စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ပါဝင်မှုများကြောင့် များစွာအားတက်ခဲ့ရပါသည်။ ထို့အတူ ဒေသန္တရလုံးမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြဿနာများကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အချို့သောကိစ္စရပ်များကို ဝေဖန်ထောက်ပြခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ အကောင်အထည်ဖော်လိုသည့် ဖြေရှင်းနည်းများကို အလွန်ပွင့်လင်းစွာ အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လူထုနှင့်နီးစပ်သော ဆက်ဆံမှုများရှိခြင်းကြောင့် ပြည်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုနားလည်ထားမှုများရှိပြီး ခိုင်မာသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် သဘောထားများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ဒေသန္တရလုံးရှိ CSO များသည် အလွန်အားကောင်းပြီး ၎င်းတို့ဆောင်ရွက်နေသည့် ကဏ္ဍများတွင် အလွန်တက်ကြွကာ လုပ်ငန်းအသစ်များဆောင်ရွက်ရန် စွမ်းအင်အပြည့်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့၏ မိမိကိုယ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်မှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်ဝေဖန်နိုင်မှုတို့က တိုးတက်မှုတက်ကို

ဦးတည်နေပေသည်။ အစုအဖွဲ့များအားလုံးတွင် တွေ့ရသော ဘုံတူညီသည့်အချက်မှာ လူထုကောင်းကျိုးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုသည့် စိတ်ကူးဆန္ဒများဖြစ်သည်။

ယခုစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် နည်းလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ လွယ်ကူသည့်လုပ်ငန်း မဟုတ်ပါ။ ကရင်နှင့်တနင်္သာရီ ဒေသန္တရလုံးတွင် ငွေကြေးနှင့် လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ် အကန့်အသတ်များရှိနေပြီး ရေရည်အကျိုးအတွက် ယုံကြည်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဖော်ဆောင်ရာတွင် ကာလရှည်ကြာ အချိန်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ စာအုပ်ပြုစုထားသည့် ပုံစံအရ ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံဖြစ်စဉ် ဖော်ပြချက်များတွင် ပါဝင်သည့် စီမံချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပြီး စမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပါက ယင်းပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သူများ၏ အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ရန်၊ အယူအဆများမျှဝေရန်၊ မေးခွန်းမေးခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ရန်အတွက် စိတ်အားထက်သန်မှုနှင့် စိတ်ပါဝင်စားမှုများကို မြင်တွေ့ရသည်မှာ အလွန်စိတ်အားတက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူပင် လက်ရှိအရင်းအမြစ်များဖြစ်သော လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်၊ လူမှုအခြေအနေ၊ အစုအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံကဲ့သို့သော အရင်းအမြစ်များကိုကြည့်လျှင် ကရင်နှင့် တနင်္သာရီဒေသတွင် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး၊ အချင်းချင်းနားလည်မှုနှင့် ပြည်သူ့ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အလားအလာကောင်းများ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ AD အနေဖြင့် ကရင်နှင့်တနင်္သာရီဒေသများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ CSO များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ရှိ အခြေအနေအသီးသီးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည့် အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် ယခုစာအုပ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် အကျိုးပြု စီမံချက်များအတိုင်း အတုယူ၊ ဖော်ဆောင်၊ စမ်းသပ်၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ ရပ်ရွာများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော အပြောင်းအလဲများ ဖန်တီးကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ပါသည်။ ■

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၁ Government of Myanmar. Department of Population. (2015). *The 2014 Myanmar Population and Housing Census* (Tanintharyi Region Census Report Volume 3-F).

၂ UNHCR South-east Myanmar Information Management Unit. (2014). *Tanintharyi Region Profile*. Retrieved from <http://data.unhcr.org/thailand/download.php?id=221>

၃ Htin Lynn Aung. (2018, May 4). Tanintharyi's fisheries potential marred by illegal exports. *Myanmar Times*, Retrieved from <https://www.mmtimes.com>

၄ Myanmar: Ban Chaung Coal Mine. (2018, Dec 22). In *Inclusive Development International*. Retrieved from <https://www.inclusivedevelopment.net/myanmar-ban-chaung-coal-mine/>

၅ Tanintharyi Region Budget Department. (2018). *Tanintharyi Regional Citizen's Budget 2017-2018*.

၆ UNHCR South-east Myanmar Information Management Unit. (2014). *Kayin State Profile*. Retrieved from <http://data.unhcr.org/thailand/download.php?id=223>

၇ Karen Human Rights Group and Karen Rivers Watch. (2018). *Development or Destruction? The human rights impact of hydropower development on villagers in Southeast Myanmar*. Retrieved from Karen Human Rights Group Website: <http://khr.org/2018/07/18-1-cmt1/development-or-destruction-human-rights-impacts-hydropower-development-villagers>

၈ Kayin State Budget Department. (2018). *Kayin State Citizen's Budget 2017-2018*. Retrieved from <https://rimyanmar.org/en/publication/kayin-citizens-budget-2018>

၉ Yamanya. (2018). Performances in one year period – progress made by Kayin State Government in one-year period of new government. *Ministry of Information*, Retrieved from www.moi.gov.mm

၁၀ Naw Betty Han. (2018, July 26). Floods displace 16,000 in Kayin State. *Myanmar Times*, Retrieved from <https://www.mmtimes.com>

၁၁ Sebola, M. P. (2017). Communication in the South African public participation process: The effectiveness of communication tools. *African Journal of Public Affairs*, 9(6), 25-35.

၁၂ Mcloughlin, C., & Scott, Z. (2010). *Topic guide on communications and governance* (1st ed.). Birmingham, UK: University of Birmingham.

၁၃ Kuunifaa, C. D. (2011, Aug 12). *Access-to-information legislation as a means to achieve transparency in Ghanaian governance: lessons from the Jamaican experience*. Paper presented at World Library and Information Congress: 77th IFLA General Conference and Assembly, San Juan.

၁၄ United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP). (2009). *What is good governance?* UNESCAP. Retrieved from <https://www.unescap.org/resources/what-good-governance>

၁၅ United Kingdom Department for International Development. (2006). *Eliminating world poverty: making governance work for the poor*. Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/272330/6876.pdf

၁၆ Mcloughlin, C., & Scott, Z. (2010). *Topic guide on communications and governance* (1st ed.). Birmingham, UK: University of Birmingham.

၁၇ G G Aji., Tsuroyya., & P A R Dewi. (2018). Bridging communication between public and government: a case study of kim Surabaya. *Journal of Physics: Conference Series*, 953, 012194.

၁၈ Pichon, F., Santi, E., & Reuda, M. (2004). Empowerment through Communication: the case of community radios in Ecuador. *En breve*, 52, 1-4.

၁၉ Beqiraj, J., & McNamara, L. (2014). *International Access to Justice: Barriers and Solutions* (Bingham Centre for the Rule of Law Report 02/2014). London, UK: International Bar Association.

၂၀ UNDP. (2004). *Access to justice: Practice note*. Retrieved from <http://www.undp.org>

၂၁ Herbert, S. (2015). *Improving access to justice through information and communication technologies*. (GSDRC Helpdesk Research Report 1201). Birmingham, UK: GSDRC, University of Birmingham.

- ၂၂ Rapporteur's Report. (2009, Feb 19). *The contribution of government communication capacity to achieving good governance outcomes*. In Livingston, S (Chair), *The communication functions of government*. Roundtable conducted at The George Washington University's Elliott School for International Affairs, Washington, D.C.
- ၂၃ Haider, H., Mcloughlin, C., & Scott, Z. (2011). *Topic guide on communications and governance* (2nd ed.). Birmingham, UK: University of Birmingham.
- ၂၄ Carreira, V., Machado, J. R., & Vasconcelos, L. (2016). Engaging citizen participation – A result of trusting governmental institutions and politicians in the Portuguese democracy. *Social Sciences*, 40(5), 2. doi:10.3390/socsci5030040
- ၂၅ World Bank. (2012). *Guidance notes on tools for pollution management: Promoting active citizenry – advocacy and participation in decision making*. Retrieved from <http://shttp://siteresources.worldbank.org/INTRANETENVIRONMENT/Resources/GuidanceNoteonAdvocacyandDecisionMaking.pdf>
- ၂၆ Odugbemi, S. (2008). Public opinion, the public sphere, and quality of governance: an exploration. In Odugbemi, S & Jacobson, T (Eds.), *Governance reform under real world conditions: citizens, stakeholders and voice* (pp.15-64). Washington, D.C.: The World Bank.
- ၂၇ Bachmann, F., & Kiteme, B. (2015). Radio for rural development. In: Ehrensperger A, Ott C, Wiesmann U, editors. *Eastern and Southern Africa Partnership Programme: Highlights from 15 Years of Joint Action for Sustainable Development*. Bern, Switzerland: Centre for Development and Environment (CDE), University of Bern, with Bern Open Publishing (BOP), pp. 83–86. <http://doi.org/10.7892/boris.72023>
- ၂၈ Search for Common Ground. (2004). *Empowering Women and Increasing Access to Justice in Timor-Leste*. Retrieved from <https://www.sfcg.org/wp-content/uploads/2014/09/WEA2J-Final-Evaluation-Report.pdf>
- ၂၉ UNDP. (2012). *Mobile Technologies and Empowerment: Enhancing Human Development through Participation and Innovation*. New York, USA: UNDP's Bureau for Development Policy.
- ၃၀ Agola, P. A. (2015). *Assessing communication channels and the impact of agricultural information used by farmers in watermelon production in Yimbo east ward, Siaya County* (Unpublished master's thesis). University Of Nairobi, Kenya.
- ၃၁ UNDP. (2009). *Communication for development: A glimpse at UNDP's practice*. Retrieved from www.undp.org
- ၃၂ Thrissur, M. (2010). Legal literacy: social empowerment towards democracy and good governance. In Jefferson R. Plantilla (Ed.), *Human rights education in asia-pacific volume one* (pp. 94-110). Osaka, Japan: the Asia-Pacific Human Rights Information Center.
- ၃၃ Ibid
- ၃၄ International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (2000). *Increasing community disaster awareness: Disaster preparedness training program*. Retrieved from <https://www.ifrc.org/Global/Inccdp.pdf>
- ၃၅ UNDP. (2015). *Local governance mapping. The state of local governance: Trends in Tanintharyi Region*. Yangon, Myanmar: UNDP Myanmar.
- ၃၆ Ibid
- ၃၇ Röell, E., & Kempel, S. (2017). *Experiences of and priorities for local governance reform in Tanintharyi Region: Findings from the local governance mapping in Tanintharyi Region*. VNG International.
- ၃၈ UNDP. (2015). *Local governance mapping. The state of local governance: Trends in Tanintharyi Region*. Yangon, Myanmar: UNDP Myanmar.
- ၃၉ Röell, E., & Kempel, S. (2017). *Experiences of and priorities for local governance reform in Tanintharyi Region: Findings from the local governance mapping in Tanintharyi Region*. VNG International.
- ၄၀ Dawei Development Association (DDA). (2014). *Voices from the ground: Concerns over the Dawei Special Economic Zone and related projects*. DDA.
- ၄၁ Ibid
- ၄၂ Earthrights International. (2018). *Communities in the balance: Local voices and prospects for the Dawei Special Economic Zone project*. Retrieved from <https://earthrights.org>
- ၄၃ Panu Wongcha-um. (2017, April 5). Thai-owned mine in Myanmar investigated for human rights violations. *Channel News Asia*, Retrieved from <https://www.channelnewsasia.com>

၄၄ UNDP. (2014). Local governance mapping. *The state of local governance: Trends in Kayin State*. Yangon, Myanmar: UNDP Myanmar.

၄၅ Ibid

၄၆ Ibid

၄၇ Ibid

၄၈ Low, S. (2007). *Evaluation of the "providing access to justice – legal awareness at the grassroots level" project Timor-Leste for Avocats Sans Frontières Brussels*. Available at <http://siteresources.worldbank.org/INTJUSFORPOOR/Resources/EvaluationLegalAwarenessGrassrootsLevel.pdf>

၄၉ Kuznezoy, L. (2006). Improving budget transparency in Bandung City, West Java Province. In *Making services work for the poor: nine case studies from Indonesia* (pp. 77-91). Jakarta, Indonesia: The World Bank.

၅၀ Rodriguez, L. P., & Min, B. (2003). *I-governance in Naga city, Philippines: an innovation in technology and governance case study*. Cambridge, USA: Ash Center for Democratic Governance and Innovation of Harvard Kennedy School.

၅၁ Joyce, C. I. (2011). *Public awareness campaigns as effective means to reduce disaster risk: a case study of the fire and flood campaign in the Western Cape* (Unpublished master's thesis). University of Free State, South Africa.

၅၂ International Association for Public Participation – IAP2. (2007). *IAP2 Core Values*. Available online at <https://www.iap2.org/page/corevalues>

၅၃ Krishnaswamy, A. (2009). *Strategies and tools for effective public participation*. FORREX Forum for Research and Extension in Natural Resources. Burnaby, Canada.

၅၄ Beierle, T. C., & Cayford, J. (2002). *Democracy in Practice Public: Participation in Environmental Decisions*. Washington, D.C.: Resources for the Future Press.

၅၅ Baba, C., Cherecheș, R., Mora, C., & Țiclău, T. (2009). Public participation in public policy process – case study in seven counties from north western region of Romania. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 26E/2009, 5-13.

၅၆ Callahan, K. (2007). Citizen participation: models and methods. *International Journal of Public Administration*, 30(11), 1179-1196.

၅၇ Organization for Security and Cooperation in Europe – OSCE. (2010). *Transparency and Public Participation in Law Making Process: Comparative Overview and Assessment of the Situation in Macedonia*. Skopje, Macedonia: OSEC, MCIC and ECNL.

၅၈ International Peacebuilding Advisory Team. (2015). *Public Participation and Citizen Engagement: Effective Advising in Statebuilding and Peacebuilding Contexts*. Geneva, Switzerland: Interpeace.

၅၉ Irvin, R. A., & Stansbury, J. (2004). Citizen participation in decision making: Is it worth the effect? *Public Administration Review*, 64(1), 55-65. Retrieved from <https://www.publicadministrationreview.com/>

၆၀ People's Voice Project. (2002). *Citizen Participation Handbook*. Kyiv, Ukraine: iMedia Ltd.

၆၁ Carreira, V., Machado, J. R., & Vasconcelos, L. (2016). Engaging citizen participation – A result of trusting governmental institutions and politicians in the Portuguese democracy. *Social Sciences*, 40(5), 2. doi:10.3390/socsci5030040

၆၂ Mchunu, N. A. (2012). *The link between poor public participation and protest: the case of Khayelitsha* (Unpublished master's thesis). Stellenbosch University, South Africa.

၆၃ Organization for Security and Cooperation in Europe – OSCE. (2010). *Transparency and Public Participation in Law Making Process: Comparative Overview and Assessment of the Situation in Macedonia*. Skopje, Macedonia: OSEC, MCIC and ECNL.

၆၄ Baba, C., Cherecheș, R., Mora, C., & Țiclău, T. (2009). Public participation in public policy process – case study in seven counties from north western region of Romania. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 26E/2009, 5-13.

၆၅ World Bank. (2012). *Guidance notes on tools for pollution management: Promoting active citizenry – advocacy and participation in decision making*. Retrieved from <http://siteresources.worldbank.org/INTRANETENVIRONMENT/Resources/GuidanceNoteonAdvocacyandDecisionMaking.pdf>

- ၆၆ Organization for Security and Cooperation in Europe – OSCE. (2010). *Transparency and Public Participation in Law Making Process: Comparative Overview and Assessment of the Situation in Macedonia*. Skopje, Macedonia: OSEC, MCIC and ECNL.
- ၆၇ International Association of Public Participation – IAP2. (2007). *IAP2 Spectrum of Public Participation*. Available online at https://cdn.ymaws.com/www.iap2.org/resource/resmgr/pillars/Spectrum_8.5x11_Print.pdf
- ၆၈ Public Service Commission. (2008). *Report on the assessment of public participation practices in the public service*. Arcadia, South Africa: The Public Service Commission.
- ၆၉ Odhiambo, M., & Opiyo, R. (2017). *Effective public participation mechanisms in Taita Taveta County*. Rome, Italy: CISP - Comitato Internazionale per lo Sviluppo dei Popoli - International Committee for the Development of Peoples.
- ၇၀ Government of Myanmar. (2012). *The Ward or Village Tract Administration Law*. Union Parliamentary Law 2012. Nay Pyi Taw: Republic of the Union of Myanmar.
- ၇၁ Röell, E., & Kempel, S. (2017). *Experiences of and priorities for local governance reform in Tanintharyi Region: Findings from the local governance mapping in Tanintharyi Region*. VNG International.
- ၇၂ UNDP. (2015). *Local governance mapping. The state of local governance: Trends in Tanintharyi Region*. Yangon, Myanmar: UNDP Myanmar.
- ၇၃ Kempel, S., Matthew A., Ye Thu Aung., & Kyi Pyar Chit Saw. (2015). *Municipal Governance in Myanmar: An Overview of Development Affairs Organizations*. Yangon: The Asia Foundation and Myanmar Development Research Institute – Centre for Economic and Social Development.
- ၇၄ Ibid
- ၇၅ Röell, E., & Kempel, S. (2017). *Experiences of and priorities for local governance reform in Tanintharyi Region: Findings from the local governance mapping in Tanintharyi Region*. VNG International.
- ၇၆ Ibid
- ၇၇ Robertson, B., Joelene, C., & Dunn, L. (2015). *Local development funds in Myanmar: An initial review* (Discussion Paper No.9). Yangon, Myanmar: The Asia Foundation.
- ၇၈ Government of Myanmar. Department of Rural Development. (2015). *Guidelines on Village Development Planning Process*. Nay Pyi Taw, Myanmar: Ministry of Livestock, Fisheries and Rural Development.
- ၇၉ UNDP. (2014). *Local governance mapping. The state of local governance: Trends in Kayin State*. Yangon, Myanmar: UNDP Myanmar.
- ၈၀ Ibid
- ၈၁ Catholic Relief Services. (2018). *Engaging government case studies series: experiences and lessons from recent cases*. Baltimore, MD: Catholic Relief Services.
- ၈၂ Serageldin, M., Driscoll, J., Miguel, L. M. S., Valenzuela, L., Bravo, C., Solloso, E., ...Watkin, T. (2005). *Assessment of participatory budgeting in Brazil*. Washington, D.C.: Inter-American Development Bank.
- ၈၃ Bhatnagar, D., Rathore, A., Torres, M. M., & Kanungo, P. (n.d.). *Participatory budgeting in Brazil*. Retrieved from https://siteresources.worldbank.org/INTEMPowerment/Resources/14657_Particip-Budg-Brazil-web.pdf
- ၈၄ Mamadou, A., & Salaou, A. (2013). Women's land rights in a changing climate: A case study from Maradi, Niger, presented at A New Dialogue: Putting People at the Heart of Global Development, Dublin, 2013. Dublin, Ireland.
- ၈၅ Hadzi-Vasileva, K., Angelov, G., Milenkova, S., Haziri, L., Sarkovski, S., Taseski, I., ... Mihailov, D. G. (2010). *Manual - Community forum in eleven steps*. Skopje, Macedonia: Association of the Units of Local Self-government of the Republic of Macedonia -ZELS.

ဤလက်စွဲစာအုပ်သည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်ထားသော အရည်အသွေး ဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကြုံတွေ့နေရသောကိစ္စရပ်များကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် Another Development က အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသောစီမံကိန်း၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်ကို ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ အတွင်း အစိုးရဝန်ထမ်းများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ မျှဝေဖော်ထုတ် ထားသော အတွေးအမြင်များ၊ လိုအပ်ချက်များနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသောကိစ္စရပ်များအပေါ် အခြေခံထားပါသည်။

Another Development Policy Think-Tank

အမှတ် ၆၂၊ ၅လွှာ၊ သောင်တန်းလမ်း၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းတိုင်းဒေသကြီး။

ဖုန်း - ၀၉ ၂၆၄ ၈၈၃ ၄၂၁

အီးမေးလ် - anotherdevelopment.office@gmail.com

ဝဘ်ဆိုက် - www.anotherdevelopment.org

